

**DOCUMENTE DIN RĂȘINARI (SEC. XIV-XVIII).
TRADUCEREA ÎN LATINĂ (DUPĂ 1761) A CĂRȚII OCOLNIȚĂ (1488)
ȘI A EXTRASULUI ACTULUI DE DANIE (1383)***

Vasile Rus**

Abstract. *The trial deeds of the village of Rășinari against the Magistrate (Council) of the city of Sibiu were included in the volume of „Transmissionales in Causa Possessionis Resinar contra Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem 1784”, 1.318 pages. The comprehensive annexes of this volume, which contain all the documents that were significant for the history and possessory rights of Rășinari, start with the translation from „Wallachian” (Romanian) into Latin of two documents, that in the 18th century were considered to have a founding value: 1) „cartea ocolniță” of 1488, describing the reambulatio of the village boundaries between Rășinari and Cîsnădie, „the big neighbours”; 2) the extract from an act of donation from 1383, when certain estates were donated to the Saint Paraschiva’s Church of Rășinari. Our debate concerns the Latin version of both Romanian documents, as well as the importance granted in the 18th century to these documents, that were used during the above mentioned process.*

Our edition of documents, published – most of them – for the first time in Latin transcription and Romanian translation, includes, besides those mentioned from 1488 and 1383, further important trial deeds, imperial diplomas, remissional and transmissional letters, tables and conscriptions, ending with the summary index of the volume Transmissionales from Rășinari.

The documentary annexes of this edition comprise the following documents:

- 1.1. [Rășinari.] 22 May 1488. „Cartea ocolniță”, translated from Romanian into Latin;
- 1.2. [Rășinari.] 7 January 1383. Extract from the act of donation, in Latin translation from Romanian;
 - 2.1. Sibiu, 4 June 1773. Letter of testimony, in Latin translation, about the cartea ocolniță found on 5 June 1755 by mason master Johannes Drotlich in the Church of Saint Paraschiva from Rășinari;
 - 2.2. Sibiu, 4 June 1773. The German original of Drotlich’s testimony;
 3. [Rășinari, 1781.] Mention of the topographical map, showing the village borders of Rășinari;
 4. [Sadu, 30 December 1776.] Questions no. 1-3 and 8 of the examination of witnesses from 1776-1777, regarding the possessory rights of Rășinari;
 5. [Sadu, 30 December 1776.] Tănase Oancea’s testimony about the village borders of Rășinari and about the cartea ocolniță found when the old church was demolished;
 6. [Sadu, 30 December 1776.] The testimony of the Greek-Catholic archpriest Nicolae Pop from Sadu, who – as trustee and archpriest of the above mentioned great church in Rășinari – had transmitted to his bishop Petru Pavel Aron the book discovered by Saxon masons in the church foundation, „cartea ocolniță”.
- 7.1. Sibiu, 22 October 1467. The remissional letter of king Mathias Corvinus, who sold for 250 florins the possession of Rășinari to the city inhabitants from Sibiu, diploma copied in the volume Transmissionales ...;

* Articolul sintetizează comunicările susținute la Conferințele internaționale organizate de Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca la 22-23 mai 2019 și la 3-5 februarie 2020. Articolul și editarea documentelor anexate sunt susținute printr-un grant de cercetare realizat cu sprijin financiar din Fondul Recurent al Donatorilor, aflat la dispoziția Academiei Române și gestionat prin Fundația „PATRIMONIUM”, intitulat *Patrimoniul istorico-juridic românesc în documente și arhive inedite*, nr. proiect: GAR-UM-2019-II-2.5-13, director de grant: Ela Cosma.

** Cercetător științific III, dr., Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române; e-mail: basilrus2003@yahoo.it.

7.2. Sibiu, 22 October 1467. The same remissional letter, reproduced in *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. VI (1981);

8. [Rășinari/Sibiu, 1784]. Copy of the certificate, in which the villagers from Rășinari apparently „admit” that they never had a genuine border letter, like *cartea ocolniță*;

9.1. Sibiu, November 1700. The document, entitled „*Miseria et Status Pagorum Poplak, Roschinar, Michelsberg, Helthau, Czod, Vesten, Moichen ex Commissione Illustrissimi Domini Domini Johannis Sachs ab Hartenek Comitibus et Consulibus Saxonum in Transsilvania*” (Misery and State of the Villages Poplaca, Rășinari, Cisnădioara, Cisnădie, Sadu, Veștem, Mohu, [investigated] by command of Honourable Johann Sachs von Harteneck, Count of the Saxons in Transylvania and Consul [Mayor] of Sibiu), includes a description of Rășinari in 1700, in which the village lands and its council of 40 Old Men (*quadraginta seniorum viratus*) are also mentioned;

9.2. Rășinari, November 1700. Conscription table with the names, state and age of the villagers, the number of their cows, sheep, cattle, their taxes, contributions, interests and debts;

9.3. Rășinari, November 1700. Conscription table with the names and age of the fugitives from Rășinari, including their refugee places and the goods taken with them;

9.4. Rășinari, November 1700. Collective answers of the villagers, responding to the instruction inquiry, as regards the village’s rights of possession;

9.5. Sibiu, 1750. From the fiscal conscription of Transylvania, the descriptions of the settlements Cisnădioara, Rășinari, and Sibiu are presented;

10. [Sibiu, 5 February 1784.] Deliberation (*Deliberatum*) of the Transylvanian Gubernium, regarding the 7 complaints exposed by the village community from Rășinari against the Magistrate (Council) of the city of Sibiu, analysed in virtue of several documents presented by both litigant parties;

11. Sibiu, 5 February 1784. Decision (*Deliberatum*) of the Transylvanian Gubernium, in the process of the village Rășinari against the Sibiu Magistrate, followed by the revision of the procedural acts, that were being sent to the Supreme Court of Justice to Vienna;

12. [Sibiu, 5 February 1784.] Table with the expedition and decision taxes of 164 florins, spent for sending the procedural acts to Vienna;

13. [Rășinari/Sibiu, after 5 February 1784.] Index of the transmissional register, containing the acts of the reconventional process between the village community of Rășinari and the Magistrate of Sibiu, elaborated considering the appeal made to the Supreme Court of Justice in Vienna.

Keywords: *Transmissionales*, 1784, trial deeds, Rășinari, Sibiu Magistrate, remissional and transmissional letters, tables, conscriptions, 14th-18th centuries

Actele procesului satului Rășinari împotriva Magistratului orașului Sibiu sunt cuprinse în volumul *Transmissionales in Causa Possessionis Resinar contra Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem 1784* (Transmissionale în cauza posesiunii Rășinariului contra orașului liber regesc al Sibiului, 1784), 1.318 pagini. Actele de mărturie prezentate în instanță de rășinăreni sunt semnificative atât pentru istoria medievală și modernă, cât și pentru drepturile de posesiune ale Rășinariului.

Anexele bogate ale volumului debutează cu traducerea din ”valahă” în latină a două documente, cărora în secolul al XVIII-lea li se atribuie valoare fundațională.

Este vorba despre:

1. *cartea ocolniță* din 1488, descriind reambluțiunea hotarelor dintre Rășinari și Cisnădie, „vecinii cei mari”;

2. extrasul actului din 1383, de danie a unor moșii către Biserica Sfânta Paraschiva din Rășinari.

Din faptul că cele două documente românești au fost traduse în latină rezultă importanța ce le-a fost acordată în veacul al XVIII-lea, datorită utilizării lor în cadrul procesului amintit mai sus.

Alte acte procesuale, scrisori remisionale și transmisionale, tabele și conscripții din *Transmissionales* (1784)

Am făcut selecția și prelucrarea nu doar a celor două documente menționate (din 1488 și 1383), ci și a numeroase alte acte procesuale, diplome, scrisori remisionale și transmisionale, tabele și conscripții, încheind cu „Indicele de materii” de la sfârșitul registrului întocmit, contra cost, de conțopîștii Guberniului transilvan (1784).

Dealtfel, după parcurgerea imensului material documentar din *Transmissionales*, copiat „pe curat” și, pe alocuri, tradus în latină (ca în cazul cărții *ocolniță* și al extrasului actului de danie, traduse din limba română), sunt în măsură să formulez opinia că aceste operațiuni de copiere și traducere s-au făcut la Guberniul de la Sibiu, cu ocazia compilării registrului conținând actele procesuale, în vederea înaintării dosarului la instanța vieneză de recurs. Adică, în anii 1782-1784. Astfel se explică faptul că, în „Hotărârea” (*Deliberatum*, 5 februarie 1784), din finalul volumului, se vorbește despre caracterul apocrif al originalului *valah* al cărții *ocolniță*.

În ediția de față, scopul meu precis a fost acela de a ilustra opoziția dintre *Ius Valachicum*, „codul” prin prisma căruia își caută rășinărenii dreptatea *via iuris*, parcurgând toate treptele procedurale permise de lege, respectiv *Ius Domini*, așa cum a fost el „codificat” atât în *Decretum Tripartitum* al lui Werböczy cât și în *Constituțiile Aprobate și Compilate*.

La acestea am mai adăugat, traducându-le în limba română, câteva documente desprinse din *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. VI (1458-1473), editat de Gustav Gündisch, colaboratori Herta Gündisch, Gernot Nussbächer și Konrad G. Gündisch (1981), dar și din ediția *Conscripției fiscale a Transilvaniei din 1750*, vol. I, partea a II-a, ediție întocmită (2016) de Lădislau Gyémánt, Remus Câmpeanu, Anton Dörner, Florin Mureșan, de la Institutul „George Barițiu”, pentru a încerca să surprind câte ceva din atitudinea autorităților austriece. Cu alte cuvinte, care era interesul lor față de posesiunile din *Fundus Regius* ?

Deocamdată, în prima etapă am realizat *corpus*-ul documentar după metoda filologică, dar țelul final este de a realiza un studiu istoric, în care să încerc să demonstrez care a fost rolul și impactul cărții *ocolniță* în finalizarea procesului rășinărenilor.

După părerea mea, *corpus*-ul documentelor prezentate acum nu trebuie segmentat pentru că a fost întocmit tocmai cu scopul precizat mai sus. După ce voi clarifica problema filologică, legată de aspectele paleografice și diplomatice invocate ca motive de respingere a actului de către Guberniul Crăiesc, voi încerca, în studiul viitor, să dezvolt demonstrația propusă. Voi introduce documentul ca *special guest star* într-un scenariu tensionat, în care Magistratul invoca „principiul” conform căruia vechimea rășinărenilor nu scuza condiția lor actuală de *coloni* [iobagi, țărani] ai orașului, iar Împăratul de la Viena va trebui să rezolve problema spinoasă a îndreptăririi vechimii

valahilor din Rășinari (sugerată de *cartea ocolniță* !) sau, dimpotrivă, a recunoașterii „puterii” probatoare a actelor prezentate de Magistrat. Între aceste acte se disting, mai ales, așa zisele *remissionales* din 1467, căroră, conform obiecției reclamanților, le lipsește tocmai *reambulatio* care, prin prisma legii, era atât de necesară în cazul unei retrocedări !

Mai adaug doar că simplul fapt, îmbucurător pentru români, că s-a acceptat, în dosarul apelului rășinărenilor, actul *cărții ocolniță* în traducere latină, ceea ce ne poate sugera încotro bătea vântul înaltei justiții a Sacratissimei Maiestăți !

Nota asupra ediției

În această ediție, indic prin paranteze drepte boldate (de exemplu, **[1136]**) numărul paginilor din *Transmissionales in Causa Possessionis Resinar contra Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem 1784*, volum aflat în Casa Episcopală de la Muzeul Bisericesc din Rășinari.

În paranteze unghiulare sunt completările editorului (de exemplu, <**Conținutul**>).

Cu italice arăt sublinierile din textul original al documentelor (de exemplu *Csisznodienij*, s. în original = *Csisznodienii*).

Actele rășinărenilor sunt redactate boldat cu italice, cele ale Magistratului și Guberniului sunt boldate, iar cele imperiale boldate între ghilimele.

Le mulțumesc colegilor Ela Cosma și Victor Vizauer, pentru ajutorul pe care mi l-au oferit la transcrierea și traducerea fragmentelor germane și maghiare din documentele prelucrate.

Regestele documentelor editate în Appendix Documentaria (1383-1784)

În continuare, iată regestele documentelor redactate în prelucrare completă, prin transcriere în limba latină și traducere în limba română. Astfel:

1.1. [Rășinari,] 22 mai 1488. Scrisoare de descriere a hotarului Rășinariului (*cartea ocolniță*) din 1488, tradusă din română în latină, cu retroversiune în limba română.

În: *Transmissionales in Causa Possessionis Resinar contra Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem 1784*, p. 1136-1140.

1.2. [Rășinari,] 7 ianuarie 1383. Extrasul actului de dănie pentru moșiile Bisericii Sfintei Paraschiva din 1383, tradus din română în latină, cu retroversiune în limba română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1141-1142.

Extrasul din 1383 este scris pe spatele actului denumit *litterae metales* și datat la Rășinari, în 22 mai 1488, așa cum apare în *Index*-ul volumului *Transmissionales: „Indorsatio talis est”* (Iar pe spate se putea citi acest înscris). Prin urmare, datarea lui trebuie sincronizată cu cea a scrisorii de hotar, fiind diferențiată de datarea dăniei: 7 ianuarie 1383.

2.1. Sibiu, 4 iunie 1773. Scrisoare de mărturie a meșterului zidar sibian Johannes Drotlich, despre zisa *carte ocolniță* găsită de zidari, la 5 iunie 1755, în peretele Bisericii Sfintei Paraschiva, cu ocazia reconstruirii acesteia, în limba latină cu traducere în română.

În: *Transmissionales* ..., p. 1141-1142.

2.2. Sibiu, 4 iunie 1773. Originalul german al aceleiași scrisori a meșterului Drotlich, în limba germană cu traducere în română.

În: *Transmissionales* ..., p. 1142-1143.

3. [Rășinari, 1781.] Harta topografică în original (*Transmissionales* ...) – sub litera M – conținând hotarele vechi și actuale ale teritoriului rășinărean, în limba latină.

În: *Transmissionales* ..., anexa sub litera M, p. 1155-1156.

Dar tocmai pagina 1156 lipsește din volumul *Transmissionales* ... de la Muzeul Bisericesc din Rășinari !

Nu cumva este vorba chiar despre harta expusă de Victor Păcală, *Monografia satului Rășinari*, tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1915, p. 40-41 ?

Aceasta se intitulează: *MAPPA ICONOGRAPHICA-TOPOGRAPHICA PAGI LIBERI RESINAR. Juxta dictamen Literarium Metalium Valach. illo tempore Serenissimi MATHIAE Regis confectarum, opeqve Reambulationis Metalis Mense Septembri Anno 1781 peractae picta, ac delineata per me Franciscum Siss Rationum Officiale in Exactoratu Caesareo-Regio Camerali Cibirii*. „Harta iconografico-topografică a satului liber Rășinari” a fost, deci, alcătuită, din însărcinarea oficială a Exactoratului cameral c.c. de la Sibiu, de către Francisc Siss, în luna septembrie a anului 1781.

4. [Sadu, 30 decembrie 1776.] Întrebările nr. 1-3 și 8 ale ascultării de martori din 1776-1777, efectuate din poruncă împărătească de către o comisie gubernială, cu privire la drepturile de posesiune și scrisorile de hotar pe care le deține satul Rășinari, în limba latină și traducere în română.

În: *Transmissionales* ..., p. 586-588.

(Despre ascultarea de martori din 1776-1777, vezi Ela Cosma, *Din practicile juridice de la Rășinari: „Jus Valachicum” în două ascultări de martori, 1738 și 1776-1777*, în „Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu». Series Historica”, Supliment LVIII, 2019, *Cultură scrisă și civilizație în Transilvania secolelor XIII-XIX*, p. 251-289.)

5. [Sadu, 30 decembrie 1776.] Mărturia celui de-al șaselea martor din Sadu, chibzuitul libertin Tănase Oancea, de 50 de ani, despre hotarul satului Rășinari și despre scrisoarea de hotar aflată la dărâmarea vechii biserici, în limba latină și traducere în română.

În: *Transmissionales* ..., p. 614-617 și 621.

(Despre ascultarea de martori din 1776-1777, vezi Ela Cosma, *Din practicile juridice de la Rășinari: „Jus Valachicum” în două ascultări de martori, 1738 și 1776-1777*, în „Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu». Series Historica”, Supliment LVIII, 2019, *Cultură scrisă și civilizație în Transilvania secolelor XIII-XIX*, p. 251-289.)

6. [Sadu, 30 decembrie 1776.] Mărturia celui de-al unsprezecelea martor din Sadu, respectabilul Nicolae Pop, de 59 de ani, protopopul greco-catolic din satul Sadu, la fel, despre hotarul și posesiunile Rășinariului, declarând că, în ce privește, scrisoarea de hotar

găsită la dărâmarea bisericii vechi din Rășinari (care, între timp, fusese preluată de greco-catolici), în calitate sa de protopop și curator al respectivei biserici, el a văzut *cartea ocolniță*, pe care i-a transmis-o episcopului Petru Pavel Aron, în limba latină și traducere în română.

În: *Transmissionales ...*, p. 647-651.

(Despre ascultarea de martori din 1776-1777, vezi Ela Cosma, *Din practicile juridice de la Rășinari: „Jus Valachicum” în două ascultări de martori, 1738 și 1776-1777*, în „Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu». Series Historica”, Supliment LVIII, 2019, *Cultură scrisă și civilizație în Transilvania secolelor XIII-XIX*, p. 251-289.)

7.1. Sibiu, 22 octombrie 1467. Scrisoarea remisională a regelui Matia Corvin, în care se arată că posesiunea Rășinari, ce fusese preluată de rege din mâinile trădătorului decapitat Gereb Péter de Rotbav, care anterior o luase ca zălog de 300 de florini de la sibieni, acum este vândută orașenilor din Sibiu contra sumei de 250 de florini, în limba latină cu traducere în română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1169-1171.

7.2. Sibiu, 22 octombrie 1467. Aceeași diplomă a regelui Matia Corvin către sibieni, privind posesiunea asupra satului Rășinari, în limba latină cu traducere română.

În: *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. VI (1458-1473), editat de Gustav Gündisch, colaboratori Herta Gündisch, Gernot Nussbächer și Konrad G. Gündisch, Editura Academiei RSR, București, 1981, doc. nr. 3556, p. 301-302.

8. F.l., f.d. [Rășinari/Sibiu, 1784]. Copia adevărîței prin care rășinărenii, chipurile, „recunosc” că nu au deținut nicio scrisoare de hotar, înaintând recurs și cerând Guberniului transilvan să le elibereze copii după documentele procesului, în limba maghiară și traducere în limba română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1171-1172.

9.1. Sibiu, noiembrie 1700. Documentul intitulat *Miseria et Status Pagorum Poplak, Roschinar, Michelsberg, Helthau, Czod, Vesten, Moichen ex Commissione Illustrissimi Domini Domini Johannis Sachs ab Hartenek Comitis et Consulis Saxonum in Transsilvania* (Nenorocirea și Starea Satelor Poplaca, Rășinari, Cisnădioara, Cisnădie, Sadu, Veștem, Mohu, din porunca Prea-luminatului Domn Domnul Johann Sachs von Harteneck, Comitele și Consulul Sașilor din Transilvania), ce cuprinde actele investigației realizate de Magistratul scaunului și orașului Sibiu în satele menționate, include și descrierea satului Rășinari la anul 1700, menționându-se pământurile și veniturile de care dispun satul și sătenii, conform estimărilor făcute de sfatul celor 40 de bătrâni rășinăreni, în limba germană și în traducere română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1173 și 1188.

9.2. Rășinari, noiembrie 1700. Tabelul conscripției cuprinzând numele locuitorilor din Rășinari, cu vârsta lor, numărul vacilor, oilor, porcilor, animalelor de tracțiune, efectivul vitelor, treptele și clasele de contribuție, observații, datoriile, dobânzile și creditorii lor, în limba latină și traducere în română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1189-1197.

9.3. Rășinari, noiembrie 1700. Tabel de conscripție cu numele fugarilor din Rășinari, vârsta lor, momentul fugii, locul în care au fugit, cele ce le-au luat cu sine și cele ce le-au lăsat acasă, ca și posesorii lor, în limba latină cu traducere română.

În: *Transmissionales* ..., p. 1198.

9.4. Rășinari, noiembrie 1700. Răspunsurile generale, colective, ale sătenilor din Rășinari la punctele 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14 și 15 ale instrucțiunii, în limba germană și traducere în română.

În: *Transmissionales* ..., p. 1199-2000.

9.5. Sibiu, 1750. Din conscripția fiscală a Transilvaniei se extrage descrierea localităților Cislăchioara, Rășinari, Sibiu, în limba latină cu traducere în limba română.

În: Ladislau Gyémánt, Remus Câmpeanu, Anton Dörner, Florin Mureșan (editori), *Conscripția fiscală a Transilvaniei din anul 1750*, vol. 1. *Descrierea localităților conscrise*, partea a II-a, Editura Enciclopedică, București, 2016, p. 2360-2361 (Cislăchioara), 2362-2364 (Cislăchioara), 2398-2400 (Rășinari), 2418-2422 (Sibiu).

10. [Sibiu, 5 februarie 1784.] Deliberare (*Deliberatum*), privind cele 7 plângeri expuse de reclamanții rășinăreni împotriva Magistratului Sibiu, înaintate Guberniului Transilvan c.c. în baza rescriptului împăratesc din 30 ianuarie 1782, în limba latină, cu fragmente în germană și maghiară, și în traducere română.

În: *Transmissionales* ..., p. 1285-1307.

Sunt analizate documentele înfățișate, pentru a-și susține cauza, de către ambele părți aflate în litigiu:

I) rășinărenii: actele anchetei cu ascultare de martori (1776-1777), contribuțiile raportate de rășinăreni cu ocazia conscripției caselor (1753) – ce atestă calitatea lor de libertini, *cartea ocolniță* (22 mai 1488), diploma de fondare a abației de la Cârța (1223), rezoluția gubernială (1735) și decizia gubernială (1777), conscripția satului Rășinari (1700), rescriptele împăratului Iosif al II-lea (din 30 ianuarie 1782 și 16 iulie 1783);

II) Magistratul sibian: scrisoarea remisională a regelui Matia Corvin (1467), privilegiul andreian (1224), scrisoarea de hotar confirmată sibienilor de regele Ladislau (1372) și reconfirmată de regele Ioan al II-lea (Ioan Sigismund Zápolya, 1570), scrisoarea transmisională a aceluiași rege Ioan al II-lea (Ioan Sigismund Zápolya) în legătură cu conflictul de hotar și procesul desfășurat între locuitorii sași din Sibiu și cei din Cislăchioara (21 ianuarie 1572), scrisoarea principelui transilvan Báthory István de confirmare a hotarului dintre orașul Sibiu și satul Cislăchioara (30 mai 1573).

Rășinărenii fac recurs la Curtea Supremă de Justiție de la Viena, trimițând toate actele procesului, împreună cu respectiva deliberare a Guberniului transilvan.

În: *Transmissionales* ..., p. 1290-1292, Guberniul argumentează caracterul apocrif al *cărții ocolniță*. După ce, încă din 30 mai 1777, declarase că scrisoarea de hotar din 1488 era „puțin credibilă, frauduloasă și fără nicio autenticitate și considerație”, iar rășinărenii respinseseră rezoluția gubernială ca fiind „specioasă”, la 5 februarie 1784 Guberniul repudia *cartea ocolniță*, din nou, pentru neîndeplinirea condițiilor de formă și de fond:

a) nefiind expediată conform procedurilor pretinse de *Tripartitul* lui Verböczy;

b) nefiind emisă de judecătorii provinciali, de „oamenii regelui” sau de „oamenii de mărturie capitulari”;

c) declarând invalide semnăturile celor 6 preoți și 20 de jurați și bătrâni ai satului Rășinari;

d) apreciind că actul s-a redactat „în grai valah, de una și aceeași mână și cu caractere noi”;

e) arătând că documentul a fost scris „pe hârtia comună din Transilvania a fabricii mai recente bethleniene, care are filigranul cu blazonul șarpelui familiei Bethlen” și cu inițialele indicând numele contesei Bethlen Katalin: „G.B.K.” (*Grof Bethlen Katalin*, născută în Ungaria la 1700, decedată la Făgăraș în 1759).

Argumentele de mai sus arată că, atât la 1777 cât și la 1784, Guberniul declară falsă o copie de secol XVIII prezentată de rășinari, conținând un document din 1488, urmat, pe verso, de extrasul altui act de donație din 1383.

Din păcate, în continuare rămâne deschisă problema originalelor pierdute, respectiv: originalul *cărții ocolniță* (1488) și actul original de donație (1383), după care s-a făcut extrasul.

Însă lipsa originalelor nu determină falsul copiilor.

11. Sibiu, 5 februarie 1784. Hotărârea (*Deliberatum*) Guberniului Transilvaniei, prin care acesta, la rândul său, trimite spre revizuire împăratului și Curții Supreme de Justiție de la Viena aceleași acte procesuale, în limba latină cu traducerea în română.

În: *Transmissionales ...*, original, cu pecetea mare, rotundă, imprimată în ceară roșie, a Marelui Principat al Transilvaniei, p. 1308.

12. [Sibiu, 5 februarie 1784.] Tabel conținând taxele de expediere, compactare și decizie, cauzate de transmiterea la Viena a actelor procesului Rășinariului contra Magistratului Sibiului, taxe în valoare de 164 florini renani și 36 creițari, în limba latină cu traducerea în română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1309.

13. [Rășinari/Sibiu, după 5 februarie 1784.] Indicele Registrului transmisional în procesul reconvențional, purtat de comunitatea sătească din Rășinari contra Magistratului orașului Sibiu și înaintat, ca recurs, Curții Supreme de Justiție c.c. de la Viena, în limba latină cu traducere în română.

În: *Transmissionales ...*, p. 1310-1313.

Indicele Registrului transmisional reprezintă, de fapt, opisul și cuprinsul celor 1318 pagini din *Transmissionales in Causa Possessionis Resinar contra Liberam Regiamque Civitatis Cibiniensis, 1784*, volum păstrat în Muzeul Bisericesc de la Casa Episcopală din Rășinari.

Ilustrații

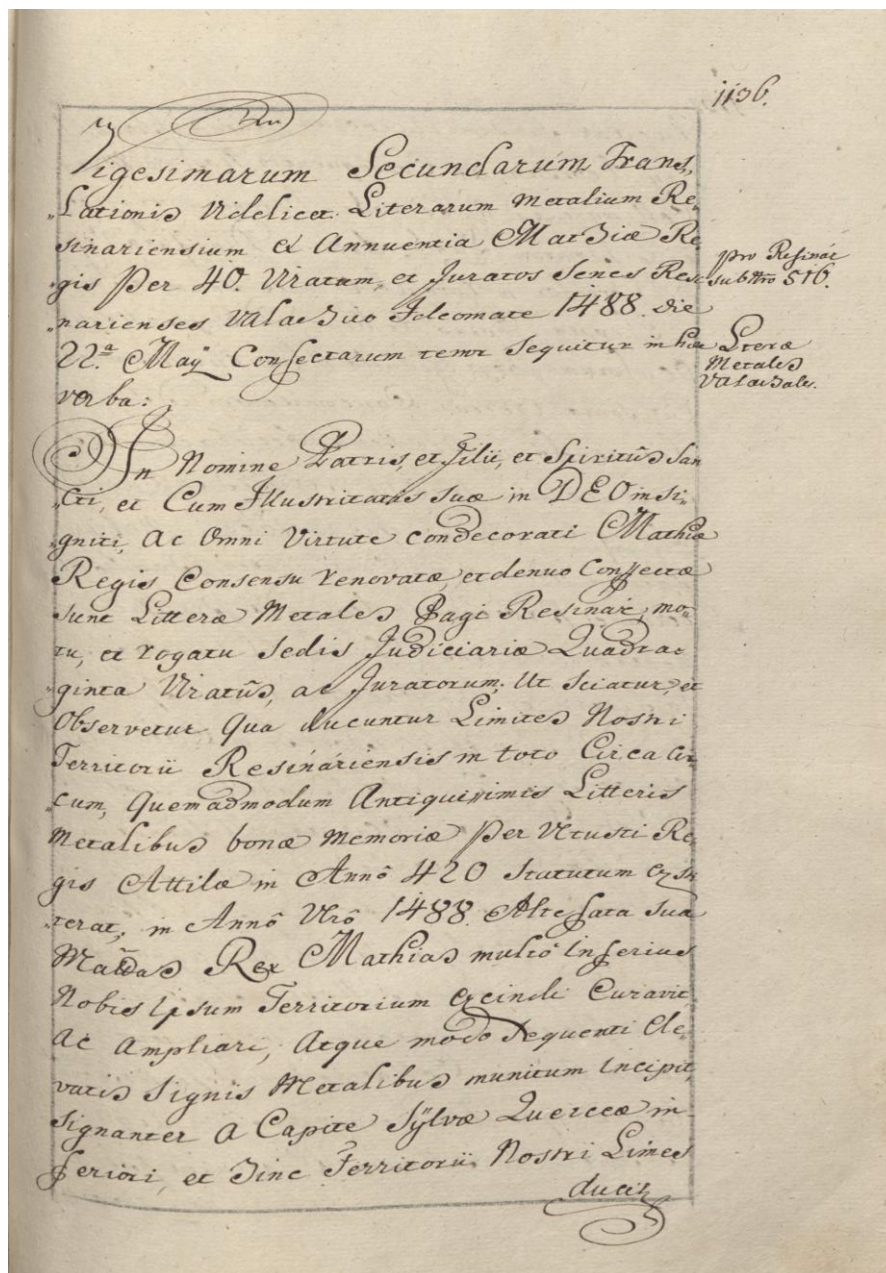

Fig.1. Traducerea în latină a cărții *ocolniță* din 22 mai 1488, în *Transmissionales...*, p. 1136-1141.

[illegible]

Fig.3. Mărturia meșterului zidar (4 iunie 1759),
despre cartea găsită la dărâmarea
bisericii vechi din Rășinari (5 iunie 1755),
în *Transmissionales...*, p. 1143.

APPENDIX DOCUMENTARIA

**TRANSMISSIONALES IN CAUSA RECONVENTORIA QUERULANTIS
COMMUNITATIS RESINARIENSIS CONTRA QUERULATUM
MAGISTRATUM CIBINIENSEM RATIONE SPOLII MOTA, AC DECISA ET
VIA INTERPOSITAE APPELLATIONIS AD AUGUSTUM REGIAE
CLEMENTIAE THRONUM PER SUCCUMBENTEM COMMUNITATEM
RESINARIENSEM PROVOCATA ET TRANSMISSA**

Producta partis querulantis

ANEXĂ DOCUMENTARĂ

**SCRISOARE DE APEL ÎN CAUZA RECONVENȚIONALĂ A COMUNITĂȚII
RĂȘINĂRENE – CA RECLAMANT – ÎMPOTRIVA MAGISTRATULUI
SIBIAN RECLAMAT PORNIȚĂ ȘI DECISĂ CU PRIVIRE LA SPOLIERI ȘI
TRANSMISĂ DE CĂTRE COMUNITATEA PERDANTĂ LA AUGUSTUL
TRON AL ÎNDURĂRII CRĂIEȘTI PE CALEA APELĂRII INTERPUSE**

Documentele prezentate în instanță de către partea reclamantă

1.1.

22do

Litterae metales de 22^a Maii anni 1488 e Valachico in Latinum translatae sub Numero
516. *Transmissionales* ..., 1136ta usque ad 1142^{dam}

[1136]

Vigesimarum Secundarum

[Pro Resinariensibus sub Numero 516]

Vigesimarum Secundarum translationis videlicet litterarum metalium Resinariensium ex
annuentia Mathiae Regis per 40. Viratum, et Juratos Senes Resinarienses Valachico
idiomate 1488 die 22^a Maii confectarum tenor sequitur in haec verba:

[Litterae Metales Valachales]

In Nomine Patris, et Filii et Spiritus Sancti etc. Cum Illustritatis Suae in DEO
insigniti, ac omni virtute condecorati Mathiae Regis consensu renovatae et denuo
confectae sunt litterae metales pagi Resinar motu et rogatu Sedis Judiciariae Quadraginta
Viratus, ac Juratorum, ut sciatur et observetur, qua ducuntur limites nostri territorii
Resinariensis in toto circa circum, quem admodum antiquissimis litteris metalibus bonae
memoriae pervetusti Regis Attilae in anno 420 statutum exstiterat, in anno vero 1488
altelefata Sua Maiestas Rex Mathias multo inferius nobis ipsum territorium excindi curavit,
ac ampliari; atque modo sequenti elevatis signis metalibus munitum incipit, signanter a
capite sylvae querceae inferiori, et hinc territorii nostri limes **[1137]** ducitur sursum,
vicinorum autem *Csisznodienii* deorsum, ac consequenter nostrae metae collimant ad
hybernalem Orientem trajiciendo pratum *Lunka* dictum *Din Gura Vei Albinilor* in rivo ab
Oriente una meta terrea elevata. Porro dehinc ad captum usque oculorum progrediendo
alia rursus meta cursoria erecta. Concomitenter ad sinistram divertendo, ac per nemus
betulaceum ascidentaliter transit per meditullium *Vei Albinilor* proditque in *Face ku
Neszip* (faciem arenosam); continenter paulo ulterius procedendo descendit per quemdam
montem et intrat fluvium Claustro paulo superius profluentem, adque spatium, quod visu
metiri potest, in certum apicem tendens procedit paululum et intrat Vallem Kalban
vocatam ascendensque amnem pervenit ad rupturam iuxta *Funtuna Nyagre*, descendit
porro per quampiam vallem, ac intrat magnum fluvium indeque limes noster sursum
versus partem Orientalem prosequitur, vicinorum autem collateralem Septentrionem
usque quo dividuntur duo rivi, atque isthinc pars nostra continuat per amnem **[1138]** a
Montanis defluentem, ubi tandem appellit ad Alpes *Butsets* Magni quondam Principis
Radu Voda Nyegru, qui vixit anno a condito mundo 6740; hinc prodit in proruptum
montem et iam ab ipso loco a sinistris manent vicini *Csisznodieny*; abhinc ascendimus
simul cum montanis modo memoratas *Butsets* et continuo per iugum Montis *Klebuk*
procedimus, quae Alpes pertinent ad *Iván Nyágve*, usque ad altum verticem; hic
seiuungimur a Montanis Septentrionem versus pone montem *Iván Nyágvu* et collateraliter

pedem montis descendimus in oram rivi, ac ascendimus secus magnum flumen, transimus profundae fossae fontem, sursu<m> versus per clivum quemdam in culmen Alpium *Csindre* nuncupatarum devenimus; abhinc aliquantam planitiem ad metas usque suscipimus, ubi tandem coincidimus cum pago *Crisztianu* a facie Alpium *Knjáczului* vocatarum; consequenter ex culmine Alpium *Csindre* procedimus inter lacus per pedem montis deorsum, ubi flumina coniunguntur; pergimus porro transeundo per latera declivii loci, utpote *Retse* dicti continenterque per ipsum dorsum Alpium modo praeattactarum, donec per pedem **[1139]** Montis *Besinovu* ad petram concavatam exitur ad fastigium Montis *Betrin* hacque continet limes iugum huius montis, usque ad alterius montis, *Gaur* scilicet dictarum, verticem, quae Alpes prospiciunt ad Orientem aestivalem ex capite montis hincque per rivum a sinistris progrediendo plane infra per deccurrentem ab hybernali Oriente amnem descendimus; consequenter usque ad Rivum *Dnes*, per cuius semitam eundo usque locum *Kreng*, quae pervenit in finem Montis *Velláre* huiusque iugum continet usque verticem Alpium *Gantz*, ubi una meta terrea est elevata; hic separamur a *Krisztián* et e regione venimus cum pago *Turn* descendendoque per ripas una meta cursoria exstitit, transimus per meditullium *Plopisului* supra locum *Obráza* arenosum collimando tangit caput sylvae querceae, ubi rursus meta terrea conspicitur; ulterius proficiscimur per idem quercetum **[conform originalui]** et e regione eundo cum *Turn* usque ad Rubrum Torrentem (*Pereu Rosu*) et hic una cursoria meta terrea; des**[1140]**cendimus ab hinc et trajicimus Carectum (*Rogoz*) usque Quercetum, ubi perinde una meta terrea erecta visitur; prosequimur porro per ipsum Quercetum, donec convenimus ad ipsos vicinos *Csisznodieny* atque hic quoque meta cursoria elevata habetur, usque dum exit ad foenetum *Lunka*.

Hac circumductione metarum continetur terrenum seu territorium Valachicum pagi Resinar proprium nemini subiectum, nullus in eo territorio mandandum quidpiam habet, neque in quocunque alio beneficio. Et statutae sunt praesentes litterae metales tempore Illustritatis Suae a DEO electi Mathiae Regis, dum currebat annus a Nato Christo 1488., die vero 22ª Mensis Maii.

Frecili Milosztévnitsi
Popa Jákov Popa
Popa Vászilie Tomucze
Popa Petru
Popa Josziv Petruczi
Din szusz de Beszerike **[1141]**
Popa Szain
Popa Manaszie Petrucza Junior etc.

Seniores
Kniaz Bune
Iszindie Komándeszá
Petru Kodrusz
Opre Kodre
Serbán et Quadraginta Un

Rádul Nysztor
Alémán Gál
Thomá Mine
Bentseli
Rádul Bentsile
Redvisz
Rádul Pintsu
Szain
Bukur Ontse
Komse Omore
Repe
Kirszte
Komse Béra
Szávul Hoádre
Many Morárjul molitor Ecclesiae

1.2.

[1141]

Indorsatio autem talis legebatur

Patrona Ecclesiae Antiquae est beata Parasceva. Dos Ecclesiae tres fundi sunt collati a Principe *Rádul Négru Vode*: in inferiori campo **[1142]** ex via Claustri superius *Pene in Sztrinct* (Usque in Angustiem) medietas a sylva est Ecclesiae, medietas vero Presbiterorum; alter fundus infra Clastrum, qui collatus est a Principe Mirtse Vode Beszeráb; alter denique trans rivum ab ora vallis rotunda petra signatus penes pomarium Pope Opra Petrucza et apiarium: anno a condito mundo 6791. Mensis Ianuarii 7ª die in refrigerium animarum eorum dedicati sunt.

1.1.

al 22-lea

Scrisoare de (descriere a) hotarelor emisă la 22 mai 1488 tradusă din română în latină sub numărul 516.

Scrisoarea de apel ..., p. 1136-1142.

[1136]

<Conținutul> scrisorii a 22-a

[Pentru Rășinăreni, sub numărul 516]

Conținutul actului al 22-lea, adică a traducerii scrisorii de descriere a hotarelor Rășinarienilor întocmită în limba română – în urma încuviințării Regelui Matia - de către Sfatul celor Patruzeci de Bărbați și Bătrâni Jurați Rășinarieni urmează cu următoarele cuvinte:

[Scrisoare de descriere a hotarelor în limba română]

În numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt etc. Cu consimțământul Luminăției Sale orânduie în DUMNEZEU și împodobit cu toată virtutea Rege Matia a fost înnoită și întocmită din nou scrisoarea de hotare a satului Rășinari din îndemnarea și la rugămintea Scaunului de Judecată al Sfatului celor Patruzeci (de Bătrâni) și al Juraților, ca să se știe și să se păzească pe unde sunt duse marginile teritoriului nostru rășinărean peste tot împrejurul, așa cum fusese aceasta statornicită în anul 420 prin străvechea scrisoare de hotare a bătrânului între bătrâni Rege Attila cel de bună pomenire; iar în anul 1488, mai sus-numita Maiestate a Sa Regele Matia s-a îngrijit ca teritoriul nostru să fie tăiat mai jos (decât înainte) și să fie lărgit. Și astfel înzestrat cu semne de meajdă [hotar] înălțate, el începe în felul următor, în speță de la capătul de jos al pădurii de stejari, și de aici marginea teritoriului nostru **[1137]** este dusă în sus, mai jos rămânând vecinii noștri cislădieni și ca atare meajdele [semnele de hotar ale] noastre iau calea răsăritului iernatic [nord-est] tăind șesul zis *Lunca*, unde a fost înălțat un semn de meajdă [hotar] în pârâul *Din Gura Văii Albinelor*, dinspre răsărit. Mergând mai departe de aici la o distanță cât vezi cu ochii a fost înălțată din nou o altă meajdă [semn de hotar] de legătură. Cotind în același timp spre stânga și străbătând un crâng de mesteceni urcă prin mijlocul *Văii Albinelor* și iese în *Fața cu Nisip* (fața nisipoasă); înaintând fără întrerupere puțin mai departe coboară pe un grui și intră în râul care curge puțin mai sus de "coștei" (Claustro) și îndreptându-se spre un vârf aflat la o distanță ce poate fi măsurată cu privirea înaintează foarte puțin și intră în Valea numită *Calbau* și urcând pe cursul apei ajunge la curmătura de lângă *Fântâna Neagră*, coboară apoi printr-o vale și intră în râul cel mare și de aici, marginea noastră continuă în sus spre partea de răsărit și până la partea laterală de miază-noapte a vecinilor, unde prin aceasta se despart două pâraie, iar de aici partea noastră continuă prin cursul de apă **[1138]** care curge dinspre munteni, unde în sfârșit se îndreaptă spre Munții *Bucegi* ai răposatului Mare Principe *Radu Vodă Negru*, care a trăit în anul de la facerea lumii 6740 (1232); de aici iese la muncelul prăbușit și deja din acest loc rămân în stânga vecinii cislădieni; de aici urcăm alături de munteni de curând pomeniții *Bucegi* și mergem în continuare pe șeaua Muntelui Clăbuc: acești munți țin de Muntele *Ivan Neagoe* până la vârful cel înalt; de aici ne despărțim de munteni înaintând spre miază-noapte, înapoia Muntelui *Ivan Neagoe* și coborâm pe lături pe piciorul gruiului în gura pârâului, apoi urcăm în partea opusă spre marele râu, traversăm izvorul gropii adânci, în sus pe un povârniș și ajungem la culmea Munților numiți *Cindrea*; de aici străbatem o porțiune de câmpie până la meajdele [semnele de hotar], unde în sfârșit marginea noastră coincide cu satul *Cristian* dinspre fața Munților numiți *ai Cneazului*; mai apoi,

de pe culmea Munților *Cindrea* înaintăm printre lacuri pe piciorul muntelui în jos la locul unde se unesc apele; mergem mai departe trecând pe laturile pantei locului numit Recea și mergând necurmat pe dosul Munților de curând pomeniți, până când se iese pe piciorul **[1139]** Muntelui *Besinovului* la o stâncă scobită de pe Muntele *Bâtrân*, iar aici marginea cuprinde șeaua acestui munte până la culmea celuiilalt munte, numit *Găujor* (acești munți privesc spre răsăritul de vară [sud-est]), iar de aici înaintând prin pâraul din stânga coborâm în linie dreaptă prin apa care curge dinspre răsăritul de iarnă [nord-est]; mai apoi până la Pârâul *Dnes* [de sus, cuvânt slavon], mergând prin albia acestuia până la locul *Crâng*, care ajunge la sfârșitul Muntelui *Vălaru*, marginea cuprinde șeaua acestuia până la culmea Munților *Ganțu*, unde a fost înălțată o meajdă [un semn de hotar] de pământ; de aici ne despărțim de *Cristian* și ieșim din regiune pe lângă satul Turnu și coborând pe râpe am găsit o meajdă [un semn de hotar] de legătură, apoi trecem prin mijlocul șesului *Plopișorului*, unde mergând deasupra locului nisipos *Obreaia* marginea atinge capătul pădurii de stejar, unde se vede din nou meajda [semnul de hotar] de pământ; purcedem mai departe prin același stejăriș ... și ieșim din ținut pe lângă Turnu până la Torentul Roșu (*Pârâul Roșu*), iar aici se află o meajdă [un semn de hotar] de legătură; co**[1140]**borâm de aici și traversăm Păpurișul (*Rogoz*) până la Stejăriș, unde de asemenea se vede o meajdă [un semn de hotar] de pământ; înaintăm apoi prin același Stejăriș până când ajungem chiar la vecinii *Ciznădieni* și aici de asemenea a fost înălțată o meajdă de legătură, până când marginea iese la fânațul *Lunca*.

Cu această ocolniță a meajdelor [semnelor de hotar] se cuprinde terenul sau teritoriul românesc propriu satului Rășinari, nesupus nimănui, căci nimeni nu are poruncă (de stăpânire) în acest teritoriu, nici pentru orice alt beneficiu. Și a fost statornicită această scrisoare de hotar [*carte ocolniță*] în vremea Luminăției Sale Regele de DUMNEZEU ales Matia, pe când era în curgere anul de la Nașterea lui Christos 1488, în ziua a douăzeci și doua a lunii mai.

Frații Milostevnici

Popa Iacov Popa

Popa Vasilie Tomuță

Popa Petru

Popa Iosif Pătruț

Din sus de Beserică [1141]

Popa Sain

Popa Manasie Pătruță Cel Tânăr etc.

Bătrânii

Cneaz Bunea

Isindie Comăndeasă

Petru Codruș

Oprea Codrea

Șerban și Patruzeci și Unu

Radu Nistor
Alăman Gal
Toma Minea
Băncilă
Radu Băncilă
Redvis
Radul Pinciu
Sain
Bucur Oancea
Comșa Omoș
Râpea
Cârstea
Comșa Bâra
Savul Hoadrea
Manea Morariu, morarul Bisericii

1.2.

[1141]

Iar pe spate se putea citi un astfel de înscris:

Patroana [hramul] Bisericii Vechi este Cuvioasa Paraschiva. Zestrea Bisericii sunt trei pământuri dăruite de Principele *Radu Negru Vodă*: în câmpul de jos **[1142]** de la drumul Coșteiului mai sus *Până în Strâmt* (Până la Strâmtoare), jumătate din pădure este a Bisericii, iar jumătate a preoților; cel de-al doilea pământ mai jos de Coștei, care a fost dăruit de Mircea Vodă Basarab; în sfârșit, un altul peste pârâu de la gura văii rotunde, însemnat cu o piatră, până la livada și stupii Popii Oprea Pătruță; acestea s-au dăruit în anul de la facerea lumii 6791 (1383), în ziua a șaptea a lunii ianuarie, pentru pomenirea sufletelor lor.

2.1.

23^{tio}

Testimoniales super dictis metalibus in muro diruti Templi Sanctae Paraschevae occasione reaedificationis per murarios inventis sub Numero 773.

Transmissionales ..., 1142da

Eaedem idiomate Teutonico.

Transmissionales ..., 1143^{tia}

[1142]

Vigesimarum Terciarum

Translationis scilicet testimonialium de inventis metalibus in Templo Sanctae Parascevae tenor sequens est:

[Copia (*in margine sinistro*) Numero 773 (*in margine dextro*)]

Translatio

[Copia (*in margine sinistro*)]

Infra scriptum praesentium in vigore fidem facio, quod anno 1755 die 5ª Junii, tempore dum antiquum Templum Resinariense diruerem, sodalis meus in rudibus antiqui Templi Librum quemdam forte invenerit, quem accurens Valachus *Allimán* cognominatus filius Popae Szávul ad se recepit.

Reliqua Deo *commendo: Signatum Cibinii A<nn>o 1773 4^a [1143]* Iunii et subscriptum erat Ioannes Drotlich Cehae Murariorum Cibiniensium Magister.

Scrisoare de mărturie despre zisa *carte ocolniță*, găsită de zidari în peretele Bisericii Sfintei Paraschiva cu ocazia reconstruirii acesteia, sub numărul 773.

Transmissionales ..., 1142

Aceeași în grai german

Transmissionales ..., 1143

2.2.

Idem testimonium Germanico idiomate

[Copia / Copiae (*in margine sinistro*)]

[1142]

Conținutul celei de a 23-a piese, adică a traducerii scrisorii de mărturie despre *cartea ocolniță* găsită în Biserica Sfintei Paraschiva, este următorul:

[Copie (*în marginea din stânga*) Numărul 773 (*în marginea din dreapta*)]

Traducere

[Copie (*în marginea din stânga*)]

Subsemnatul adevăresc cu tărie prin prezenta, că, în anul 1755, în ziua de 5 iunie, în timpul dărâmării vechii biserici din Rășinari, tovarășul meu a găsit din întâmplare în ruinele vechii biserici o anumită carte pe care, alergând de îndată la românul cu prenumele *Allimán* (Alăman), fiul Popii Savul, acesta a primit-o la sine.

Celelalte le *încredințez* lui Dumnezeu: *Semnată la Sibiu în anul 1773, ziua a 4-a [1143]* a lunii Iunie. Și dedesubt era semnat: *Ioannes* (Johannes) Drotlich, Meșterul Breslei Zidarilor Sibieni.

Ich Endes unterschriebener bescheinige hiemit, wie daß wir bey Abbrechung der Kirche in Resinar im Jahr 1755. Den 5ten Juny von meinem Gesellen, auf der alten

Kirche, ein Buch gefunden worden, welches, aus meinen Händen gleich empfangen hat des Popa Szavul sein Sohn mit Nahmen Alliman. Hiemit Gott befohlen.

Geschehen in Hermannstadt 1773 den 4ten Juny.

Johannes Drotlich, Maurer Zunft-Meister von Hermannstadt.

Aceeași mărturie în grai german

Copia copiei

Eu, subsemnatul, adeveresc prin prezenta că, atunci când, în anul 1755 noi am dăruit biserica din Rășinari, ucenicul meu a găsit, în data de 5 iunie, la biserica veche o carte, pe care a primit-o de îndată, din mâinile mele, fiul popii Sava, pe nume Alăman. Așa să ne ajute Dumnezeu.

Făcută la Sibiu, în 4 iunie 1773.

Johannes Drotlich, meșterul breslei zidarilor din Sibiu.

3.
26to

Tabella topographica in originali sub M. continens antiquas et modernas territorii
Resinariensis metas

Transmissionales ... , 1155ta usque ad 1156^{am}

[1155]

Vigesimarum sextarum

Tabellae topographicae per Resinarienses exhibitae continentis antiquas territorii
Resinar metas et modernas exprimentis continentia est sequens:

[NB! *Pagina 1156ta abest!*]

(Piesa a) 26-a

Harta topografică în original – sub litera M – conținând hotarele vechi și actuale ale
teritoriului rășinărean

Scrisoarea de apel ... , [p.] 1155 până la 1156.

[1155]

Conținutul hărții topografice – care cuprinde hotarele vechi ale teritoriului
Rășinarului și le exprimă pe cele actuale - prezentată de rășinăreni este următorul:

[NB! *Pagina 1156 din "Transmissionales" – care cuprinde harta propriu-zisă
– lipsește!*]

4.
16to

Aliae Inquisitoriae ad expositionem dictae Communitatis Resinár medio Regionum Alexii Székely et Alexandri Farkas **anno 1776/7** sub B. et F. peractae **perhibentes pagum Resinár ab aliis advicinantibus pagis signis metalibus distincta territoria habere** eorumque tam alpestrium [1312] quam campestrium possessorium pacificum tenuisse, consequenter **omnia beneficia primaevae temporibus absque omni dominali taxa libere percepisse**, ac de iis disposuisse, quae Inquisitoriae **25. fatentes** in se complectuntur

Transmissionales ..., 580ta usque ad 747^{mam}

[586] [...]

Utri autem puncta nobis exhibita erant hujus tenoris:

1° Anne sciat Fatens vel fide digne audiverit Pagum Valachalem Resinár Inclyto Comitatu Albensi Sedique Cibininiensi <sic!> adiacentem ab aliis convicinantibus Pagis et Villis Regalibus separata certisque metalibus signis et ductibus segregata, ac distincta Territoria habuisse ?

2° Circum circa praehabita illa signa metalia enumeret Fatens ?

3° An in Territoriis praememoratis Communitas Resinariensis habuerit liberam dispositionem et ad instar reliquarum Villarum in Fundo Regio existentium habuerit plenariam disponendi earumque beneficiis liberam utendi, ac fruendi potestatem, et quidem sine omni Dominali Taxa, [587] praeterea: quae soli Regiae Maiestati erant praestanda ? [...]

[588] [...]

8°. Quae metales litterae inventae sunt in Resinar et quando ? Per quos ? Ubi et quomodo ?

(Piesa a) 16-a

Altă Anchetă efectuată pentru pledoaria zisei Comunități Rășinari prin mijlocirea Oamenilor Crăiești Alexius Székely și Alexander Farkas în anul 1776/7 – sub literele B și F – care dovedește că **satul Rășinari are teritorii distincte de celelalte sate învecinate prin semne de hotar** și că a deținut dreptul de posesiune pașnic atât al teritoriilor de munte [1312] cât și de șes și ca atare a perceput toate beneficiile din vremile străvechi fără nicio taxă către stăpânire și a dispus de ele în chip slobod: această anchetă cuprinde în ea 25 de mărturii a 25 de martori.

Transmissionales ..., [p.] 580 până la 747

[586] [...]

Iar punctele prezentate ale chestiunii erau cu următorul conținut:

1°. Dacă știe Martorul sau a auzit de la o persoană demnă de încredere cum că Satul Valah Rășinari așezat în Nobilul Comitat Alba și în Scaunul Sibiului (sic!) a avut teritorii separate și despărțite și deosebite prin anumite semne și trasări de hotar de celelalte Sate [Pagis et Villis] Crăiești ?

2°. Poate enumera Martorul toate acele semne de hotar avute mai înainte de jur împrejur ?

3°. Dacă Comunitatea Rășinăreană a avut în înainte-menționatele Teritorii liberă dispoziție și dacă a avut, aidoma celorlalte Sate (*instar reliquarum Villarum*) existente pe Pământul Crăiesc, putere deplină de a dispune și de a se folosi și a se bucura de beneficiile acestora și, desigur, fără nicio Taxă Dominială, [587] pe lângă aceasta: dacă avea prestații doar către Maiestatea sa Crăiască ? [...]

[588] [...]

8°. Ce scrisoare de hotare a fost găsită la Rășinari și când ? De către cine ? Unde și în ce fel ?

5.

16to

Aliae Inquisitoriae ad expositionem dictae Communitatis Resinár medio Regionum Alexii Székely et Alexandri Farkas **anno 1776/7** sub B. et F. peractae **perhibentes pagum Resinár ab aliis advicinantibus pagis signis metalibus distincta territoria habere** eorumque tam alpestrium [(1312)] quam campestrium possessionum pacificum tenuisse, consequenter **omnia beneficia primaevius temporibus absque omni dominali taxa libere percepisse**, ac de iis disposuisse, quae Inquisitoriae **25. fatentes** in se complectuntur

Transmissionales ..., 580ta usque ad 747^{mam}

[614]

6us Testis Providus Tenaszie Ontsa annorum 50. Libertinus fatetur a 1^{mum} et 2^{dum}: «Circumjacentia quoque versum territorii Pagi Valachalis Resinár signa metalia ex omni parte referre non scio, sed inter territorium Villae Regalis *Helta*, vulgo *Nagy Disznod*, ita et Villam antea Montem Sancti Michaelis, vulgo *Kiss Disznod* interjacentes metas exhausta e traditione Progenitorum nostrorum scientia persequentia scio assignare: quod nimirum Territorium Resinariense, quoad extensionem sumptum semet extendat plane ad rivulum *Vale Sztupilor* seu *Albenilor* dictum, et quidem consequē, donec pertingat ad territorium Villae Regalis Heltan ibique utrumque territorium [615] Villae Regalis et Resinariense conterminetur, contra cujus cursum directe sursum ascendendo summitur pro meta hic rivulus penes Montem Sancti Michaelis deccurens et per ejus defluxum continuatur usque dum perveniat ad fontem Valachico idiomate *Funtina Nyagra* nuncupatum; hinc iterum directe sursum versus progrediendo extenditur meta ad locum usque, qui dicitur *Pléjucz*. E hoc loco decliviter procedendo descendit meta in rivum *Rivul Szaduluj* dictum; isthic incipit esse meta rivus ipse *Rivul Szaduluj* dictus et per huius defluxum contra vim aquae in superius tendendo proceditur meta usque ad Alpes, ubi Pagi Resinár Alpes cum iis Alpius, quas nos Incolae Szadienses erga annualem taxam ab Incolis Villae Regalis Heltan conductas possidemus, incipient conterminari et taliter ductu continuo defluxus

rivi *Rivul Száduluj* dicti nostras conductas Alpes et consequenter, quia Pagus Szad nullum proprium haberet Territorium, sed in Territorio Villae Regalis Heltau existeret, territorium Resinariense a territorio Villae Regalis Heltan usque ad limites Regni Valachiae [616] disternat. A parte autem Civitatem Cibiniensem respiciente, quibus limitibus sit circumscriptum Territorium Resinariense aliter fateri non scio quam, quod creberrimo auditu e praecedentium Maiorum nostrorum fassione intellexerim: e sylva *Dumbrava* magnam partem possedisse **iure proprietatis Resinarienses**, sed cuius quantitatis et extensionis aut capacitatis locum propter solius auditus scientiam distinguere non valeo.» Ad 3^{ium}: «Intra ambitum Territorii Resinariensis contenta loca et Alpes iam inde a primordio stabiliti Pagi Valachalis Resinár Incolatus fuisse sub pacifico eorum possessorio eorumque liberae dispositioni subiecta ita, ut ad instar reliquarum Villarum in Fundo Regio existentium habuerint Incolae Resinárienses plenariam disponendi eorumque beneficiis liberam utendi, ac fruendi potestatem, et quidem sine ullius solutionis Taxae Dominalis onere et praedicta Progenitorum nostrorum revera tamen, quia saepe et eodem semper tenore repetita traditionis serie perspectum habeo. In cuius fassionis veram consequentiam superaddo, quod nunquam audiverim Resinarienses [617] incolas aliquot pro pascuo Alpium solutione taxali temporibus prioribus oneratos fuisse, sed quod huiusmodi introductae Alpium taxationis origo subsequis temporibus memoriam humanam, idest 60. annos necdum excedentibus introduci et stabiliri coeperit.»

[621] [...]

Ad 8um. Circa inventionem utrizatarum litterarum metalium praeter purum auditum eumque ab ipsis exponentibus incolis Resinariensibus perceptum aliud fateri non scio, referebant enim illi, quod, dum vetus Templum fine erectionis novi dirueretur, in ipsis visceribus diruti muri reconditae metales in lucem protractae fuerint.

(Piesa a) 16-a

Altă Anchetă efectuată pentru pledoaria zisei Comunități Rășinari prin mijlocirea Oamenilor Crăiești Alexius Székely și Alexander Farkas în anul 1776/7 – sub literele B și F – care dovedește că **satul Rășinari are teritorii distincte de celelalte sate învecinate prin semne de hotar** și că a deținut dreptul de posesiune pașnic atât al teritoriilor de munte [1312] cât și de șes și ca atare a perceput toate beneficiile din vremile străvechi fără nicio taxă către stăpânire și a dispus de ele în chip slobod: această anchetă cuprinde în ea 25 de mărturii a 25 de martori.

Transmissionales ..., [p.] 580 până la 747

[614]

Al șaselea Martor Chibzuitul Tănase Oancea, de 50 de ani, libertin, mărturisește la primul și la al doilea punct: «Nu știu să redau din orice parte semnele de hotar care se situează în jurul Teritoriului Satului Valah Rășinari, însă știu să le indic hotarele care se situează între Teritoriul Satului Crăiesc (*territorium Villae*

Regalis) *Cisnădie*, numit în limba obișnuită *Nagy Disznod* și satul (*Villa*) odinioară denumit *Dealul Sfântului Mihail* [traducere din germană: *Michelsberg*], în limba obișnuită *Kiss Disznod* [în română: *Cisnădioara*], cunoscând din ce ne-au transmis Înaintașii noștri, următoarele: și anume că Teritoriul Rășinărean, în ce privește întinderea sa în sus, se extinde drept până la pâraul numit *Valea Stupilor*, sau a *Albinelor*, și apoi în continuare, până ajunge la Teritoriul Satului Crăiesc Cisnădie (*territorium Villae Regalis Helten*) și acolo au hotar comun ambele Teritorii [615], atât cel al Satului Crăiesc (*Villae Regalis*) cât și cel Rășinărean, și urcând drept împotriva cursului acestui pârau se ia drept semn de hotar acest pârau care curge pe lângă Dealul Sfântului Mihail și se continuă pe cursul lui până când ajunge la izvorul numit în grai Valah *Fântâna Neagră*; de aici înaintând din nou drept în sus hotarul se extinde până la locul căruia i se zice *Plăiuș*. Din acest loc mergând pe povârniș, hotarul coboară în apa numită Râul Sadului; de aici încolo hotar devine însuși Râul Sadului și îndretându-se pe cursul lui în sus împotriva puterii apei, hotarul înaintează până la Munți, unde Munții Satului Rășinari încep să aibă hotar comun cu acei Munți, pe care noi, Locuitorii Sadului îi obținem, în schimbul unei taxe, de la Locuitorii Satului Crăiesc Cisnădie pentru tăierea și transportarea lemnului, și în felul acesta, printr-un mers continuu, cursul Râului Sadului străbate Munții folosiți de noi și, în consecință, fiindcă Satul Sadu nu are un Teritoriu al său, ci se află în întregime pe Teritoriul Satului Crăiesc Cisnădie, Teritoriul Rășinărean [616] se separă de Teritoriul Satului Crăiesc Cisnădie până la hotarele Țării Valahiei. Iar dinspre partea care privește spre Orașul Sibian, nu pot să mărturisesc în alt mod despre ce margini înconjoară Teritoriul Rășinărean, decât că am înțeles, auzind de foarte multe ori din mărturia Strămoșilor noștri, cum că: din pădurea Dumbrava o mare parte au stăpânit-o cu drept de proprietate Rășinărenii, dar nu pot să disting ce cantitate sau ce extindere sau ce capacitate avea locul, deoarece știința mea vine doar din auzite.» La al treilea: «Locurile și Munții cuprinși între marginile Teritoriului Rășinărean au fost supuse, încă de la începuturile stabilirii Incolatului Satului Valah Rășinari, dreptului lor pașnic de stăpânire și liberei lor dispoziții, astfel încât Locuitorii Rășinăreni au avut, aidoma celorlalte Sate aflătoare pe Pământul Crăiesc, o putere deplină să dispună, să se folosească și să se bucure de beneficiile acestora, și chiar fără povara plății vreunei taxe către stăpânire, și totuși am văzut cu adevărat limpede acest lucru, pentru că s-a repetat adesea și mereu cu același cuprins șirul tradiției. Iar întru consecință adevărată a acestei mărturii mai adaug faptul că nu am auzit vreodată ca Locuitorii Rășinăreni să fi fost împovărați în vremurile dinainte cu plata vreunei taxe pentru pășunatul Munților, ci că, la obârșie, introducerea unei astfel de taxări a Munților a prins a se introduce și statornici în vremurile ce au urmat memoria omenească, adică în cele ce nu au depășit cifra de 60 de ani.»

[621] [...]

La al optulea. În legătură cu scrisoarea de hotare în chestiune nu știu să mărturisesc altceva în afară de simpla auzire și de ceea ce am primit chiar de la Locuitorii Rășinăreni Reclamânți, căci aceia relateau că, pe când se dădăma vechea

Biserică, cu scopul de a se înălța una nouă, a fost scoasă la lumină o scrisoare de hotare ascunsă chiar în măruntaiele zidului dărâmat.

6.
16to

Aliae Inquisitoriae ad expositionem dictae Communitatis Resinár medio Regiorum Alexii Székely et Alexandri Farkas **anno 1776/7** sub B. et F. peractae **perhibentes pagum Resinár ab aliis advicinantibus pagis signis metalibus distincta territoria habere** eorumque tam alpestrium [(1312)] quam campestrium possessionum pacificum tenuisse, consequenter **omnia beneficia primaevae temporibus absque omni dominali taxa libere percepisse**, ac de iis disposuisse, quae Inquisitoriae 25. **fatentes** in se complectuntur

Transmissionales ..., 580ta usque ad 747^{mam}

[647] [...]

11us *Testis Honorabilis Nicolaus Papp* annorum 59. Archi-Diaconus Graeci Ritus Unitus in pago Szád habitans fatetur ad 1^{mum} et 2^{dum}: «Metas [648] circa Territorium Pagi Valachalis Resinár praeexistentes non scio.» Ad 3^{tium}: «Quod Territorium Pagi Valachalis Resinár fuerit sat amplum et in eo contenta fuerit sylva *Dumbrava* et *Lunka Resinaruluj*, illud a fide dignis Maiorum meorum et variorum Seniorum in Possessione Szád et Resinár commorantium relationibus audiui quodque tamen sylva *Dumbrava* et *Lunka Resinaruluj* ab Incolis Pagi Valachalis Resinár unacum Molis et Alpibus adempta fuerint pari auditu e traditione Seniorum intellexi, ubi tamen teste praenotata continuae traditionis serie credibile redoleretur, quod Resinárienses loca sui Territorii in pacifico usu, ac possessorio, usque dum Civitas ea occupasset, possederint, referebatur enim ab iisdem Senioribus, quod Civitatenses Iudicibus Resináriensibus promiserint Officii Iudicatus conferenda, e quo Iudicatu sibi prosperare possent annuam mille florenorum summam, qua pollicitatione pellecti nonnulli e primariis Incolis Resináriensibus, ut Iudicatu frui, ac potiri queant private consilio, ac subdola operatione iussi sunt tam sylvam *Dumbravam* quam [649] *Lunkam Resináruluj* tam Molas et Alpes in Dominium Civitatis Cibiniensis incidere, donec serio reliquus populus hanc suae deceptionis fraudem advertisset, sed incassum, quia hanc sui deceptionem non amplius eludere valuit et pro certo interea intellexi, quod prius Resinarienses Alpes in Territorio suo existentes pacifice et quidem ita, ut ad instar reliquarum Villarum in Fundo Regio existentium liberam disponendi propriisque beneficiis utendi potestatem habuerint. »

[650] [...]

Ad 8^{vum}. Scio pro certo, quod ante quindecim circiter annos, dum vetus Templum in pago Valachali Resinar dirueretur, a Pallerio Ioanne Drotfel et aliis Murariis inventae fuerint litterae metales Valachico Idiomate confectae et muro Templi lamine involutae, quas mihi velut Archi-Diacono et Templi eiusdem Curatori praesentatas, Illustrissimo Domino Episcopo Balásfalvensi Petro Paulo Aron transposui, quae

quidem litterae metales erant super reambulatione Territorii Resinariensis [651] tempore Divi Matthiae Regis a Senioribus Pagi Valachalis Resinar peracta sonantes in simplici papiro descriptae, ac a Senioribus Incolis Territorium Resinariense reambulantibus subscriptae.

(Piesa a) 16-a

Altă Anchetă efectuată pentru pledoaria zisei Comunități Rășinari prin mijlocirea Oamenilor Crăiești Alexius Székely și Alexander Farkas în anul 1776/7 – sub literele B și F – care dovedește că ***satul Rășinari are teritorii distincte de celelalte sate învecinate prin semne de hotar*** și că a deținut dreptul de posesiune pașnic atât al teritoriilor de munte [1312] cât și de șes și ca atare a perceput toate beneficiile din vremile străvechi fără nicio taxă către stăpânire și a dispus de ele în chip slobod: această anchetă cuprinde în ea 25 de mărturii a 25 de martori.

Transmissionales ..., 580 până la 747

[647] [...]

Al unsprezecelea Martor, Respectabilul Nicolae Pop, de 59 de ani, Protopop Unit de Rit Grecesc, care locuiește în Satul Sadu, mărturisește la primul și la al doilea punct: «Hotarele [648] aflate înainte împrejurul Satului Valah Rășinari nu le știu.» La al treilea: «Că Teritoriul Satului Valah Rășinari a fost destul de mare și că în el au fost cuprinse Pădurea *Dumbrava* și *Lunca Rășinariului*, acest lucru l-am auzit din poveștile Strămoșilor mei demni de crezare și ale feluriților Bătrâni ce locuiesc în Posesiunea Sadu și în Rășinari și tot din auzite și din tradiția Bătrânilor am înțeles și că, totuși, Pădurea *Dumbrava* și *Lunca Rășinariului* au fost dobândite de Locuitorii Satului Valah Rășinari odată cu Morile și Munții, unde, însă, în temeiul firului înainte-pomenit al tradiției, are iz de adevăr faptul că Rășinărenii au stăpânit locurile Teritoriului lor printr-o folosire pașnică și prin drept de posesiune, până să le uzurpe Orașul, căci se povestea de către aceiași Bătrâni, că Orășenii le-au făgăduit Juzilor Rășinăreni conferirea Slujbei Judecătorești, din care dregătorie să poată să nădăjduiască obținerea sumei anuale de o mie de florini: ademeniți de o atare făgăduință, unii dintre Locuitorii de frunte ai Rășinariului, ca să se bucure și să stăpânească Slujba Judecătorească, au primit, în taină și printr-o acțiune frauduloasă, porunca ca atât Pădurea *Dumbrava* cât și [649] *Lunca Rășinariului*, precum și Morile și Munții să ajungă în stăpânirea Orașului Sibian, până când restul poporenilor și-au dat seama într-un târziu de această înșelătorie, dar degeaba, fiindcă nu a mai putut să evite fraudă și între timp am aflat cu certitudine că mai înainte Rășinărenii au avut libera putință de a dispune pașnic de Munții aflători pe Teritoriul lor și de a se folosi de propriile beneficii aidoma celorlalte Sate (*ad instar reliquarum Villarum*) de pe Pământul Crăiesc.»

[650] [...]

La al optulea. Știu în mod sigur că aproximativ cu cincisprezece ani în urmă, pe când se dădăra vechea Biserică din Satul Valah Rășinari, a fost găsită de Meșterul de Acoperișuri Johann Drotfel și de alți Zidari o scrisoare de hotare compusă în grai Valah și învelită cu o foiță în zidul Bisericii, pe care, după ce mi-a fost arătată mie, ca unul ce eram Protopop și Curatorul acelei Biserici, am transmis-o Prea-luminatului Domn Episcop

Petru Pavel Aron: această scrisoare hotărnicască, care se referea la rehotărnicirea [reambulațiunea] Teritoriului Rășinărean [651] făcută în vremea Dumnezeiescului Rege Matia de către Bătrânii Satului Valah Rășinari, era scrisă pe hârtie simplă și semnată de Locuitorii Bătrâni care au rehotărnicit Teritoriul Rășinărean.

7.1.

Producta partis querulatae

1mo

”Remissionales Divi Mathiae Regis Hungariae de anno 1467. emanatae et per partem incausamattractam sub Numero 653. exhibitae”

Transmissionales ... , 1169na usque ad 1171^{mam}

[1169]

[Numero 653 (in margine dextro)]

Producta autem ”**per Magistratum Cibiniensem, ut Incausamatractum**” documenta erant sequentia: et quidem seriei litterarum. *Primarum* Remissionarium Divi Matthiae Regis Hungariae de anno 1467. emanatarum et per partem in incausamattractam sub Numero 7mo exhibitarum tenor, et verbalis continentia est sequens:

«Nos Mathias **DEI** gratia Rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis, quod, licet quaedam Villa **Valachicales Resinára** vocata in Territorio Civitatis nostrae Cibiniensis sita et habita ad eandem Civitatem nostram omni iure pertinuerit, tamen tempore ingressus quondam Magnifici Michaelis Zilágy de Haragszeg piae memoriae ad has partes Transylvanas per Magistrum Civium Juratosque Cives et totam Communitatem eiusdem civitatis nostrae propter urgentem ipsius necessitatem, sicuti veridicis relatibus informati sumus, quondam Petro Geréb de Veres-Mart **”pro tercentis florenis auri pignori extitisset obligata, nunc vero eodem Petro Geréb propter”** infidelitatem suam, quam contra nostram Maiestatem et Sacram Coronam dicti [1170] Regni nostri Hungariae graviter excedendo et rebellando **”monstravit, incucurit”** capite truncato, Nos ad devotam et diligentem instantiam universorum Civium et totius Communitatis praedictae Civitatis nostrae **”praedictam Villam Valachicalem Resinára, quae ad manus nostras Regias propter notam infidelitatis annotati quondam Petri Geréb rite et legitime devoluta esse perhibetur”**, cum omnibus et singulis pertinentiis, utilitatibus et iuribus eiusdem ad eandem ab antiquo spectantibus et pertinentiis debentibus ex Regia nostra liberalitate **”pro ducentis et quinquaginta florenis auri nobis per eosdem Cives et totam Communitatem plenarie exolutis et expeditis”**, iisdem *Civibus et toti Communitati saepe fatae Civitatis nostrae praesentibus et futuris remisimus et relaxavimus* manusque nostras penitus de eadem excipiendo perpetuo possidendam, imo remittimus, relaxamus et excipimus harumstrarum vigore et [1171] testimonio litterarum mediante.

Datum in dicta Civitate nostra Cibiniensi secundo die festi Undecim milia Virginum anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, Regni nostri anno decimo, Coronationis vero quarto.» Et taliter subscripta erant: «Ad relationem Johannis Ernsch etc. etc.» Erantque sigillo eiusdem Regis super cera rubra ductili impresse communitae et roboratae patenterque confectae, et emanatae.

7.2.

**URKUNDENBUCH ZUR GESCHICHTE DER DEUTSCHEN
IN SIEBENBÜRGEN. SECHSTER BAND 1458-1473.
NUMMER 3099-3979 MIT 8 TAFELN
HERAUSGEGEBEN VON GUSTAV GÜNDISCH UNTER MITARBEIT VON
HERTA GÜNDISCH, GERNOT NUSSBÄCHER UND
KONRAD G. GÜNDISCH. VERLAG DER AKADEMIE DER
SOZIALISTISCHEN REPUBLIK RUMÄNIEN BUKAREST, 1981.**

Nr. 3556

Hermannstadt 1467 Oktober 22. König Matthias vergab die Besetzung Răşinari für 250 Goldgulden von neuem der Stadt Haermannstadt.

Orig. Pap. Arh. St. Sibiu U II 653. Siegel, rund, Dm. 61 mm, war in rotes Wachs vorne aufgedrückt.

Druck: *Transilvania* 1873, 222. Hurmuzaki, *Documente* II, 2, 178 Nr. 158. Archiv 21, 1887, 357 Nr. 11. Hurmuzaki, *Documente* XV, 1, 64 Nr. 112. V. Păcală, *Monografia comunei Răşinariu*, Sibiu 1915, 81 **Anm. 1, der die Urkunde mit völlig unzureichenden Argumenten als Fälschung erklärt.**

Bruchstück: Eder, *Observationes* 135.

Nos Mathias dei gratia **rex** Hungariae, Dalmaciae, Croaciae et cetera memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod licet quaedam villa **Walahikalis Rosenara** vocata, in territorio civitatis nostrae Cibiniensis sita et habita, ad eandem Civitatem nostram omni iure pertinuerit, tamen tempore ingressus quondam magnifici Michaelis Zylagy de Horogzeg piae memoriae ad has partes Transsilvanas per magistrum civium iuratosque cives et totam communitatem eiusdem civitatis nostrae propter urgentem ipsius necessitatem, sicuti veridicis relatibus informati sumus, quondam Petro Gereb de Weresmarth pro trecentis florenis auri pignori extitisset obligata. Nunc vero eodem Petro Gereb propter infidelitatem suam, quam contra nostram maiestatem et sacram coronam dicti regni Hungariae graviter excedendo et rebellando **(monstravit)**, incurrit in capite truncato, nos ad devotam et diligentem instantiam universorum civium et totius communitatis praedictae civitatis nostrae praedictam villam Walahicalem Rosenara, quae ad manus nostras regias propter notam infidelitatis annotati quondam Petri Gereb rite et legitime devoluta esse perhibetur, cum omnibus et singulis pertinentiis, utilitatibus et iuribus eiusdem ad eandem ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus ex regia nostra liberalitate pro ducentis et quinquaginta florenis auri nobis per

eosdem cives et totam communitatem plenarie exolutis et expeditis eisdem civibus et toti communitati saepefatae civitatis nostrae praesentibus et futuris remisimus et relaxavimus manusque nostras penitus de eadem excipiendo perpetue possidendam, immo remittimus, relaxamus et excipimus harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante.

Datum in dicta civitate nostra Cibiniensi secundo die festi undecim millium virginum, anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, regni nostri anno decimo, coronationis vero quarto.

Von der Kanzlei rechts unten mit anderer Schrift: Ad relationem Johannis Ernst et cetera.

Auf der Rückseite von gleichzeitiger Hand: **Super donationem possessionis Roschonayr.**

7.1.

Documentele prezentate de partea reclamată Prima (piesă)

”Scrisoarea de retrocedare a Dumnezeiescului Rege Matia al Ungariei emisă în anul 1467 și prezentată de partea pârâtă sub numărul 653”

Transmissionales ..., 1169 până la 1171

[1169]

[Cu numărul 653 (în marginea din dreapta)]

Iar documentele prezentate în instanță de către Magistratul Sibian, în calitate de Pârât, erau următoarele: și anume, din seria scrisorilor, cuprinsul și conținutul verbal al primei piese, în speță al scrisorii de retrocedare a Dumnezeiescului Rege Matia al Ungariei emisă în anul 1467 și prezentată de partea pârâtă sub numărul 7, este următorul:

«Noi Matia din îndurarea lui DUMNEZEU Rege al Ungariei, Dalmației, Croației etc. etc. dăm de știre și facem cunoscut prin rândurile scrisorii de față că, deși un anumit Sat Valah numit Rășinari (*quaedam Villa Valachicales Resinára vocata*), situat și avut pe Teritoriul Orașului nostru Sibian, a aparținut cu drept deplin Orașului nostru, totuși, la vremea pătrunderii răposatului Magnific (**Domn**) Szilágyi Mihály de Haragszeg de cucernică pomenire în aceste părți ale Transilvaniei, aceasta fusese zălogită de către Primar, Cetățenii Jurați și întreaga Comunitate a aceluiași Oraș al nostru, pentru o anumită nevoie apăsătoare, răposatului Gereb Péter de Veres Mart (**Rotbav**) pentru 300 de florini de aur – după cum am fost informat prin niște rapoarte veridice -, în schimb, după ce acum asupra aceluiași Gereb Péter s-a abătut pedeapsa retezării capului, datorită necredinței pe care a manifestat-o, ieșind cu furie și revoltându-se împotriva Maiestății Noastre și a Sfintei Coroane [1170] a zisului Regat al nostru al Ungariei, noi, la cuviincioasă și stăruitoare rugămintă a tuturor Cetățenilor și întregii Comunități a înainte-zisului oraș al nostru, am restituit și am încredințat acelorași Cetățeni și întregii Comunități a des-menționatului nostru Oraș, atât celor din prezent cât și celor din viitor, pomenitul Sat Valah (*Villam Valachicalem*) Rășinari, despre care se spune că a fost întors pe bună dreptate și în mod legiuit în mâinile noastre Crăiești datorită vinii trădării

numitului răposat Gereb Péter, laolaltă cu toate apartenențele – și cu fiecare în parte -, cu folosințele și drepturile acestuia, care țin de el din vechime și se cuvine să aparțină, din dărnicia noastră Crăiască în schimbul a 250 de florini de aur plătiți și încredințați nouă pe deplin de către cetățeni și de către întreaga comunitate și, luându-ne cu totul mâinile de pe el, l-am restituit acestora ca să o stăpânească în veci, ba chiar îl restituim, încredințăm și înstrăinăm de noi prin vigoarea și mărturia scrisorii de față.

Data în zisul nostru oraș Sibian, în a doua zi a Sărbătorii celor Unsprezece mii de Fecioare [22 octombrie], din anul Domnului una mie patru sute șaizeci și șapte, al Domniei noastre anul al zecelea, iar al Încoronării, al patrulea.» Și avea următoarea însemnare în subsolul paginii: «La relatarea lui Johann Ernsch etc. etc.» Și era întărită și autenticată cu pecetea aceluiași Rege, imprimată în ceară roșie topită, și emisă și întocmită ca scrisoare deschisă.

7.2.

DIPLOMATAR PENTRU ISTORIA GERMANILOR ÎN TRANSILVANIA FONDATOR FRANZ ZIMMERMANN

VOLUMUL VI

1458-1473

DOCUMENTELE NR. 3099-3979

CU 8 FACSIMILE

PUBLICATE DE

GUSTAV GÜNDISCH

În colaborare cu

HERTA GÜNDISCH, GERNOT NUSSBÄCHER ȘI KONRAD GÜNDISCH

EDITURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

BUCUREȘTI 1981

Nr. 3556

Sibiu 1467 Octombrie 22. *Regele Matia restituie Posesiunea Rășinari pentru 250 de florini de aur Orașului Sibiu.*

Original, hârtie, Arhivele Statului Sibiu U II 653. Pecete rotundă, diametrul 61 mm, era imprimată în față în ceară roșie.

Ediție: *Transilvania* 1873, 222. Hurmuzaki, *Documente* II, 2, 178 Nr. 158. Archiv 21, 1887, 357, Nr. 11. Hurmuzaki, *Documente* XV, 1, 64 Nr. 112. V. Păcală, *Monografia comunei Rășinariu*, Sibiu 1915, 81 **Nota 1, declară, cu argumente total insuficiente, că documentul este un fals.**

Fragment: Eder, *Observații* 135.

Noi, Matia, din îndurarea lui Dumnezeu Rege al Ungariei, Dalmației, Croației etc. dăm de știre și facem cunoscut prin rândurile scrisorii de față că, deși un anumit sat Valah numit Rășinari (*quaedam villa Walahikalis Rosenara*), situat și avut pe teritoriul orașului nostru Sibian a aparținut cu drept deplin orașului nostru, totuși, la

vremea pătrunderii răposatului magnific (domn) Szilágyi Mihály de Horogzeg de cucernică pomenire în aceste părți ale Transilvaniei, acesta fusese zălogit de către primar, cetățenii și întreaga comunitate a aceluiași oraș al nostru, pentru o anumită nevoie apăsătoare, răposatului Gereb Péter de Weresmarth (Rotbav) pentru 300 de florini de aur – după cum am fost informat prin niște rapoarte veridice -. În schimb, după ce acum asupra aceluiași Gereb Péter s-a abătut pedeapsa retezării capului datorită necredinței pe care a manifestat-o, ieșind cu furie și revoltându-se împotriva maiestății noastre și a sfintei coroane a zisului regat al nostru al Ungariei, noi, la cuviincioasa și stăruitoare rugămintă a tuturor cetățenilor și a întregii comunități a înainte-zisului oraș al nostru, am restituit și am încredințat acelorași cetățeni și întregii comunități a des-menționatului nostru oraș, atât celor din prezent cât și celor din viitor, pomenitul sat Valah Rășinari, despre care se spune că a fost întors pe bună dreptate și în mod legiuit în mâinile noastre crăiești datorită vinii trădării numitului răposat Gereb Péter, laolaltă cu toate apartenențele – și cu fiecare în parte -, cu folosințele și drepturile acestuia, care țin de el din vechime și se cuvine să îi aparțină, din dărnicia noastră crăiască, în schimbul a 250 de florini de aur plătiți și încredințați nouă pe deplin de către cetățeni și de către întreaga comunitate și, luându-ne cu totul mâinile de pe el, l-am restituit acestora ca să-l stăpânească în veci, ba chiar îl restituim, îl încredințăm și îl înstrăinăm de noi, prin vigoarea și mărturia scrisorii de față.

Dată în zisul nostru oraș Sibian, în a doua zi a Sărbătorii celor Unsprezece mii de Fecioare [22 octombrie], din anul Domnului una mie patru sute șaiszeci și șapte, al domniei noastre anul al zecelea, iar al încoronării, al patrulea.

În partea dreaptă jos, cu alt scris din Cancelarie: La relatarea lui Johann Ernst etc.

Pe spate, de o mână contemporană: Despre dania posesiunii Rășinari.

8. 2do

Recognitio Resinariensium super eo, quod nullas habeant litteras metales.

Sub Numero 3°.

Transmissionales, 1171ma usque ad 1172^{dam}

[1171]

[Copia (in margine sinistro) - Numero 3tio (in margine dextro)]

Secundarum Recognitionis scilicet Resinariensium super eo, quod nullas habeant metales.

Méltossagos Groff Erdélyi Gubernator Ur! Méltossagos Királyi Gubernium jókegyelmes Urainak Patronusink! Kevés határunkban felettébb meg szorítatván a Szebeni Uraktól akartuk exmittálando Commissáriusok által határunkat ki jártattni amint hogy nem tsak bizonyos Commissárius Urak, hanem az egész Inclyta Universitas kijöven okuláltak az határt, és mint hogy regi határ járt Levelünkben defficiáltunk

praetensionkbanis succumbálnunk keltett melyet az eő Felsége kegyelmes parantsolattya mellet (melyben parantsolatik, hogy ezen Controversiakat a [1172] Méltossagos Királyi Gubernium determinálja) appelláltuk vala a Méltossagos Királyi Guberniumban; de nem transmittáltattván de recursu protestáltunk, és kiis vettük, mind Documentumainkat, mind pedig az Inclyta Universitástul emanalt Deliberatumat, de mind eddig modunk nem nem <sic!> lehetett benne, hogy Excellentiatok előtt assumáltathassuk, holl Excellentiadtoknak felettébb sok dolga, holl pediglen Prokurátorunknak jelen nem Léte mián, kire valo nezve Instálunk alázatosan Excellentiadtok nélkülünk seriest adni, hadd assumáltathassunk Causánkat Kükülömben a Szúk hatar mián lehetetlen meg maradnunk, ell kell bujdosnunk és lako helyünket pusztában, hadnunk, mind az Királyi Aerariumnak, mind pedig a Contributionak csonkulásara mely kegyességében az kirallyi Guberniumnak egész reménységgel lévén, mogunk alázatos recomendationk melett maradunk A Méltossagos Királyi Guberniumnak, alázatos Szolgai a Resinári Lakosok közönségesen.

A DOUA (PIESĂ)

„Recunoașterea din partea Rășinărenilor că nu dețin nicio scrisoare de hotare.
Sub numărul 3.”

Transmissionales ..., 1171 până la 1172.

[1171]

[Copie (în marginea stângă) Cu numărul 3 (în marginea dreaptă)]

a celei de-a doua piese la dosar,

adică a Recunoașterii din partea Rășinărenilor că nu dețin nicio scrisoare de hotare.

Stimate Domnule Conte Guvernator al Ardealului !

Stimaților și îndurătorilor Domni Patroni ai noștri din Guberniul Crăiesc !

Fiind strămtorați peste măsură între puținele noastre hotare, am dorit de la Domnii Sibieni să se parcurgă hotarele noastre de către Comisarii trimiși de ei, așa că nu doar anumiți Domni Comisari, ci toată Onorata Universitate [Săsească] a ieșit să inspecteze hotarul, și pentru că am fost lipsiți de scrisoarea despre mersul vechiului nostru hotar și am fost înfrânți în pretențiile noastre, astfel că în temeiul rescriptului milostiv al Maiestății Sale (în care se poruncește ca aceste controverse să le decidă Stimatul Guberniu Regal), am fost nevoiți să facem apel la Stimatul Guberniu Regal. Dar nefiind transmise pretențiile noastre, am înaintat recursul, și am extras, atât documentele noastre, cât și Deliberarea emisă de la Onorata Universitate. Însă nu a fost mod până acum să le prezentăm înaintea Excelețelor Voastre, fie din cauză că Excelețele Voastre aveau multă treabă, fie din cauză că lipsea reprezentantul nostru legal, cu privire la care insistăm respectuos ca Excelețele Voastre să ne dea un număr de înregistrare, ca să putem să ne asumăm cauza, căci altfel ne este imposibil să supraviețuim din cauza hotarului strămt, trebuie să ne ascundem și locurile în care trăim trebuie să le lăsăm mai pustiite decât Visteria Crăiască, iar în privința reducerii contribuției, noi fiind încrezători în bunăvoința

Guberniului Crăiesc, rămânem la umila noastră recomandare ai Stimatului Guberniu Crăiesc umili servitori, Comunitatea Locuitorilor Rășinariului.

9.1.

4to

Investigatio status territorii pagorum Poplaka, Resinár, Michelsberg, Helthau, Czod, Vesten et Moychen de anno 1700. emanata. Sub Numero 2333. Per Inclytum Magistratum producta

Transmissionales ..., 1173^{tia} usque ad 1225^{tam}

[1173]

Tertiarum Investigationis scilicet Status Territorium Pagorum Poplaka, Resinar, Michelsberg, Heltau, Czod, Vesten et Moichen de anno 1700. emanatae et sub numero 2333. per Inclytum Magistratum Cibiniensem productae Tenor sequitur in haec verba:

Miseria et Status

Pagorum Poplak, Roschinar, Michelsberg, Heltau, Czod, Vesten, Moichen ex Commissione Illustrissimi Domini Domini Johannis Sachs ab Hartenek Comititis et Consulis Saxonum in Transsilvania etc.

a

Generoso, ac Amplissimo Domino Johanne Stentzel Civitatis Cibiniensis Senatore et Johanne Kinder Judicatus Regii Sedis Cibiniensis Secretario Anno 1700. Mense 9^{bri} inquisita et, qua fieri potuit, *fideliter* descripta

...

A PATRA (PIESĂ)

Investigarea stării teritoriului satelor Poplaca, Rășinari, Cislădioara, Cislădie, Sadu, Veștem și Mohu emisă în anul 1700 și prezentată sub numărul 2333 de către Onoratul Magistrat

Transmissionales ..., [p.] 1173 până la 1225

[1173]

Cuprinsul celei de a treia Piese, adică a Investigației Stării Teritoriilor Satelor Poplaca, Rășinari, Cislădioara, Cislădie, Sadu, Veștem și Mohu, emisă în anul 1700 și prezentată de către Onoratul Magistrat sub numărul 2333, urmează cu aceste cuvinte:

Nenorocirea și Starea

Satelor Poplaca, Rășinari, Cislădioara, Cislădie, Sadu, Veștem, Mohu, din porunca Prea-luminatului Domn Domnul Johann Sachs von Hartenek, Comitele și Consulul Sașilor din Transilvania etc.

Căutată de către Generosul și Prea-măritul Domn Johann Stentzel, Senator al Orașului Sibian, și de către Johann Kinder, Secretarul Scaunului de Judecată Crăiesc al Sibiului, în luna noiembrie a anului 1700 și, pe cât a fost cu putință, transcrisă *cu fidelitate*.

[1188]

Reschinar, ein Dorff auf Hermannstädter Hattert liegend, hat gar wenig Ackerland und Wiesen, keinen Wald, Wein, keine Mühlen, lebet meistens von der Vie-Zucht, und wenige Gärth[en]. Ein Stück Erde worauf ein Küb[el] Getreid gesäet werden kann wird um f. [florenos] 12 - - und also mehr oder weniger nach dieser Proportion geschätzt; eben auch die Gärten nach dieser Occasion. Die Anlagen machen die 40 Aeltesten nach ihrer Schätzung arbitrarie, und nach Proportion eines jedweden Vermögens. Der beste aber hat bisher nicht mehr den[n] 30 f. [florenos] gegeben (der im 7br A. 1700 gemachte Aufschlag aber ist noch nicht repartieret) der mittlere, und andere f. [florenos] 18-15, 12-9 bis gar auf cx [crucigeros] 50 die allerärmste[n].

Rășinari, un sat așezat în hotarul Sibiului, are foarte puțin pământ arabil și câmpie, [nu are] nicio pădure, [nici] vin, nicio moară, trăind mai ales din creșterea animalelor și din puținele grădini. O bucată de pământ pe care se poate semăna o căblă de cereale [bucate] se estimează la 12 f. [florini], adică mai mult sau mai puțin la această proporție; cu această ocazie, la fel [se estimează] și grădinile. Anexele sunt făcute arbitrar de cei 40 de bătrâni, conform estimării lor și proporțional cu averea fiecăruia. Dar până acum cel mai bun [cel mai bogat rășinărean] nu a dat mai mult de 30 f. [florini] (fiindcă darea suplimentară stabilită în luna septembrie a anului 1700 încă nu s-a repartizat), iar mijlocușul și alții [n-au plătit decât] 18-15, 12-9 [florini] până la 50 [creițari] cei mai săraci.

9.2.

[1189]

<i>Nomina Incolarum/ Numele Locuitorilor</i>	<i>aetas/vârsta</i>	<i>Vaccae/vaci</i>	<i>Oves/oi</i>	<i>Porci/porci</i>	<i>Jumenta/animale de tracțiune</i>	<i>Facultas/facultate M</i>	<i>Jumentorum effectus/efectivul vitelor</i>	<i>gradus/treapta</i>	<i>contributio/contribuție</i>	<i>NB</i>	<i>debitum/datorie</i>	<i>Interesse/do bandă</i>	<i>Creditor/creditor</i>
R <i>Alleman Mutz</i> (Alăman Măt)	50	30	500	100	12	1200	84	1		6			<i>Greger</i> <i>/Gerg./Mic</i>

Vasile Rus

R <i>Alleman Galyes (Alăman Galeș)</i>	65	30	530	3	11	1184	78	1					
R <i>Lapedat Serban (Lapedat Șerban)</i>	54	15	150	3	4	111	16	1	30	6			
M <i>Opre Johra</i>	70	8	50	6	5	18	9	4	15	6	86	1	
R <i>Potre Dragoi (Potrea Drăgoi)</i>	50	5	30	8	5	38	8	4	N. Dregătorum N. dregătorilor	6	15	-	
R <i>Vaszi Rezpopul (Vasi Răspop)</i>	70	2	10	-	-	28	4	8	18	6	-	-	
M <i>Stan Boille (Stan Boilă)</i>	80	4	20	-	1	12	3	9	9	6	-	-	
M <i>Koman Szagin (Coman Sain)</i>	70	5	25	2	3	24	6	6	N. Dregătorum Nr. Dregătorilor	6	9	-	
<i>Opre Kotora R (Oprea Cotora)</i>	40	2	50	1	1	18	3	9	N	6	50	-	
<i>Stan Mutz R (Stan Mât)</i>	56	7	27	9	1	42	6	6	12	6	250	-	
R <i>Bukur Vledesel (Bucur Vlădășel)</i>	70	1	-	-	2	-	2	10	4,50	6	Cum filio (cu fiul)		Daniel Kugl, Schmied (fierar)

<i>Opre Rense</i> M (Oprea Rânză)	80	2	-	-	-	-	2	10	6	6			
<i>M Opre Steff</i> (Oprea Ștef)	60	2	-	-	-	-	-	13	3	6	12	2	
<i>M Koszta Dankcs</i> (Costea Danciu)	90	-	-	-	-	-	-	12	-	6	-	-	
<i>M Csoban Burts</i> (Ciobanu Burcea)	70	-	3	-	-	-	-	12	1,50	6	6	-	
<i>Joan Serb</i> M (Ioan Șerb)	60	10	20	-	1	10	5	7	18	6	-	-	
<i>R Vaszi Buszdre</i> (Vasi Buzdrea)	50	-	4	-	-	12	-	11	3	6	40	-	
<i>R Bonylle Juon</i> (Bonilă luon)	60	3	15	4	3	18	5	7	18	6	-	-	
<i>R Many Borra</i> (Manea Bâra)	60	2	30	-	1	6	2	10	9	6	-	-	-
<i>M Radul Mutz</i> (Radu Măț)	60	2	-	-	-	-	-	13	3	6	-	-	-
<i>R Buku<r> Poplesan</i> (Bucur Popleşan)	40	2	-	1	-	-	-	12	3	6	-	-	-
<i>R Bukur Rippe</i> (Bucur Râpă)	50	8	-	-	2	-	4	8	12	6	-	-	-

R <i>Stan Graecul</i> (Stan Grecu)	40	2	-	-	1	18	2	10	12	6	-	-	-
R <i>Potru Blese</i> (Pătru Bleşe)	60	1	3	-	-	-	-	12	3	6	30	-	-
R <i>Crista Steff</i> (Cristea Ştef)	24	-	-	-	-	-	-	12	3	6	-	-	-
M <i>Sorban Butse</i> (Şerban Bucea)	90	1	-	-	1	-	1	11	6	6	-	-	-
R <i>Sorban Buts</i> (Şerban Buce)	24	1	-	-	-	-	-	12	Simul (împreună)	6	-	-	-
M <i>Many Martin</i> (Manea Martin)	36	2	-	-	1	4	2	10		3	6	-	-
R <i>Koman Hundrubele</i> (Coman Hondro-bele)	25	-	-	-	-	-	-	12	3	6	-	-	-
M <i>Moga Boile</i> (Moga Boilă)	70	6	62	-	1	-	4	8	24	6	15	-	-
[1190]						[1190]							
<i>Many Blotz</i> R (Manea Blot)	50	2	-	-	2	-	2	10	3	6	12	-	Georg Greger, Michelsberg
<i>Markul Talmatsa-nul</i> R (Marcu)	50	-	-	-	-	-	-	13	3	6	12	-	

Tălmă- ceanu)													
<i>Buccur Duka Junior R (Bucur Duca Junior)</i>	60	-	8	-	1	-	1	11	3	6	-	-	
<i>Aleman Duka R (Alăman Duca)</i>	50	6	25	-	3	12	6	6	12	6	18	-	
<i>Lucca R</i>	40	-	-	-	-	-	-	13	3	6	-		
<i>Pra Minoje Vad. (Oprea Minoiu)</i>	50	3	5	-	1	-	2	10	6	6	8	-	
<i>M Costan Gylkus (Costan Ghilcoș)</i>	90	1	-	-	1	6	1	11	6	6	7	-	
<i>Opre Kakes Me (Oprea Cacăș)</i>	70	1	11	3	3	24	4	8	18	6	12	-	
<i>Opre Hurdu- belie R (Oprea Hordo- bele)</i>	40	-	-	-	-	-	-	13	1,50	6	2,50		5 dies laborq. fac. 95 (5 zile de lucru care fac 95)
<i>Stan Brad R (Stan Brad)</i>	25	1	5	-	2	20	3	9	9	6	10	-	
R													

<i>Radul Muntyan</i> (Radu Muntean)	30	-	-	-	-	-	-	13	3	6	-	-	
R <i>Aleman Pampul</i> (Alăman Pampu)	30	-	-	-	-	-	-	13	3	6	-	-	
<i>Serban Szimjuon</i> R (Șerban Sântion)	24	-	-	-	-	-	-	13	3	6			
Misc <i>Ane Naitzoje</i> (Ană Năițoaie)	70	2	3	-	-	-	-	12	6	6	6	-	
Misc <i>Ane Voikoje</i> (Ană Voicoaie)	60	-	-	-	-	-	-	13	2	6	-	-	
<i>Stan Macze</i> R (Stan Mațe)	30	-	-	-	-	-	-	13	6	6	200	-	
<i>Mony Thatul</i> R (Manea Tatu)	24	1	1	-	-	-	-	12	3	6	-	-	
M <i>Jones Kandre</i> (Ionaș Candrea)	70	1	-	-	2	-	2	20	6	6	-	-	
<i>Markul Vledessel</i> M (Marcu Vlădășel)	80	3	5	-	-	2	1	11	4,50	6	-	-	
<i>Buccur Potrusch</i> R (Bucur Potruș)	60	3	62	1	1	10	3	9	9	6	50		
<i>Opre Butkse</i> R (Oprea)	40	2	-	-	3	-	3	9	4,50	6	16	-	

Bucșă)													
<i>Opre Dankess</i> R (Oprea Dancăș)	50	3	6	4	1	12	2	10	9	6	500	-	
<i>Ane Albului</i> M (Ană a Albului)	50	-	-	-	-	-	-	13	1,50	6	-	-	
R <i>Buccur Uoantse</i> (Bucur Oancea)	25	2	-	-	2	6	2	10	6	6	-	-	
<i>Aleman Pints</i> R (Alăman Pinci)	60	-	30	-	1	-	1	11	6	6	10	-	
<i>Neaga Passetoie</i> M (Neaga Păsătoaie)	50	-	3	-	-	-	-	12	3	6	-	-	
<i>Juones Burne</i> M (Ionaș Burnea)	70	5	6	-	1	6	3	9	9	6	200	-	
<i>Stan Boille</i> R (Stan Boilă)	40	4	20	1	3	6	4	8	12	6	35	-	
<i>Dregits Haczezan</i> R (Drăghici Hațegan)	50	3	80	2	3	9	6	6	12	6	100	-	
<i>Koman Varanasse</i> (Coman Vărănase, ?)	50	-	-	-	-	-	-	13	1,50	6	-	-	
<i>Potru Kottora</i> (Potru Cotoră)	30	2	9	-	1	3	3	9	3	6	6	-	
<i>Komtse Kapotte</i> (Comșa)	36	2	-	-	-	12	1	11	3	6	12	-	

Capotă)													
R <i>Buccur Purkair</i> (Bucur Purcariu)	40	3	9	1	3	6	4	8	9	6	19	-	
<i>Buccur Pints R</i> (Bucur Pinciu)	60	1	50	-	4	156	11	3	27	6	-	-	
<i>Many Codre R</i> (Manea Codrea)	30	-	21	2	1	12	2	10	9	6	150	-	
<i>Dumit. Lupse R</i> (Dumitru Lupșe)	40	-	20	-	1	6	1	11	6	6	12	-	
<i>Opre Smede R</i> (Oprea Smedea)	40	-	-	-	-	-	-	13	3	6	6	-	
R <i>Vasz. Ale Olarul</i> (Vasile al lui Olaru)	30	3	2	-	1	-	2	10	6	6	7	-	
[1191]						[1191]							
<i>Buck Bukse R</i> (Bucur Bucșă)	40	4	-	-	1	12	2	10	6	6	6	-	
<i>Potru Dragoi R</i> (Pătru Drăgoi)	30	1	-	-	-	6	-	12	3	6	-	-	
<i>Vidua Neagse Christoie</i> (Văduva Neagșa Cristoaie)	40	-	4	-	-	-	-	12	3	6	7	-	
<i>Stan Barb R</i> (Stan Barbu)	50	-	3	-	2	-	2	10	3	6	-	-	
<i>Vidua Stane Frume</i> (Văduva	40	-	-	-	-	-	-	12	3	6	-	-	

Stan Frumea)													
M Serb. Respopul (Șerban Răspopul)	60	3	60	-	2	12	4	8	9	6	50	-	-
Komtse Drag R (Comșa Drag)	50	4	30	2	3	12	5	7	15	6	50	-	-
Kom. Zirei R (Coman Țirei)	30	2	10	-	1	-	2	10	6	6	22	-	-
Opre Csore R (Oprea Ciora)	30	1	-	-	2	3	2	10	3	6	6	-	-
R Buc. Hambass (Bucur Hambaș)	36	2	40	2	3	12	4	8	12	6	200	-	-
Jurka Funtine (Giurcă Fântână)	40	-	7	-	-	-	-	12	3	6	20	-	-
R Jank Vesteman (Iancu Veșteman)	40	1	1	1	1	-	1	11	3	6	60	-	-
Buc. Hegedou R (Bucur Heghedău)	60	3	60	-	1	-	3	9	6	-	50	-	-
Christoie Dobre Vidua (Cristoaie Dobra, văduvă)	40	-	-	-	-	-	-	13	3	6	-	-	-
Kom. Kodre R (Coman Codrea)	40	4	10	-	-	6	1	11	9	6	20	-	-
Kom. V. Misc. (Coman	30	-	-	-	-	-	-	13	1,50	6	-	-	-

Vasile Rus

Vasile)													
<i>Buc. Lungu R</i> (Bucur Lungu)	40	-	-	-	-	-	-	13	3	fu g.	38	-	-
<i>Niagoi Brathul</i> (Neagoe Bratu)	40	-	-	4	1	4	1	11	3	6	-	-	-
<i>Theodor Fretzille R</i> (Teodor Frățilă)	36	1	15	-	-	-	-	1	11	3	6	-	-
<i>Costa Pitaru R</i> (Costea Pitaru)	50	6	16	3	2	6	4	8	3	6	13	-	-
<i>Opre Nimen R</i> (Oprea Nimeni)	30	2	30	-	1	-	2	10	6	6	-	-	-
<i>M Opre Guthilla</i> (Oprea Gutilă)	50	3	-	-	4	6	5	7	6	6	6	-	-
<i>Many Galye M</i> (Manea Gale)	70	6	7	-	1	6	3	9	6	6	6	-	-
<i>R Dan. Praeutesz</i> (Dan al Preotesei)	25	2	6	-	1	6	2	10	6	6	10	-	-
<i>Many Nimie Misch.</i> (Manea Nimie)	80	2	10	-	-	18	1	11	9	6	30	-	-
<i>R Allui M. Dragoi</i> (Al lui Manea Drăgoi)	26	-	-	-	-	-	-	13	-	6	-	-	-
<i>R Stoike el Mare</i> (Stoica ăl Mare)	50	3	-	-	4	6	5	7	6	6	6	-	-

<i>Kom. Surka</i> R (Coman Giurcă)	50	1	2	-	5	4	5	7	9	6	170	-	-
R <i>Many Hurdubel</i> (Manea Hurdubele)	25	-	-	-	3	-	3	9	3	6	-	-	-
<i>Buc. Szekui</i> R (Bucur Secuiul)	27	2	-	-	2	6	2	10	6	6	-	-	-
<i>Potru Oczel</i> R (Potru Oțel)	40	3	-	-	-	-	1	11	6	6	70	-	-
<i>Serban Pittar</i> R (Șerban Pitar)	28	-	-	-	-	-	-	13	3	6	10	-	-
<i>Opre Tatul</i> R (Oprea Tatu)	26	3	15	-	1	6	2	10	6	6	-	-	-
M <i>Koman Andrae</i> (Coman Andrei)	78	2	35	-	3	12	4	8	9	6	40	-	-
[1192]						[1192]							
<i>Buccur Borchine</i> R (Bucur Borchină)	30	4	20	-	1	-	2	10	4	6	20	-	-
<i>Vidrigi-nasze V.</i> (Vidrigi-noasa, văduvă)	50	1	-	-	-	12	-	12	3	6	13	-	-
<i>Opre Kotore M.</i> (Oprea Cotoare)	50	3	-	-	1	-	2	10	3	6	-	-	-
R <i>Juones Thatul</i> (Iuonaș Tatu)	50	3	-	-	1	-	2	10	4,50	6			
M <i>Thodor Boithan</i> (Teodor Boitan)	70	9	20	3	5	24	9	4	24	6	-	-	-

<i>Buccur Nimie R (Bucur Nimie)</i>	60	6	20	1	3	20	6	6	15	6	60	-	-
<i>Potru Kalverecsa M (Potru Calverecsa)</i>	70	5	6	1	1	-	2	10	9	6	20	-	-
<i>Me Niagoi Kottora (Neagoe Cotora)</i>	70	-	80	-	1	10	3	9	12	6	30	-	-
<i>R Oprisch Vlaikul (Oprîş Vlaicu)</i>	30	3	40	-	1	-	3	9	12	6	30	-	-
<i>M Oprisch Vlaikul (Oprîş Vlaicu)</i>	80	8	60	-	12		4	8	18	6	50	-	-
<i>Radul Blotz R (Radu Blot)</i>	40	30	2	-	-	12	1	11	3	6	30	-	-
<i>R Buc. Sugeran (Bucur Jugăran)</i>	25	1	2	-	3	6	3	9	9	6	10	-	-
<i>Giische Vidua (Ghişe, văduvă)</i>	40	-	-	-	-	-	-	13	1,50	6	-	-	-
<i>Kom. Drog R (Coman Drog/Droc)</i>	30	6	6	-	-	-	2	10	3	6	7	-	-
<i>Opre Kosokar R (Oprea Cojocar)</i>	30	2	21	1	1	4	2	10	9	6	9	-	-
<i>R Buck. Respopul (Bucur Răspopul)</i>	50	4	20	-	1	3	2	10	6	6	6	-	-
<i>R Buc.</i>	40	-	4	-	-	-	-	12	1,50	6	6	-	-

<i>Hordobeli</i> (Bucur Hordobe)													
R <i>Muntul Beberra (?)</i>	30	4	25	-	1	20	3	9	9	6	6	-	-
<i>Juones Dragete (Ionaș Dragotă)</i>	30	1	-	-	2	-	2	10	3	6	10	-	-
R <i>Surka Uoantsch (Giurcă Oancea)</i>	40	-	6	-	-	-	-	12	1,50	6	6	-	-
<i>Buccur Gioi R (Bucur Ghioi)</i>	50	3	15	-	1	-	2	10	6	6	12	-	-
<i>Jones Bobes M (Ionaș Bobes)</i>	70	8	23	1	1	12	4	8	18	6	-	-	-
<i>Kom. Lupoi R (Coman Lupoi)</i>	50	2	15	-	1	6	2	10	6	6	6	-	-
<i>Stan Mailath R (Stan Mailat)</i>	50	2	6	-	1	10	2	10	Pisc. (He-leșteu)	6	24	-	-
<i>Opre Olarul M (Oprea Olaru)</i>	80	6	2	-	1	19	3	9	6	6	70	-	-
<i>Marine Butsoie Vid. (Marină Bucioaie, văduvă)</i>	70	1	-	-	3	6	3	9	9	6	20	-	-
R <i>Many Voikuss (Manea Voicuș)</i>	70	3	30	-	3	12	5	7	12	6	20	-	-
<i>Stanke Preutasze Vid.</i>	40	3	16	2	3	12	5	7	6	6	-	-	-

Vasile Rus

(Stancă preoteasa, văduvă)													
R <i>Kindje Stankul</i> (Câdea Stancu)	45	-	3	1	-	-	-	13	1,50	6	5	-	-
<i>Serban Minie</i> R (Șerban Mineia)	50	3	13	-	3	-	4	8	6	6	40	-	-
<i>Koman Respopul</i> R (Coman Răspopul)	50	3	-	-	-	6	1	11	3	6	11	-	-
R <i>Serban Brathu</i> (Șerban Bratu)	50	2	15	-	1	-	2	10	6	6	100	-	-
<i>Iuon Brathu</i> R (Iuon Bratu)	40	3	23	-	3	9	4	8	9	6	24	-	-
<i>Nikoie Des</i> (Nicoaie Dej)	40	-	3	-	-	-	1	11	1,50	6	3	-	-
R <i>Buccur Blesze</i> (Bucur Blese)	32	3	8	-	1	-	2	10	3	6	6	-	-
<i>Burchi- nasze Vid. cum 5 filiis</i> (Burchinoa să, văduvă cu 5 fii)	70	1	-	-	-	-	-	12	6	-	-	-	-
R <i>Koman Dragoi</i> (Coman Drăgoi)	40	1	6	-	-	-	-	12	3	6	-	-	-
[1193]						[1193]							
<i>Kostan Kinei</i> R (Costan	40	6	20	-	3	6	5	7	12	6	12	-	-

Cânei)													
<i>Koman Vulk R</i> (Coman Vâlc)	40	2	-	-	2	-	2	10	6	6	10	-	-
R <i>Serban Tsokone</i> (Șerban Ciocoane)	36	1	10	-	2	3	2	10	3	6	20	-	-
<i>Radul Albu R</i> (Radu Albu)	30	3	10	-	2	3	3	9	6	6	10	-	-
<i>Koszmoie Vidua</i> (Cosmoaia , văduvă)	-	2	-	-	-	-	-	12	1,50	-	40	-	-
R <i>Potru Burszan</i> (Potru Bârsan)	40	-	20	-	1	30	2	10	6	6	40	-	-
R <i>Many Stephan</i> (Manea Ștefan)	60	-	8	-	1	6	1	11	6	6	40	-	-
<i>Buc. Uoantse R</i> (Bucur Oancea)	30	4	10	-	1	-	2	10	6	-	-	-	-
<i>Juon Stop Claud<ica ns></i> (Iuon Șchiop, șchiopul)	30	-	-	-	1	-	1	11	1,50	-	12	-	-
<i>Many Blontc R</i> (Manea Bleont)	40	-	12	1	-	26	1	11	3	-	48	-	-
<i>Dumit. Szekui R</i> (Dumitru Secuiul)	30	1	-	-	-	-	-	12	1,50	-	7	-	-
<i>Ane Czoroie Vid<ua></i> (Ană Cioroiaie, văduvă)	60	1	-	-	-	-	-	12	3	-	10	-	-

<i>Stank Popikoie V<idua> (Stanca Popicoaie, văduvă)</i>	50	2	3	-	-	-	-	12	3	-	10	-	-
<i>Many Csina Sauc<iens> R (Manea Cină, plân- găciosul)</i>	50	3	20	-	1	6	2	10	3	-	24	-	-
<i>Thodor Barne R (Teodor Barnea)</i>	60	1	130	2	3	30	7	5	12	-	450	-	-
<i>R Many Bobesch (Manea Bobeș)</i>	50	6	16	-	3	9	5	7	12	-	-	-	-
<i>Potru Lungul R (Potru Lungu)</i>	40	5	40	1	5	6	7	5	12	-	50	-	-
<i>M Kom. Stankul (Coman Stancu)</i>	80	1	-	-	-	-	-	12	6	-	-	-	-
<i>R Niagoi Stephan (Neagoe Ștefan)</i>	50	-	50	1	1	-	2	10	3	-	10	-	-
<i>Buc. Gylkuss R (Bucur Ghilcoș)</i>	60	6	7	-	3	6	5	7	6	-	60	-	-
<i>Dumit. Jankul R (Dumitru Iancu)</i>	24	-	3	1	2	-	2	10	3	-	10	-	-
<i>Stan Stopul R (Stan Șchiopul)</i>	30	-	3	-	1	-	2	10	3	-	8	-	-
<i>Sim. Juon R (Simion Iuon)</i>	36	1	6	-	2	12	2	10	6	-	10	-	-
<i>Niagoi Mutz R (Neagoe)</i>	50	4	21	1	2	12	3	9	9	-	110	-	-

Măt)													
<i>Buc. Cosdre R (Bucur Cosdrea)</i>	60	3	-	-	2	-	3	9	6	-	20	-	-
<i>R Juones Kakoran (Iuonaș Căcăran)</i>	36	1	8	-	2	3	2	10	6	-	10	-	-
<i>R Serban Dragoi (Șerban Drăgoi)</i>	60	3	160	-	4	12	8	4	18	-	36	-	-
<i>Opre Potrutz R (Oprea Potruț)</i>	30	1	15	-	1	12	2	1	9	-	35	-	-
<i>Opre Blesze R (Oprea Blesea)</i>	70	7	20	2	4	24	7	5	N.Dregt (Nr. Dregătorilor)	-	35	-	-
<i>Kom. Blesze R (Coman Blesea)</i>	36	1	30	1	3	6	4	8		-	-	-	-
<i>Opre Mogul R (Opra Mogu)</i>	65	3	-	-	-	18	1	11	3	-	43	-	-
<i>Opre Mihaly R (Oprea Mihai)</i>	36	-	3	-	-	-	-	12	3	-	30	-	-
<i>R Kindje Kottora (Cândea Cotora)</i>	36	-	40	-	1	2	2	10	3	-	24	-	-
<i>Dan Sirbin R (Dan Șirbin)</i>	50	3	10	-	1	3	2	10	3	-	-	-	-

<i>Buc. Funtine R (Bucur Fântână)</i>	36	-	3	-	2	-	3	9	3	-	25	-	-
<i>M Sintjuon Oretje (Sântion Ureche)</i>	80	2	-	-	-	-	-	12	3	-	50	-	-
<i>Many Guthul R (Manea Gutu)</i>	60	3	2	-	2	-	3	9	3	-	25	-	-
<i>R Juon Spatariul (Iuon Spătaru)</i>	40	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	5	-	-
<i>Dan Stantyre R (Dan Stăncire)</i>	54	-	-	1	-	-	-	12	3	-	20	-	-
<i>Szore Bunasze V<idua> (Soră Buneasa, văduvă)</i>	60	2	-	-	-	-	-	12	3	-	10	-	-
[1194]						[1194]							
<i>R Bukur Gutsche (Bucur Gucea)</i>	26	6	20	-	2	-	4	8	6	-	10	-	-
<i>R Jurka Stegarul (Giurcă Stegaru)</i>	30	4	-	-	-	-	1	11	6	-	20	-	-
<i>Dan Thathul R (Dan Tatu)</i>	36	-	-	-	-	-	-	13	1	-	-	-	-
<i>M Kindje Stankul (Cândea Stancu)</i>	60	3	6	-	1	-	2	10	9	-	30	-	-
<i>Marine Dumbrevoie V<idua> (Marină)</i>	50	1	-	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-

Dumbră- voaie, vă- duvă)													
<i>Dumitr. el</i> <i>Seraka</i> V<idua> (Dumitra ăl/a săraca)	56	-	7	-	-	-	-	12	3	-	15	-	-
M <i>Koman</i> <i>Kapotte</i> (Coman Capotă)	60	1	-	-	1	-	1	11	6	-	110	-	-
<i>Dobre</i> <i>Bukoie</i> V<idua> (Dobră Bucoaie, văduvă)	40	1	5	-	1	9	1	11	3	-	50	-	-
<i>Opre</i> <i>Bucse</i> R (Oprea Bucșă)	60	-	3	10	-	-	-	12	3	-	40	-	-
R <i>Koman</i> <i>Blesze</i> (Coman Blese)	30	-	-	-	-	-	-	13	-	-	17	-	-
R <i>Many</i> <i>Fruman</i> (Manea Fruman)	60	4	21	-	3	-	4	8	12	-	50	-	-
<i>Opriane</i> <i>Vidua</i> (Opreană, văduvă)	80	-	-	-	-	-	-	12	3	-	10	-	-
<i>Thodosoie</i> <i>Vidua</i> (Todosoai e, văduvă)	40	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	-	-	-
<i>Stan</i> <i>Stoika</i> Rf (Stan Stoica)	70	3	6	-	1	12	2	10	6	-	40	-	-
<i>Serban</i> <i>Galye</i> R (Șerban Gale)	75	5	9	-	1	6	3	9	9	-	15	-	-
<i>Buccur</i> <i>Dononoisze</i>	60	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	6	-	-

Vasile Rus

(Bucur Donoisă)													
<i>Dan Martin</i> R (Dan Martin)	50	1	-	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-
<i>Potru Minie</i> R (Potru Minea)	50	10	30	-	2	18	6	6	21	-	-	-	-
R <i>Vaszie Bungera</i> (Văsie Bungăra)	30	1	2	-	-	6	-	12	3	-	18	-	-
<i>Opre Borbos</i> M (Oprea Borboș)	90	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-
<i>Juon Sugeran</i> R (Juon Jugăran)	60	1	-	-	2	-	2	10	3	-	18	-	-
<i>Opre Ihorre</i> R (Oprea Ihorea)	50	2	65	2	1	6	3	9	12	-	60	-	-
<i>Vlad Popa</i> R (Vlad Popa)	36	2	-	-	2	-	2	10	3	-	20	-	-
R <i>Buccur Frate</i> (Bucur Frate)	50	5	30	-	1	6	3	9	12	-	40	-	-
R <i>Koman Ihorra</i> (Coman Ihorea)	60	5	7	3	1	12	3	9	12	-	200	-	-
<i>Musche Vidua</i> (Mușă, văduvă)	80	2	6	-	-	6	-	11	3	-	3	-	-
R <i>Komtse Szeverin</i> (Comșa Severin)	50	-	6	-	-	-	-	13	3	-	-	-	-
<i>Buccur Butse</i> R	40	1	5	-	1	-	1	11	3	-	5	-	-

(Bucur Bucea)													
<i>Opre Szasz</i> R (Oprea Sasu)	50	2	-	1	-	-	1	11	6	-	10	-	-
<i>Serban Popa</i> R (Șerban Popa)	50	2	-	-	2	3	2	10	3	-	-	-	-
<i>Kom. Kotor</i> (Coman Cotor)	40	2	16	-	1	6	2	10	6	-	30	-	-
<i>Potru Szasz</i> R (Potru Sas)	60	10	5	3	1	32	5	7	24	-	100	-	-
<i>R Stan Barbealbe</i> (Stan Barbăalbă)	40	3	20	-	1	48	4	8	12	-	100	-	-
<i>Many Pintsch</i> R (Manea Pinci)	30	1	-	-	2	12	2	10	12	-	100	-	-
<i>Opre Rats</i> R (Oprea Raci)	50	3	-	-	3	3	4	8	12	-	40	-	-
<i>Stan Brathu</i> M (Stan Bratu)	80	2	-	-	1	18	2	10	3	-	10	-	-
<i>M Josiph Marian</i> (Iosif Marian)	80	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-
<i>Opre Marian</i> R (Oprea Marian)	30	3	-	2	3	-	4	8	3	-	100	-	-
<i>Vlad Marian</i> R (Vlad Marian)	28	3	-	2	3	-	4	8	3	-	40	-	-
<i>Dumit. Brassovan</i> M (Dumitru Brașovan)	70	1	-	-	3	24	4	8	12	-	84	-	-

<i>Opre Fleskin R (Oprea Felschin)</i>	30	2	20	-	2	6	3	9	6	-	-	-	-
<i>Stane Hurdubeloie V<idua> (Stană Hurdubălo aie, văduvă)</i>	50	2	7	1	2	12	3	9	9	-	40	-	-
[1195]						[1195]							
<i>Surka Brathul R (Giurcă Bratu)</i>	50	4	40	1	3	3	5	7	12	-	40	-	-
<i>Many Kottore R (Manea Cotor)</i>	20	4	10	-	1	-	2	10	3	-	6	-	-
<i>Nagoi Thatulmir Rf (Neagoe Tatomir)</i>	60	3	10	30	1	50	5	7	12	-	150	-	-
<i>Stan Lungul R (Stan Lungu)</i>	60	6	20	-	6	24	9	4	21	-	20	-	-
<i>Serban Hambassu R (Șerban Hambașu)</i>	36	4	20	-	3	12	4	8	18	-	60	-	-
<i>Buccur Maglasch R (Bucur Maglaș)</i>	30	2	-	-	3	6	3	9	6	-	-	-	-
<i>Stan Montjs V<idua> (Stană Monchiș, văduvă)</i>	60	-	-	-	1	-	1	11	3	-	3	-	-
<i>Niagoi Szutta R (Neagoe Sută)</i>	75	3	-	-	2	-	3	9	6	-	27	-	-
<i>Kom. Purcair R (Coman Porcar)</i>	24	4	-	2	3	24	5	7	21	-	12	-	-

<i>Buc. Surka</i> R (Bucur Giurcă)	30	2	5	-	3	12	4	8	12	-	30	-	-
<i>Buc. Albu</i> M (Bucur Albu)	70	6	80	1	3	50	8	4	24	-	30	-	-
<i>Nagoi Galye</i> R (Neagoe Galea)	30	6	82	1	3	3	6	6	12	-	250	-	-
<i>Opre Stan</i> R (Oprea Stan)	30	1	3	-	-	-	-	12	3	-	1	-	-
<i>R Opre Hambasu</i> (Oprea Hambașu)	50	-	60	-	3	6	4	8	12	-	150	-	-
<i>M Buccur Frimu</i> (Bucur Frimu)	50	4	-	-	1	30	3	9	12	-	1	-	-
<i>Komtse Flore</i> R (Comșa Florea)	50	3	6	-	-	-	1	11	3	-	12	-	-
<i>R Tatomir Valye</i> (Tatomir Vale)	30	2	5	-	1	-	1	11	3	-	20	-	-
<i>R Avram Kapote</i> (Avram Capotă)	40	4	-	2	1	6	2	10	6	-	30	-	-
<i>Stane Jhoroie</i> V<idua> (Stană Ihoroaie, văduvă)	70	2	-	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-
<i>Vladoie Vidua</i> (Vlădoaie, văduvă)	60	3	20	2	3	12	5	7	12	-	12	-	-
<i>Kom. Stankul</i> R (Coman Stancu)	24	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	1	-	-

Vasile Rus

<i>Stan Kapetim R (Stan)</i>	30	3	3	1	1	6	2	10	6	-	150	-	-
<i>R Buccur Funtine (Bucur Fântână)</i>	50	4	-	4	3	184	5	7	9	-	50	-	-
<i>Many Dsurds R (Manea Giurgî)</i>	40	3	4	-	2	6	3	9	6	-	30	-	-
<i>Serban Duka R (Şerban Duca)</i>	30	4	20	-	1	-	3	9	9	-	20	-	-
<i>Buc. Komtse R (Bucur Comşa)</i>	30	2	12	-	3	-	4	8	6	-	24	-	-
<i>Komtse R (Comşa)</i>	30	2	20	-	1	-	2	10	6	-	50	-	-
<i>R Vaszelie Komtse (Văsălie Comşa)</i>	30	2	15	-	-	25	2	10	6	-	40	-	-
<i>Alem. Muntiului V<idua> (Văduva lui Aleman Muntiului)</i>	40	1	-	-	2	-	2	10	6	-	150	-	-
<i>Diordje Rf (Gheorghe)</i>	60	-	6	-	-	-	-	12	3	-	100	-	-
<i>R Niagoi Fleskin (Neagoe Fleşchin)</i>	40	6	-	-	1	9	3	9	6	-	12	-	-
<i>Dan Kutzan R (Dan Cuţan)</i>	30	1	-	-	1	-	-	12	3	-	20	-	-
<i>Stephan M. (Ştefan)</i>	60	4	40	-	1	9	3	9	9	-	10	-	-
<i>Drekoie V<idua></i>	60	-	25	-	1	3	1	11	12	-	20	-	-

(Drăcoaie, văduvă)													
<i>Many Drog R</i> (Manea Drog/Droc)	30	1	31	1	3	6	4	8	9	-	60	-	-
<i>R Marin Muntyan</i> (Marin Muntean)	40	1	-	1	-	-	-	12	3	-	20	-	-
<i>Mihorroie V<idua></i> (Mihoroaie, văduvă)	40	-	3	-	-	-	-	12	1,50	-	-	-	-
<i>Kindje Guole R</i> (Cândea Golu)	30	5	12	-	1	3	3	9	6	-	30	-	-
<i>Stan Bukurel R</i> (Stan Bucurel)	50	4	30	1	3	6	5	7	9	-	70	-	-
<i>R Opre Nedessel</i> (Oprea Nădășel)	30	4	8	1	3	6	4	8	9	-	4	-	-
<i>Dan Martin M</i> (Dan Martin)	60	5	5	-	3	24	5	7	9	-	12	-	-
<i>Many Purkar M</i> (Manea Purcar)	80	10	15	-	3	29	7	5	12	-	-	-	-
[1196]						[1196]							
<i>R Neagoi Blesze</i> (Neagoe Blese)	50	3	4	1	1	6	3	9	15	-	20	-	-
<i>R Koman Andrae</i> (Coman Andrei)	30	3	20	1	1	3	2	10	6	-	15	-	-
<i>Dregoi Surkoi V<idua></i> (Drăgoaia)	40	3	2	-	1	18	2	10	4	-	30	-	-

Giurcoi, văduvă)													
<i>Bucur Dragoi R</i> (Bucur Drăgoi)	30	-	-	-	-	-	-	13	2	-	4	-	-
<i>Stan Avramoie V<idua></i> (Stana Avrâmoaie, văduvă)	60	1	-	2	2	30	3	9	6	-	50	-	-
<i>M Buccur Fuomete</i> (Bucur Foamete)	60	4	5	2	1	6	2	10	9	-	15	-	-
<i>Opre Mutz M</i> (Oprea Mât)	60	6	-	-	1	9	3	9	6	-	8	-	-
<i>Opre Cudre M</i> (Oprea Cudrea)	60	10	29	2	3	34	8	4	18	-	40	-	-
<i>Koman Hibor R</i> (Coman Hibor)	40	3	2	-	1	12	2	10	9	-	40	-	-
<i>Buccur Albul R</i> (Bucur Albu)	20	6	16	-	5	30	8	4	15	-	-	-	-
<i>Opre Oltanul R</i> (Oprea Olt/e/anu)	40	-	11	-	-	-	-	12	3	-	15	-	-
<i>Dsurku Minie R</i> (Giurcu Minea)	40	9	10	-	6	6	9	4	9	-	-	-	-
<i>Serb Galye R</i> (Șerb Galea)	60	6	20	-	1	6	3	9	9	-	25	-	-
<i>R Bodille Bosdog</i> (Bădilă Bojdog)	50	2	10	-	3	24	5	7	9	-	40	-	-
<i>Juon Duka</i>	50	-	-	-	-	-	-	13	3	-	60	-	-

R (Iuon Duca)													
<i>Vlad Potrus</i> R (Vlad Pătruș)	40	10	3	1	3	18	7	5	15	-	20	-	-
R <i>Juones Korunte</i> (Ionaș Cărunt)	50	6	30	-	3	6	5	7	15	-	20	-	-
R <i>Buccur Fratsok</i> (Bucur Frăcioc)	60	7	32	1	3	24	7	5	24	-	50	-	-
<i>Buccur Hodre</i> R (Bucur Hodrea)	40	3	-	-	3	6	4	8	9	-	20	-	-
<i>Stan Burnie</i> R (Stan Burnea)	40	-	9	-	1	-	-	12	6	-	100	-	-
<i>Serban Kimpoan</i> R (Șerban Câmpean)	50	10	12	-	1	-	4	8	3	-	40	-	-
<i>Dan Smed</i> M (Dan Smed)	60	6	-	-	1	9	3	9	6	-	10	-	-
R <i>Many Fratsok</i> (Manea Frăcioc)	30	2	34	1	3	4	4	8	6	-	70	-	-
<i>Opre Gikindelan</i> R (Oprea Ghichinde lean)	40	-	2	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-
<i>Juon Buta</i> R (Iuon Buta)	60	4	-	3	1	-	2	10	6	-	30	-	-
R <i>Juones Komse</i> (Ionaș Comșa)	80	-	-	-	1	25	2	10	6	-	100	-	-

Vasile Rus

<i>Dobre Szekuiane</i> V<idua> (Dobră Secuiana, văduvă)	50	-	-	-	2	6	2	10	3	-	9	-	-
<i>Potru Albul</i> R (Potru Albu)	60	2	20	50	3	50	9	4	18	-	300	-	-
R <i>Many Pielere</i> (Manea Pielerea)	50	-	-	-	-	-	-	13	3	-	8	-	-
<i>Stan Frume</i> R (Stan Fruma)	50	-	10	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-
<i>Duka</i> R (Duca)	50	-	2	-	-	-	-	12	3	-	4	-	-
<i>Alexi</i> R (Alexe)	40	2	2	-	-	-	-	12	1,50	-	2	-	-
<i>Lupse</i> M (Lupşe)	70	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	-	-	-
<i>Thoma Liko</i> R (Toma Licoi)	50	-	30	-	-	-	-	12	6	-	5	-	-
<i>Opre Dragoi</i> R (Oprea Drăgoi)	40	1	3	-	2	-	2	10	3	-	20	-	-
<i>Opre Cinkul</i> M (Oprea Tâncul)	70	2	12	-	2	6	3	9	9	-	10	-	-
<i>Juon Blesze</i> R (Juon Blese)	40	2	2	-	3	10	4	8	6	-	20	-	-
<i>Buc. Lucsille</i> R (Bucur Lucilă)	50	2	-	-	-	20	1	11	3	-	6	-	-

<i>Many Mittre</i> R (Manea Mitrea)	50	2	50	-	1	18	3	9	12	-	10	-	-
Med. <i>Stan Dregan</i> (Stan Drăgan, medic)	70	3	9	-	3	6	4	8	9	-	12	-	-
[1197]						[1197]							
<i>Many Bunye</i> R (Manea Bunea)	50	3	8	1	3	12	4	8	9	-	57	-	-
R <i>Bukur Ginkul</i> (Bucur Ghincu)	30	2	4	-	3	-	3	9	3	-	3	-	-
R <i>Juon Borbulecz</i> (Juon Bărbuleț)	50	3	-	-	2	-	3	9	6	-	7	-	-
R <i>Kindie Smunte</i> (Câdea Smunte)	60	2	15	6	3	29	5	7	9	-	70	-	-
<i>Buccur Nik</i> R (Bucur Nicolae)	30	3	5	-	3	18	4	8	12	-	25	-	-
<i>Lavoie Vidua</i> (Lăvoaie, văduvă)	40	2	5	4	3	12	4	8	6	-	25	-	-
M <i>Surka Csiparul</i> (Giurcă Cipariu)	50	4	5	-	3	-	4	8	6	-	25	-	-
<i>Opre Caodre</i> R (Oprea Codrea)	50	2	4	-	3	12	4	8	6	-	30	-	-
<i>Many Gioi</i> Rf (Manea Ghioi)	30	1	20	1	1	-	1	11	6	-	50	-	-
<i>Bukure Szerake</i> V<idua>	30	-	-	-	-	-	-	13	1,50	-	-	-	-

Vasile Rus

(Bucură Săraca, văduvă)													
<i>Bukse</i> R (Bucșe)	36	-	25	-	1	-	1	11	6	-	6	-	-
R <i>Comtse</i> <i>Oprisel</i> (Comșa Oprisel)	60	-	8	-	1	6	1	11	3	-	25	-	-
R <i>Buccur</i> <i>Komtse</i> (Bucur Comșa)	50	2	26	-	1	3	2	10	9	-	50	-	-
R <i>Buc.</i> <i>Radoitze</i> (Bucur Rădoiță)	50	2	-	-	-	-	-	12	1	-	-	-	-
<i>Biczorke</i> <i>Vidua</i> (Bițoarcă, văduvă)	40	-	-	-	-	-	-	13	3	-	1	-	-
R <i>Many</i> <i>Gylkuss</i> (Manea Ghilcoș)	36	-	-	-	2	-	2	10	3	-	-	-	-
M <i>Opre</i> <i>Gerenoie</i> (Oprea Gherenoaie)	36	2	12	-	1	-	1	11	6	-	20	-	-
<i>Niage</i> <i>Boitsone</i> V<idua> (Neagă Boicioană , văduvă)	80	2	-	-	-	-	-	12	1,50	-	-	-	-
<i>Juones</i> <i>Illi</i> R (Ionaș Illiu)	36	2	-	1	1	-	1	11	6	-	36	-	-
R <i>Opre</i> <i>Dragomir</i> (Oprea Dragomir)	30	1	-	-	-	-	-	12	3	-	3	-	-
<i>Juones</i> <i>Mutz</i> R (Ionaș	28	10	-	2	1	6	4	8	6	-	10	-	-

Măt)													
<i>Serban Jurka</i> R (Șerban Giurcă)	40	4	25	1	3	12	5	7	15	-	70	-	-
R <i>Alem. Smuntje</i> (Alăman Smunte)	50	2	-	60	1	12	4	8	6	-	300	-	-
<i>Opre Szirbe</i> R (Oprea Sârbă)	50	4	100	60	3	12	9	4	18	-	500	-	-
<i>Many Kutore Inf<imus></i> / (Manea Cotor, infirm)	65	10	150	2	6	90	-	1	24	-	-	-	-

9.3.

[1198]		[1198]		
<i>Nomina Fugitivorum</i> Numele Fugarilor	<i>Aetas</i> Vârsta	<i>Tempus</i> Timpul	<i>Facultas</i> Facultatea	<i>Possessor</i> Posesorul
			<i>ad quem/allata/relicta</i> (la cine/adusă/lăsată)	
<i>Opre Sobre</i> (Oprea Șobrea)	50	A<nno> 1697 <i>autumno</i> (Anul 1697 toamna)	<i>Valach./omnia/N</i> (Valahia/toate/N)	-
<i>Opre Voikuss</i> (Oprea Voicuș)	40	A<nno> 1698 <i>hyeme</i> (Anul 1698 iarna)	<i>Vall./omnia/casa</i> (Valahia/toate/casa)	-
<i>Comtse Maze</i> (Comșa Mațe)	39	1700 <i>hyeme</i> (1700 iarna)	<i>Vall./omnia/casa</i> (Valahia/toate/casa)	<i>Creditores</i> (Creditori)
<i>Buccur Lungul</i> (Bucur Lungu)	40	1700 <i>vere</i> (1700 primăvara)	<i>Val./omnia/filii et filiae</i> (Valahia/toate/fiii și fiicele)	-
<i>Stan Maze</i> (Stan Mațe)	36	1700 <i>vere</i> (1700 primăvara)	<i>Val./omnia/debita</i> (Valahia/toate/datoriile)	<i>Mulier</i> (Femeie)
<i>Opre Maglasch</i> (Oprea Maglaș)	36	1698 <i>vere</i> (1698 primăvara)	<i>Val./omnia/uxor filii</i> (Valahia/toate/soția, fiii)	-
<i>Opre Olar</i> (Oprea Olaru)	36	1700 <i>vere</i> (1700 primăvara)	<i>Val./-/casa</i> (Valahia/-/casa)	<i>Mulier occup.</i> (Femeie ocupată)
<i>Juones Comtse</i>	30	1700 <i>hyeme</i> (1700	<i>Val./omnia/-</i>	-

(Ionaș Comșa)		iarna)	(Valahia/toate/-)	
<i>Koman Comtse</i> (Coman Comșa)	40	1700 -	<i>Val./-/-</i> (Valahia/-/-)	-
<i>Serban Kapotte</i> (Șerban Capotă)	25	1700 -	<i>Val./-/-</i>	-
<i>Dan Kosticze</i> (Dan Costiță)	30	1698 -	<i>Val./-/-</i> (Valahia/-/-)	-
<i>Many Pora Junior</i> (Manea Pora Junior)	20	1700 vere (1700 primăvara)	<i>Kirpisch/oves 100/-</i> (Chirpiș, ?/100 de oi/-)	-
<i>Kindje Pints</i> (Câdea Pinci)	24	1698	<i>Suphaus Illiae</i> (?, Ilia)	-
<i>Serban Nimie</i> (Șerban Nimie)	25	1698	<i>Zikendal/-/- /</i> (Țichindeal/-/-)	-
<i>Koman Szirbin</i> (Coman Sârbean)	50	1698	<i>Kosogna/cum</i> <i>Jumentis/Domus et Pia</i> (Cojocna/cu vitele/casa și cele sfinte)	<i>Fratres</i> (Frații)
<i>Many Komtse</i> (Manea Comșa)	30	1698	<i>Illiae/cum iumentis/-</i> (Ilia/cu vitele/-)	-
<i>Juon Bobes</i> (Iuon Bobeș)	40	1698	<i>Illiae/cum iumentis/-</i> (Ilia/cu vitele/-)	-
<i>Comse Pintsul</i> (Comșa Pinciu)	50	1698	<i>Illiae/-/-</i> (Ilia/-/-)	-
<i>Serban Lungul</i> (Șerban Lungu)	50	1698	<i>Illiae/-/-</i> (Ilia/-/-)	-
<i>Bukur Donoise</i> (Bucur Donose)	59	1698	<i>Forro/cum iumentis/-</i> (Forău/cu vitele/-)	-
<i>Radul Donoise</i> (Radu Donose)	50	1700	<i>Forro/cum iumentis/-</i> (Forău/cu vitele/-)	-
<i>Koman Tsokonie</i> (Coman Ciocoane)	40	1698	<i>Lonae/cum iumentis/-</i> (Lona/cu vitele/-)	-
<i>Serban Csukure</i> (Șerban Ciucure)	30	1698	<i>Rasztos/cum iumentis/-</i> (Răstoci/cu vitele/-)	-
<i>Juones Tutul</i> (Ionaș Tutu)	40	1698	<i>Torda/-/-</i> (Turda/-/-)	-
<i>Radul Dankesch</i> (Radu Dancăș)	25	1697	<i>Torda/cum ovibus/-</i> (Turda/cu oile/-)	-
<i>Jr. Radul Dankesch</i> (Radu Dancăș cel Tânăr)	50	1698	<i>Radnoth/-/-</i> (Iernut/-/-)	-
<i>Serban Nimie</i> (Șerban Nimie)	50	1698	<i>Buta Boksad/omnia/-</i> (Bixadul Prost/toate/-)	-
<i>Koman Lupas</i> (Coman Lupaș)	50	1700	<i>Radnoth/cum 5 capris/-</i> (Iernut/cu 5 capre/-)	-
<i>Juon Duka Junior</i> (Iuon Duca Junior)	25	1700	<i>Sz. Kiraly/-/-</i> (Sâncraiu/-/-)	-

9.4.

[1199]

Respondent ad Instructionis

Punctum 4um. Die Fugitivos habe die große Armuth und der kleine Hattert, allwo Sie Ihr Vieh nicht weiden können, weg getrieben.

Ad 5um. Die übergroße Contribution mache die viel Restantzien.

8um. Gleich nach der Publication in Hermannstadt haben es ihnen die Deregetori angekundet, was Sie geben solten; die Anlage aber vom 7ber A. 1700 sey deswegen nicht repartirt, damit die alte Restantzien desto leichter aufgetrieben werden solten.

9nu^{<m>}. Die Armuth der Administranten.

11. Rp. Affirmando.

12^m Jr. Affirmando.

13^m. Die Gemein[d]e hat hierinnen nicht zu klagen.

14um. Eben nicht, und die Deregetori hätten so viell möglich gewesen, die Proportion gehalten.

15. Die Gemein[d]e habe keinen Hattert, und bisher haben die Dörfer Ihr Vieh gegen Zahlung 2 xr. [?] auf Ihr Hattert gehen lassen, jetzo aber muß Sie xr. [?] 24 geben.

Notandum: Eine allgemeine Klage ist, ist wohl wegen des engen Hatterts, also auch wegen der allzugroßen Contributions Last; bevor des Weitzen Gärten und Heu (dessen Sie auf [2000] Ihrem Hattert wenig und zu ihrer eigenen Nothdurft nicht genug haben), welches Sie alles um Geld über theure anschaffen mußten, und falls Ihnen nichts geholfen würde, wär es um Roschinaire geschehen.

Răspund la (punctele) instrucțiunii.

Punctul al patrulea. Pe fugari i-a alungat marea sărăcie și hotarul mic, unde ei nu-și pot păste vitele.

La al cincilea. Contribuția exagerat de mare este cea care produce multe restanțe.

Al optulea. Îndată după ce s-a făcut public la Sibiu, dregătorii (în original: *Deregetori*) le-au comunicat și lor ce trebuie să dea [ce dări au de achitat]. Dar anexele din luna septembrie a anului 1700 nu au fost repartizate tocmai din această pricină, pentru ca restanțele să poată fi încasate cu atât mai ușor.

Al nouălea. Sărăcia celor care administrează.

11. Răspuns afirmativ.

Al doisprezecelea. Afirmativ.

Al treisprezecelea. Comuna nu are nicio plângere la punctul acesta.

Al paisprezecelea. Tocmai dimpotrivă. Iar dregătorii (*Deregetori*) au păstrat proporția, cât de mult s-a putut.

De observat: O plângere generală este din pricina hotarului prea strâmt, deci și din pricina dării prea mari a contribuției; și mai înainte de acestea, din pricina grâului, grădinilor și fânului (din care au prea puține în hotarul lor și nu le ajunge nici pentru propriile nevoi), pe care trebuie să le procure pe toate foarte scump pe bani, iar de nu vor primi ajutor, s-a terminat cu Rășinariul.

9.5.

LADISLAU GYÉMANT (coord.), REMUS CÂMPEANU,

ANTON DÖRNER, FLORIN MUREȘAN (editori),

Conscriptiia fiscală a Transilvaniei din anul 1750.

Vol. 1 Descrierea localităților conscrise. Partea a II-a.

Conscriptiia scaunului Sibiu, AG, F50, Téka 70, I. 3, Mf. 26510.

Nr. 1923

Cisnădioara Michelsberg

Tabella ad Conscriptionem Sedis Cibiniensis et quidem Pagi Michelsberg deserviens

Pagus Michelsberg est Pagus Saxonicus ex Bonis Dominorum Septem Judicum, ad cuius latus etiam nonnulli Vallachi tolerati in Domibus a Communitate erectis, Custodiam Pecorum peragentes resident. Victum et commercium ipsorum consistit in Cultura Vinearum, et Pomariorum, Transportationeque lignorum focalium Cibinium Civitatem parvo milliari distantem. Territorium habent penitus sterile, argilosum, petrosum et arenosum, in tres attamen Calcaturas una cum Foenetis divisum et pro illis insufficiens. Defectum autem tam Agrorum quam Fenetorum ex Territoriis vicinis Cibiniensi, Heltensi et Nependorffensi, tam Jure Hypothecario, quam annuali conventionali comparatione supplent. Plurimi etiam Incolarum tam Agros quam Foeneta in praescriptis Territoriis Jure Avitico possident. Quotannis fimum exigit Terra ipsorum, et qui arant quatuor Equis arare possunt. Triticum autem seminant, unus Cubulus Tritici Anno mediocriter fertili, non plus quam 7 vel 8 Gelimas, 20 Manipulis sumptas, et in granis quaelibet illarum $\frac{1}{2}$ incirca Metretatm profert. Vernalis vero Seminaturae Cubulus Gelimas circiter 7, et in granis quaelibet Metretam 1 producit. Vineas tam in suo, quam in Cibiniensi Territorio magna quidem in quantitate habent, vulgare tamen et infimae sortis Vinum illae proferunt et una Urna Musti tempore Vindemiarum apud ipsos 10 Cruciferos valet. Sylvas tam ex Quercubus neo erectas, in necessitatem aedificiorum suorum veritas, quam faginas pro lignis focalibus et illas valde exseccatas habent, quarum Fructus tempore glandinationis cum ipsos Porcos non habeant, Vicinis Reschinariensibus pro 10 Rhenenses Florenos vendunt. Pascuis vero pro Pecoribus suis penitus destituuntur, verum talia a Vicinis Heltensibus pretio conventionali annuatim comparant. Habent etiam unum Foenetum commune omni Anno falcabile 2 Currus Foeni solum producents, quos etiam in necessitates publicas convertunt. Possident etiam in hoc loco nonnulli Extranei, modo et Jure numeroque ab infra specificandi.

Tabel care servește pentru conscripția scaunului Sibiu, anume a satului Cisnădioara

Satul Cisnădioara este un sat săsesc din Domeniul celor Șapte Juzi, în care locuiesc, în case construite de comunitate, și niște români tolerați, care asigură paza animalelor.

Subzistența și comerțul [locuitorilor] provine din cultura viilor și livezilor, precum și din transportul lemnului de foc în orașul Sibiu, care se află la circa o milă distanță. Teritoriul este cu totul steril, argilos, pietros și nisipos, împărțit în trei părți de hotar, care includ fânețele, și este insuficient pentru cei de aici. Lipsa atât a ogoarelor, cât și a fânețelor, este suplinită din teritoriile vecine de la Sibiu, Cislădie și Turnișor, atât prin ipotecare, cât și prin cumpărare pe bază de convenții anuale. Mulți dintre localnici posedă însă, prin moștenire, atât ogoare, cât și fânețe, în teritoriile menționate. Pământul lor necesită anual îngrășămintă și cei care ară pot face acest lucru cu patru cai. În acest teritoriu, din pricina sterilității, grâul de toamnă nu se cultivă aproape deloc. Dacă totuși se seamănă, o câblă de grâu produce, într-un an de fertilitate medie, nu mai mult de șapte sau opt clăi, numărând câte 20 de snopi. Fiecare clăie oferă circa o jumătate de măsură de grăunțe. O câblă din semănătura de primăvară dă, la rândul său, circa șapte clăi și clăia câte o măsură de grăunțe. Vii se dețin în cantitate mare atât în teritoriul propriu, cât și în cel sibian, dar vinul produs este de calitate foarte slabă. Urna de must valorează la ei, în perioada culesului, 10 creițari. Există păduri atât de stejar, nou plantate și rezervate pentru nevoile proprii de construcții, precum și de fag, pentru lemne de foc, dar foarte mult exploatate prin tăieri. Atunci când se face ghinda și jirul, cum localnicii nu au porci, le cedează vecinilor din Rășinari, pentru 10 florini renani. Pășunile lipsesc cu totul pentru animalele proprii și ele sunt procurate prin convenții anuale de la vecinii din Cislădie. Mai este și o fâneață comună, care poate fi cosită anual, dar producătoare de numai două care de fân, folosit pentru necesitățile publice. Și în acest loc, câțiva străini posedă de drept [pământ], în modul și în numărul care va fi specificat mai jos.

Nr. 1945

Rășinari

Reschinar

Tabella ad Conscriptionem Sedis Cibiniensis signanter Pagi Reschinar deserviens

Pagus Reschinar inhabitatur a Valachicae Plebis Incolis. Situs est in Territorio Civitatis Cibiniensis in valle quasi circum circa Collibus et Montibus circumdata et cincta. In medio hujus Pagi decurrit Rivus ex Montibus scaturiens. Ter<r>itorium ejus est valde sterile et solum pro vernali Seminatura habile. Commmercium exercent diversimode, ut plurimum consistit in Oeconomia Ovium ex quarum Lana aliisque lucrī speciebus sibi Alimenta quaerunt, aliqui dispersim per Provinciam laboribus manualibus utpote trititando, falcando, metendo se alunt. Pauci Carbones, multi vero in Pagis proprioribus Bubulcorum, Porcariorum, Vaccatum Equorumque Custodum servitia praestant. Campum solum unicum, hunc etiam perquam exiguum habent, adeo ut vix omnes aliquam particulam sortiri queant. Ai qui Agello gaudent, interdum seminant Fruges pure vernaes, et has (uti per juratos Seniores Pagi relatum) magis Starminis causa. Duobus Jumentis ut ut difficulter, plerumque tamen tribus id est duobus Bobus et uno Equo arare, et quolibet triennio A gros suos firmo colere solent. Unus Cubulus Seminaturae vernalis profert in Anno mediocriter fertili 12 Gelimas, harum duae unam Metretam largiuntur. Pascua respectu numerosorum quae habent cujusvis generis Pecorum proprio in

Territorio, quod valde exiguum est, non habent. Hinc in vicinis Saxonicalium, aliorumque in Provincia Pagorum Territoriis, in quantum ea nancisci possunt, sibi comparant. Imo necessitas eos cogit ut quovis Anno partim in Bannatum partim in Vallachiam Pecora sua gregatim abigere, ibidemque erga solutionem per Hyemem ea intertenere debeant. Caeterum Sylvas in abundantia non habent, at pro domestica eorundem necessitate ipsis sufficiunt. Ultimato hic annotandum venit, quod licet omnis adhibita sit opera circa investigationem Sessionum, eo nihilominus realiter erui non potuerint, quoniam per incrementum et multiplicationem Incolarum successu temporis Sessiones in tantas partes et Sessiunculas dissimiles et inaequales sint dispartitae, ut unus alterve praeter solius Domus Fundum vix tantam habeat aream, ubi Carrum vel alia supellectilia rusticana locare queat, secus etiam ob montosum hujus Pagi situm se extendere Curiasque seu areas suas dilatare nequeunt. Quamobrem mutato vel potius confuso antiquarum Sessionum statu, juratis Senioribus etiam debitam et luculentem explicationem desuper dare nequeuntibus, de necesse omittendae fuerunt. Porro cum in hoc Pago multi occurrant Poppae de praesenti in functione ecclesiastica constituti, nondum autem definitum quinam eorum sint veri et actuales, hinc omnes nominatenus apponendos censuerimus, et quidem absque facultatum suarum Consignatione, dummodo ad peculiarem per Protoppopam suum fiendam et instituendam Conscriptionem provocaverint.

Tabel care servește pentru conscripția scaunului Sibiu, anume a satului Rășinari
[Conscripția scaunului Sibiu, AG, F50, Téka 70.I.1, Mf. 26510.]

Satul Rășinari este locuit de români. Se află pe teritoriul orașului Sibiu, într-o vale înconjurată și închisă aproape de jur împrejur cu dealuri și munți. În mijlocul acestui sat curge un pârâu care izvorăște din munți. Teritoriul său este foarte steril și potrivit doar pentru semănătură de primăvară. [Locuitorii] practică diverse feluri de comerț, care provin mai ales din creșterea oilor, ei obținându-și subzistența din lâna acestora și din alte surse aducătoare de câștig. Unii se întrețin din munci manuale, adică treierat, cosit, secerat, răspândiți prin provincie. Câțiva produc cărbuni din lemn, iar mulți dintre ei prestează servicii de pază a boilor, porcilor, vacilor și cailor proprii din sate. Există doar un singur câmp și acesta foarte restrâns, astfel încât de-abia dacă fiecăruia îi poate reveni câte o particulă. Cei care se bucură de o astfel de bucată de pământ seamănă numai culturi de primăvară (precum ni s-a relatat de către bătrâni sub jurământ) și mai mult pentru paie. Se ară cu două animale de jug, deși cu dificultate, mai mult însă cu trei, adică doi boi și un cal. Ei obișnuiesc să-și gunoiască ogoarele la fiecare trei ani o dată. O câblă din semănătura de primăvară produce, într-un an de fertilitate medie, 12 clăi, dintre care două oferă o măsură [de grăunțe]. Pășuni pentru animalele lor felurite nu au de ajuns în teritoriul propriu, care este foarte restrâns. De aceea, cei de aici iau în arendă pășuni în teritoriile satelor săsești învecinate, precum și în ale altora din provincie, atât cât pot obține. Mai mult, nevoia îi mână în fiecare an să-și mâne animalele cu turma în parte în Banat, în parte în Țara Românească și acolo trebuie să le ierneze contra cost. În rest, păduri nu sunt din abundență, dar ele ajung pentru necesitățile gospodărești. În sfârșit, este

de notat că, deși s-a făcut tot efortul pentru investigarea sesiilor, ele totuși nu au putut fi aduse la lumină, deoarece, prin creșterea numerică a locuitorilor în decursul vremii, sesiile s-au fărâmițat în atâtea părți și particule diferite și inegale ca mărime, încât câte unul de-abia dacă mai are alt teren, cu excepția celui pentru casă, unde să-și poată ține măcar carul sau alte unelte țărănești. Apoi, din cauza așezării montane a acestui sat, curțile sau terenurile nu s-au mai putut extinde. Drept urmare, starea din vechime a sesiilor fiind schimbată și încurcată, bătrânii sub jurământ nefiind în stare a da explicația necesară și limpede asupra lor, acestea au trebuit să fie omise [din tabel]. De asemenea, în acest sat mulți au apărut ca preoți români, aflați în prezent în funcție ecleziastică, dar nu s-a stabilit până acum care dintre ei sunt de fapt în această situație. Ca urmare, am considerat că trebuie incluși toți cu numele, dar fără a le consemna și bunurile deținute, deoarece ei s-au referit la o conscripție specială care va fi efectuată de protopopul lor.

Nr. 1957

Sibiu Cibinium

Tabella ad Conscriptionem Civitatis Liberae Regiaeque Cibiniensis deserviens

[*Conscripția scaunului Sibiu, AG, F50, Téka 71. II. 1, Mf. 26510.*]

Cibinium Germanis Hermannstadt est Libera Regiaque Principatus Transylvaniae Metropolis et Saxonum Germanorum in planitie ad Passum Rubrae Turre sita Civitas, constans Domibus ut plurimum ex lapidibus exstructis, et maiori ex parte tegulis tectis, muris insuper undique cincta et lacubus circumvallata, ad Meridiem in Orientem versus jacens, a defluente in Suburbio Civitatis Amne Cibi nomen sibi partita, quam inhabitant quoad maximam partem Possessionati, et propriis Fundis carentes Cives, possidentes extra muros Urbis Villas, Hortos, ut plurimum pro recreatione, ut et necessitate domestica, Prata, Agros paucissimasque et exiles Vineas, quarum omnium Plaga mediocriter fertilis censetur. Huius etenim Civitatis Incolae non in tantum inhiant Agriculturae (quam adiacentibus Rusticis et Paganis Michelsbergensibus item Villanis ipsorum Suburbialibus erga certam Arendam Metretarum duarum pro uno Jugero Agri in ipsorum usum et Oeconomiam cedunt), in quantum aliqui Literaturae, aliis variis Artibus, ut et Mercaturae Quaesturae, plurimi autem suis Opificiis privilegiatis gaudent. Hinc etiam contigit, ut Rubricae Seminaturarum ferientes tam vacua conspiciantur. Civitas hacce pro ratione temporum vicissitudine ad commercium inter caeteras Transylvaniae partes sat apta, quamobrem ejus Incolarum modus vivendi solum dependet a Manufacturarum, ut plurimum intra Transylvaniae Partes distrahendarum Reditibus, in prima autem divenditione et distractione Panni ordinarii in et extra Provinciam, ut et Grisei in Hungariam et Banatum, item ex omnis generis Mercatura, ex Oenopoliis nonnullorumque Elocationibus, quorum uterque Reditus Rubricis Domorum Proventuum insertus est, item Hortorum et Villarum Productis, nec non ex Pratis, quae a potiori ad primum usque Foenisecium vetita sunt, dein vero pro Pascuatione Pecorum libero et communi usui relinquuntur, talia inter reliqua etiam dantur, quae interjecta Agrorum Calcaturis duobus tantum Annis falcantur, in tertio autem pro necessitate Pascutionis

applicantur. Campos pro Agricultura et Pascuis dictis tripartitos ab antique observamus, in longum versus Resinar, quam in latum ad septemtrionalem Plagam versus Campos Saltzburgenses se se extendentes. Terra isthoc omnis quidem generis Frumenta profert, quae ter pro authumnalibus Sementis ad minimum quatuor Bobus aut Equis aratur, et omni triennio firmari solet. Proferent sic culta Anno mediocriter fertile ex Seminatura authumnali Cubuli unius Gelimae ex viginti Manipulis consistentes octo, harum una in granis Metretam unam, ex vernali autem Cubuli unius Gelimas ex 20 Manipulis consistentes 10 in granis una harum Metretam unam. Vineae porro adsunt perquam paucissimae recreationis magis gratia, quam exinde capiendo aliquali lucro cultae, vulgare nimium et austerum Vinum proferentes, cujus Urna una si divenderetur, quod tamen evenire vix solet, sed ab ipsis Possessoribus consumitur, non chariori quam Cruciferorum 12 pretio venit. Sylvis pro lignatione necessariis, exceptis Alpibus inaccessibilibus, et procul distantibus, exceptoque sic dicto Jung Wald, semper vetito, penitus caret, unde Cives et Inhabitatores ligna focalia et pro aedificiis apta parato aero ex Pagis circumjacentibus vicinisque Sedibus comparare coguntur. Notandum est denique venit, quod Rubrica Sessionu, cum Civitas hacce nullas numeret, penitus ommissa, et quaelibet Domus a nobis secundum partes Possessoribus proprias connotata sit.

Tabel care servește la conscripția orașului liber regesc Sibiu
 [*Conscripția scaunului Sibiu, AG, F50, Téka 71. II. 1, Mf. 26510.*]

Sibiu, în germană Hermannstadt, este un oraș liber regesc al sașilor și germanilor, capitala principatului Transilvaniei, așezat la șes, pe lângă pasul Turnu Roșu. Este alcătuit din case construite în majoritate din piatră și cu acoperișuri de piatră și cu lacuri, fiind orientat dispre sud spre răsărit. Își are numele de la râul Cibin, care curge prin suburbiile sale. Este locuit în mare parte de cetățeni cu posesiuni și din cei fără terenuri poprii, care dețin în afara zidurilor orașului măieriști (*Villas*), grădini (*Hortos*), mai mult pentru plăcere, dar și pentru nevoi casnice, rături, mici ogoare și vii foarte puține și restrânse. Toate acestea se consideră a fi într-un ținut de fertilitate medie. Locuitorii orașului nu se ocupă atât cu agricultura (pe care o cedează în vederea practicării în gospodăriile lor țăranilor și sătenilor din apropiere, de la Cisnădioara, precum și măieranilor din suburbii [*Villanis ipsorum Suburbialibus*], contra unei anumite arenze de două măsuri pentru un iugăr de ogor), ei consacându-se bucuriilor literaturii, ale altor diferite arte, comerțului și negoțului, iar cei mai mulți meșteșugurilor privilegiate. De aici apoi faptul că rubricile privind semănăturile apar atât de puțin încărcate. Tomai din acest motiv, orașul, în decursul schimbării anotimpurilor, s-a dovedit destul de potrivit pentru comerțul între diferitele părți ale Transilvaniei și ca urmare modul de subzistență al locuitorilor se întemeiază în mare măsură pe veniturile desfacerii produselor manufacturate în ținuturile transilvănene, iar în primul rând pe desfacerea și vânzarea postavului ordinar în interiorul și în afara provinciei, precum și a celui gri în Ungaria și Banat, apoi pe veniturile diferitelor tipuri de comerț, ale cârciumilor, ca și ale unor arenze, încasările din aceste două din urmă surse fiind incluse în rubrica veniturilor caselor. Ei beneficiază, de

asemenea, de veniturile grădinilor și ale măieriştilor, precum și ale râturilor, care, în general, sunt rezervate până la primul cosit, iar apoi lăsate pentru pășunatul liber al animalelor și folosință comună. Cele care se află în părțile de hotar, printre ogoare, sunt cosite numai timp de doi ani, iar în cel de-al treilea servesc pentru nevoile de pășunat. După cum se observă, câmpurile pentru agricultură și pentru amintitele pășuni sunt împărțite în trei din vechime și ele se întind în lungime până spre Rășinari, iar în lățime până în ținuturile de la nord, dinspre hotarele Ocnei Sibiului. Pământul de aici produce toate felurile de cereale. Se ară de trei ori pentru culturile de toamnă, cu cel puțin patru boi sau cai. Astfel lucrate, ogoarele produc, într-un an de fertilitate medie, dintr-o câblă din semănătura de toamnă, opt clăi, alcătuite din câte douăzeci de snopi fiecare. Una din clăi oferă o măsură de grăunțe. Dintr-o câblă [din semănătură] de primăvară, la rândul său, se obțin zece clăi, alcătuite din douăzeci de snopi fiecare, și dintr-o claie [tot] o măsură de grăunțe. Viile sunt foarte puține și servesc mai mult pentru recreere decât pentru obținerea vreunui câștig. Vinul produs este de calitate slabă și aspru. Dacă se pune în vânzare, ceea ce se întâmplă rar, căci este consumat chiar de către posesori, vinul se vinde cu un preț nu mai mare de 12 creițari urna. Pădurile pentru lemnărit lipsesc cu totul, cu excepția celor din munți inaccesibili și îndepărtați, precum și a așa-numitei *Jung[er] Wald* (Dumbrava), care este în permanență interzisă. Ca urmare, cetățenii și ceilalți locuitori ai orașului sunt nevoiți să-și cumpere pe bani gata din satele înconjurătoare și din scaunele vecine lemne de foc și pentru construcții. În sfârșit, este de notat că rubrica sesiilor a fost cu totul omisă, pentru că orașul nu le are și fiecare casă am conșcris-o după partea care le revine posesorilor.

10. [1285]

Deliberatum

Querelarum ab Actorea Communitate Resinariensi contra Magistratum et Civitatem Cibiniensem obmotarum momenta decisioni Regii Gubernii in Obsequium Benignissimi Rescripti Regii de trigesima Ianuarii anni 1782 emanati substrata in sequentibus consistere punctis comperiuntur.

Primo. Quod ipsi, tanquam in Fundo Re[1286]gio et Territorio Cibiniensi degentes, licet ab antiquis temporibus aequalibus cum reliquis Villarum Regalium Saxonicalium, et Valachalium incolis iuribus iurisdictionibusque iudicialibus et territorialibus gavisi fuissent, his tamen omnibus, ut et proventibus suis inde ab anno 1735 per Magistratum Cibiniensem via facti excussi essent.

Secundo. Quod usu, ac beneficio educilli tempore Consulatus Ioannis Szász, primum quidem precario, dein vero successivis temporibus per vim privati, ac spoliati exstitissent ipsisque iam querulantibus, nec ad privatos usus, nec ad eventuales nuptiarum baptismi et exequiarum necessitate vina, crematum, cerevisiam et mulsum aliunde

inducere liceret, sed haec omnia in popinis Magistratus caro nimis pretio emere cogerentur.

Tertio. Quod in anno 1735 omnibus pascuis, antea erga solutionem terragii pacifice possessis per Magistratum privati exstitissent novaque pro his tunc illis imposita, ac per incarcerationes exacta 200 Hungaricalium florenorum [1287] summae taxa iam ab anno 1770 ad Rhenenses Florenos 329 et Crucigeros 10 annuatim accrevisset.

Quarto. Quod iurisdictione omni, qua antea ad instar reliquarum Villarum Saxonicalium in foro villano per Iudicem pagensem et Quadragintaviratum inter se utebantur multisque iudicialibus per Magistratum privati essent.

Quinto. Quod usu glandinationis in silvis quercinis et faginis antea libero, iam nonnisi erga pendendam Civitati taxam frui ipsis liceat.

Sexto. Quod robotae manuariae, currules et itinerariae olim spontaneae et moderatae iam in coarctivas et iobbagionales conversae sint et ab aliquot annis subnacto etiam pane antea dari consueto ab ipsis alioquin loca alpestris, ac sterilia incolentibus exigantur.

Septimo. Quod iam neque erga taxam antea violenter introductam pascua meliora ipsis concedantur, sed a biennio et triennio exstraneis Tiliskaiensibus, ac aliis per Magistratum in arendam elocari soleant.

His proinde septem querelarum momentis secundum partium allegations et producta [1288] documenta ruminates et perpendis:

Quoad primum querelarum punctum, quod precise controversum Magistratus ius terrestre contra querulantem Communitatem Resinariensem in via iuris coram Foro Regii Gubernii comprobandum concernit adeoque ex praescripto Benigni Rescripti Regii die 30^a Ianuarii anni 1782 emanati praecipuum obiectum litis constituit: recensent quidem querulantes in serie allegationum iura Liberarum in Fundo Regio Villarum ex natura Fundi Regii et Concessionibus Regiis derivata in 23 positionibus, quae revera locorum privilegiorum propria esse dignoscuntur, sed nullo idoneo documento probant id, quod probandum erat, Pagum scilicet Resinar eiusmodi locis privilegiatis et liberis aliquando annumeratum exstitisse iisdemque iuribus et privilegiis donatum fuisse. Exhibitae quidem sub BG et C4F binae litterae super inquisitione relatoriae numero licet et signo diversae, eodem tamen anno et die eodemque loco per eosdem Regios, atque ad eadem Utri puncta emanatae et usque ad 87^{mum} Fatentem persimilia elogia in se continentes, necnon aliae anni 1777 confectae et Litteris S.Z.F. signatae perhibent ex simplici auditu Coloniam Valachicam Resinariensem perantiquam esse et Alpium Territoriique sui usu libero gavisam fuisse, iurisdictionem [1289] praeterea primae instantiae localem in dirimendis minoris momenti incolarum causis per Iudicem, Iuratos et Quadragintaviratum inter se exercuisse; educillum autem in Possessione Resinar antea liberum, inde a temporibus Ioannis Szász ad Consulem Cibiniensem pertinuisse, interdicta Resinariensibus (praeter *Popas*) vini inductione et venditione; taxam denique Alpium et nonnullorum pratorum circa annum 1735 introductam et cum severitate exactam extitisse: hae nihilominus probationes, neque exercitium in 23 positionibus recensitorum iurium complectuntur, neque fundamentum praetensi per quaerulantes iuris realis demonstrant. ***Antiquitas enim Coloniae naturam et conditionem incolarum non mutat.*** Fori praeterea Villani

iurisdictio in causis minoris momenti non modo in liberis villanis, sed etiam in aliis inquilinalis vel iobbagionalis conditionis communitatibus in usu est. Ius denique educilli, ac de beneficiis territorialibus disponendi, etsi communitatibus tantum liberis proprium sit, in aliis autem locis ad Dominium Terrestrale pertineat; educilli tamen exercitium et territoriorum usus, ac fructus, in locis etiam iurisdictioni terrestri subiectis et beneplacito indultique Domini Terrestris passim incolis permittuntur, ut adeo ex his validum argumentum iuris realis per querulantes praetensi peti nequeat. Quod porro Resinarienses [1290] in Tabellis Tributariis occasione Domensticae Conscriptionis ad primam classem relati fuerint, istud ad praesentem litem haud pertinere dignoscitur; quod vero Taxam Capitis in 3 Rhenensibus florenis ad instar Inquilinorum pendere debeant, hoc verum quidem est, e tabellis tamen tributariis sub numero 1234 exhibitis non constat unum praeterea florenum taxae Capitis cuiusvis individui additum fuisse Magistratui et Communitati Cibiniensi, qua Dominis Terrestribus exolvendum, sed etiam si constaret, parum Querulantibus suffragaretur, immo documento foret Quareluntes, qua Inquilinos et Colonos Civitatis habitos et qua tales censui dominali obnoxios fuisse.

Reexhibent insuper Querulantes litteras quaedam (ut scribunt) metales et limites territorii Resinariensis, quemadmodum antiquissimis litteris metalibus Regis Attilae in anno 420 constituti fuerunt, in simplici papyro describentes consensuque demum Mathiae Regis in anno 1488 renovatas et die 22^a Maii eiusdem anni sub nominibus sex Poparum et 20 Seniorum Resinariensium ideomate Valachico una eademque manu characteribusque novis exaratas in originali, quas quidem in anno 1777 etiam produxerunt Regiumque Gubernium easdem sub 30^a Maii anni 1777 vane creditas, supposititias nullius[1291]que authenticae et considerationis esse declaravit, nec dubitant hanc Gubernii resolutionem in serie allegationum suarum speciosam temere appellare; verum exhibitas litteras metales inspicienti cuivis ad oculum patet, easdem non modo suspicioni obnoxias, sed revera falsas, ac in fraudem dolose fabricatas talesque esse, ut iuxta Decreti Tripartiti Partis 1^{ae} Titulum 14um non modo illarum confectores exquirendi, sed etiam illis scienter utentes Actione publica prosequendi merito veniant: siquidem exhibitae de anno 1488 litterae manu et characteribus Valachicis recentioris aevi exaratae sine solemnitatibus de Lege Decreti Tripartiti Partis 1^{ae} Tituli 86^{di} requisitis stylo plane inusitato expeditae essent, nec per ordinarios Regni Iudices aut Homines Regios vel Capitulares praemissa (ut moris est) in praesentia commetaneorum reambulatione metarum emanatae, sed sub subscriptionibus Poparum duntaxat et Seniorum Resinariensium confectae, papyro praeterea Transylvanicae communi recentioris fabricae Bethlenianae Gentilitium Serpentis insigne gerenti inscriptae; publica enim notorietate constat Bethlenianam hanc fabricam hoc primum saeculo caepisse, quod litterae G.B.K. literas initiales nominis Comitissae Catharinae [1292] Bethlen hoc saeculo viventis indicantes confirmant.

Quibus accedit, quod aliquando Popae et Seniores Resinarienses in propria causa litteras metales valide conficere haud potuerint.

Ex praemissis proinde aliisque insuper novitatis et suppositionis criteriis in serie allegationum recensitis palam est produca de anno 1488 literas metales nullam prorsus

fidem mereri, sed iuxta Decreti Tripartiti Partis 2^{ae} Titulos 14um, 15um et 17um, tanquam dolose fabricatas, inanes et in iudiciis reiiciendas viribusque destitutas esse; nec topographicam Territorii Resinariensis Tabulam ad ductum suppositiarum harum litterarum metalium Valachicalium in anno 1781 privato arbitrio delineatam et sub litera M exhibitam probationis aliquam vim habere.

Exhibent porro Querulantes fundationales Abbatiae quondam Kertzensis de anno 1223 in simplici copia sub A.B., ubi in serie descriptionis metarum Terrae Montis Sancti Michaelis fit mentio **Villae Ruchel** praetenduntque hanc possessionem Ruchel hodie Resinar esse et territorium a Cibiniensi distinctum semper habuisse, identitatem nichilominus incerti alioquin illius nominis nulla idonea ratione [1293] probant, sed nec elici ex hoc instrumento potest assertum Querulantium, quod nimirum in hoc instrumento meta territorialis Villae Hermanni (hodie Hermannstadt) territorio Possessionis Ruchel contradistincta sit; ibi enim nulla eiusmodi occurrit territoriorum Villae Hermanni et Ruchel contradistinctio, immo nec mentio ulla fit territorii Possessionis Ruchel.

Caeterum, quum in praesenti lite non de finibus Territorii Resinariensis, sed de praetenso Magistratus et Communitatis Cibiniensis in Territoria Resinariensium Iure sit questio, ad exigentiam Benigni Rescripti Regii de 30^a Ianuarii anni 1782 emanati examinata sunt documenta etiam, quae in probationem praetensi sui Iuris Querulatus exhibet Magistratus.

Exhibet scilicet praeter Resolutiones, ac Decisiones Guberniales de annis 1735 et 1777, allegatas et recognitionales quasdam Resinariensium sub numero 3^{io} de defectu litterarum metalium Conquerentium, necnon Conscriptionem quamdam Pagi Resinar in anno 1700 sine authentia emanatam et perhibentem Villam Resinar in Territorio Cibiniensi sitam silvis alpinisque penitus destitutam esse.

1°. **Literas Mathiae Regis Remissionales de anno 1467 in originali, quarum tenore [1294] Villa Valachalis Resinara vocata in Territorio Civitatis Cibiniensis sita et habita ad eandem Civitatem omni iure pertinens tempore ingressus quondam Magnifici Michaelis Zilagy ad has partes Transylvanas per Magistrum Civium Iuratosque Cives et totam Communitatem eiusdem Civitatis Cibiniensis propter urgentem necessitatem Petro quondam Gereb de Veres Mart pro 300 florenis auri pignori obligata, ac demum per notam infidelitatis eiusdem Petri Gereb ad manus Regias rite et legitime devoluta fuisse perhibetur, atque ad instantiam universorum Civium et totius Communitatis Cibiniensis cum omnibus et singulis pertinentiis, utilitatibus et iuribus ad eandem ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus ex Regia liberalitate pro 250 florenis auri Regiae Maiestati per eosdem Cives et totam Communitatem plenarie evolutis, iisdem Civibus et toti Communitati Civitatis Cibiniensis praesentibus et futuris remittitur et manus Regias penitus de eadem eximendo relaxatur perpetuo possidenda.**

Obmotae vero quoad formam harum litterarum remissionalium exceptiones Querulantium ex ipsa inspectione originalium facile diluuntur, ast longe ma[1295]ioris momenti sunt exceptiones quoad materiam prolatae.

Dicunt **nempe Querulantes ex sensu Decreti Tripartiti Partis 2^{ae} Tituli 8^{vi} et 9ⁿⁱ eiusmodi donationes, quae contra ius comune impetrantur, nihil valere**; iure autem communi iuxta Decreti Ferdinand(e)i 1542 Articulum 33 Pacifici Viennensis 1606 ad Articulum 5 et anni 1608 Articulum 6 Civitates Liberas et Regias (qualis Cibinium est) bonorum corporeorum possidendorum incapaces esse. Hinc praemissas litteras remissionales sive donationales, tamquam contra Ius Commune emanatas invalidas esse debere, eo quidem magis, quod Villa Resinar iuxta expositionem Magistratus sit in Territorio Cibiniensi, atque adeo in Fundo Regio et qua talis nec per Regem abalienari, nec per Civitatem impetrari potuerit. Praeterea haec donatio de Lege Decreti Tripartiti Partis 2ae Titulorum 10, 11 et 12 requisita statutione etiam destitueretur. Cui statutioni alioquin Magistratus ipse vi Andreani privilegii anni 1224 contradicere debuisset sub amissione privilegii sui. Verum enim vero, etiamsi Articuli citati valide allegari **[1296]** possent, quia tamen Lex de Casibus Legem subsequentibus, non autem hanc praecedentibus sonaret, ratio haec praesenti questioni applicabilis non est, ubi, praeterquam quod nulla nova donatio, sed solum restitutio subversaretur, allegatae remissionales Lege antiquiores essent; praeterea neque generaliter verum est Iure Communi Civitates Liberas et Regias bonorum corporalium possidendorum incapaces esse, statim enim in subsequenti Article 34 eiusdem Decreti Ferdinande(i) anni 1542 cautum est, ut Donationes, quas sive a Regia Maiestate sive ab aliis Hungariae Regibus Civitates et Oppida praescripta suae Reipublicae hactenus iusto aliquo titulo obtinuerunt, suam perpetuam habeant virtutem. Quemadmodum multae Civitates Regiae et Liberae praesertim antiquiores tam in Hungaria quam in Transylvania habent in variis Comitatus a Divis quondam suis Regibus et Principibus donatas sibi pro conservatione et augmento boni publici Possessiones, Pagos, Villas et Praedia, quae colectivo nomine ad instar Nobilium possident. Quod **[1297]** vero ad posterius obmotae exceptionis membrum attinet, verum quidem est Fundum Regium iuxta Leges Regni et Consuetudines sua natura esse inalienabilem et in harum conformitate Privilegio etiam Andreano anni 1224 Hospitibus Teutonicis sive Nationi Saxonicae in concreto elargito cautum haberi, ut nullus de Iobagionibus Regiis Villam vel Praedium aliquod (in Fundo Regio) a Regia Maiestate audeat postulare. Si vero aliquis postulaverit, indulta eis (scilicet Teutonicis Hospitibus) a Regia Maiestate, libertate contradicant. Sed hic non subversatur Villae vel Praedii in Fundo Regio existentis postulatio sive impetratio, sed avulsae particulae Territorii Civitatis Cibiniensis restitutio, tantum vero abest, ut productae per Magistratum remissionales Mathiae Regis de anno **1488 (sic!)** pro abalienatione haberi possint, ut potius abalienatam antea per oppignorationem Fundi Regii particulam corpori suo asseruisse et revindicasse dignoscantur, in quo quidem casu remissionis, nec contradictioni ex praescripto Privilegii **[1298]** Andreani interponendae, nec statutioni penes huiusmodi remissionales ullus superfuit locus, cum alioquin etiam Leges allegatae non de remissione, sed impetratione et donatione iurium possessionariorum intelligi debeant.

2°. Exhibet Magistratus antiquas litteras metales de anno 1372° per Uladislaum Regem confirmatas, ac literis novi iudicii remissionalibus Ioannis Secundi Regis in Anno 1570 emanatis insertas.

3°. Transmissionales Processus Causae Metalis Cibiniensium et Helthensium ad exigentiam allegatarum literarum Ioannis Secundi Regis anno 1572 die 21^a Ianuarii emanatas.

4°. Litteras Principis Stephani Bathori super revisis et iuxta allegatas metales anni 1372 per arbitros ex mutuo partium consensu constitutis terminis Territoriorum Civitatis Cibiniensis et Pagi Helthen confirmationales anno 1573 die 30ma Maii emanatas.

Quibus quidem in ipsis originalibus productis probatur in descriptio[1299]nibus metarum, quae Territorium Cibiniense a Territorio Helthensi disterminant, nullam prorsus fieri mentionem Territorii Possessionis interiacentis Resinar, sed iuxta antiquas has literas metales Territorium Cibiniense cum Territorio Helthensi tam in alpibus quam etiam in planitie conterminari, immo occasione revisionis metarum in anno 1572 penes litteras Ioannis Secundi Regis novi iudicii remissionales per Universiatem Nationis susceptae, illam quoque Territorii particulam, ubi villa Resinar nunc sita est, inter Civitatem Cibiniensem et Villam Helthensem controversam fuisse, atque tunc Cibinienses pacifica imprimis eiusdem Possessione et longi temporis usu Ius suum contra Helthenses deffendisse, quod scilicet eo in loco contraverso Villa Resinar in Dominio Civitatis Cibiniensis existens non reclamantibus Helthensibus exstructa fuisset huiusque Villae fructus eadem Civitas a tempore humanam memoriam excedente tacito Helthensium consensu percepisset in verbis: *Timagatok renunciáltak néki mikor a két falu Mihályfalva és Resinár ott [1300] épült fructussát percipiáltak, miolta Ember emlékezeti be foghatya és páciáltak tacite consentiáltak ami Dominiumunknak* et paulo inferius: *Mert mi in Dominio voltunk, ami Eleinkis birták, faluis épült rajta, mely mostis mi biradalmunkban vagon.* Unde eadem Villa Resinar olim Städterdorff dicta fuisse perhibetur, ex quibus inferri etiam potest Pagum Resinar non esse antiquiorem Privilegio Andreano (uti Querulantes persuadere volunt), sed revera post emanationem literarum metalium anno 1372 (in quibus scilicet nulla sive Pagi, sive Territorii Resinariensis mentio fit) et ante editas literas remissionales Ioannis Regis anno 1572 impopulatum fuisse.

Contra allegata vero producta haec documenta nihil obmovent Querulantes, praeterquam quod illa non de facto spoli, obiecto videlicet praesentis litis, sed de bono iure sonare dicunt eademque ideo reiici cupiunt, sed cum ipsi Querulantes tam in litis motione quam in serie allegationum suarum et productorum documentorum modo de restitutione in integrum, mox de bono iure et finibus Territorii [1301] sui agant quaestionesque iuris et facti identidem misceant, producta haec de bono iure documenta eo minus reiici possunt, quod Benigno Rescripto Regio die 30^a Ianuarii 1782 emanato, cui scilicet hic processus innititur, positive iniunctum sit, ut Querulatus Magistratus Cibiniensis ad ius suum quaecunque contra Querulantem Communitatem Resinariensem eiusque Territoria et beneficia praetensum in via iuris coram Regio Gubernio comprobandum pro speciali hoc casu invietur.

Ex praemissis proinde:

Ad 1um et praecipuum querelarum punctum concludere licet: ab antiquis retro temporibus Civitatem Cibiniensem in Fundo Regio proprium habuisse Territorium metali etiam distinctione ab advicinantium aliarum Villarum Fundi Regii Liberrarum terris

segregatum, successu vero temporis sub inclusione earundem metarum Villam Resinar fuisse impopulatam nulla aliquando metali distinctione, sed quadam duntaxat ad utendum limitatione facta, quemadmodum hoc antiquis temporibus usu venisse scribit Verbőczius Decreti Tripartiti [1302] Partis 1^{ae} Titulo 84to. Querulantes proinde tamquam Colonos Civitatis Cibiniensis Praediales Territorio impopulatos iure meritoque censi posse et quae talibus ad praescriptum Regis Decreti Tripartiti Partis 1^{ae} Titulum 85 iuxta diuturnum usum terras arabiles, prata, silvas, promontoria et pascua ipsis per Communitatem Cibiniensem assignata ad usum ipsorum necessaria erga praestationem Terragii reliquenda esse determinat Gubernium Regium **iure proprietatis penes Civitatem permanente**.

Quoad 2^{dum} querularum punctum inhaeret **Magistratus documentis suis productis et subsequatae anni 1777 Decisioni Guberniali, cum vero ex iisdem pateat Resinarienses, qua Colonos in Territorio Civitatis Cibiniensis degentes tenore productarum litterarum remissionalium Mathiae Regis anno 1467 emanatarum iisdem cum incolis aliarum Liberae Conditionis Villarum in Fundo Regio Saxonicalium iuribus gaudere non posse**, Ius Educilli Civitati et Communitati Cibiniensi competere, Querulantibus vero admittendum esse statuit Gubernium, ut Educillum [1303] inde a Festo Sancti Michaelis usque ad Festum Nativitatis Domini libere exercere possint, facultate Arendatori Diversorii Civitatis sub hoc etiam temporis intervallo ad sensum punctorum regulativorum Articuli 3ⁱⁱⁱ §ⁱ 8^{vi} in ipso Diversorio educillandi in salvo relicta.

Quoad 3^{tium} querularum punctum, elogiis complurium testium in inquisitoriis sub B.G., C4F. et Sz.F. serieque querularum inde ab anno 1735 ducta comprobant Querulantes, quod Magistratus Cibiniensis primum in anno 1735 alpibus, pascuis et faenetis Querulantium antea erga solutionem Terragii possessis taxam annuam imposuisset subsequis temporibus auctam et **continuative ipsis invitis exactam**, immo alpes quasdam advicinantium etiam villarum incolis arendam elocasset, iam vero ad primum querularum punctum stabilito Magistratus et Communitatis Cibiniensis in Territoria Resinariensium tamquam sibi propria iure edoctoque superius eo, quod fructus a memoria humana inde perceperit, consequens est in impositione, ac desumptione Taxarum Territorialium suo iure usum fuisse Magistratum eoque imposterum etiam circa enervationem incolarum uti posse, ea nichilominus lege, ut, cum Resinarienses ex re pecuniaria non modo victum quaerant, sed quaestum etiam exerceant, terrae arabiles, prata, silvae et pascua ad victum et subsistentiam [1304] ipsorum necessaria in Territorio per diuturnum usum ipsis concesso erga solutionem Terragii iuxta usum antiquum et aequam limitationem ipsis relinquuntur; liquide haec beneficia talia sint, quae ex praescripto punctorum urbium regulativorum subditis etiam per Dominos Terrestres indulgeri debent, nec proinde Colonis in Territorio Cibiniensi degentibus et Contributionis Regiae onerumque publicorum baulis per Communitatem Cibiniensem, ad quam scilicet proprietas Territorii pertinet, denegari possunt; de reliquis vero alpibus et pascuis, in quibus scilicet quaestus gratia rem pecuniariam cum lucro exercent taxa in recognitionem iuris et emolumentum Civitatis ab ipsis annuatim exigatur, Cassae Allodiali inferenda ita quidem, ut in elocatione alpium et pascuorum Territorii, in quo degunt, Cibiniensis prae

aliis advicinantium Villarum incolis praecipua Resinariensium habeatur ratio egentiorum aequae, ac opulentiorum.

Quoad 4um querularum punctum, ex adductis ad primum querularum punctum documentis et argumentis palam est: conditionem Colonorum Resinariensium diversam esse a conditione incolarum aliarum Liberarum Fundi Regii Villarum, nec ullo unquam iurisdictionis alicuius peculiaris privilegio Resinarienses donatos fuisse; nihil tamen obstandum, quominus Resinarienses ad instar aliarum in Magno hoc Principatu Communitatum Villarum in rebus et contrariis **[1305]** minoris momenti per Iudicem Iuratosque Pagenses et Seniores dirimendis suo Foro Villano gaudeant salva appellatione ad Iudicatum Cibiniensem.

Quoad 5um querularum punctum intuitu glandinationis, idem quod superius puncto 3^{io} determinatum habeatur, observandum decernitur.

Quoad 6um vero, nihil probant Querulantes, immo neque in serie allegationum hanc querelam urgere comperiuntur ex Protocollo duntaxat Commissionis in anno 1776 per Regium Gubernium fine investigationis querularum Resinariensium delegatae apparet hanc de Robottis Coactivis querelam in eo constituisse, quod, licet Resinarienses ad reparationem et conservationem viarum alpestrium cum appromissa ab aliis oneribus exemptione per Consulem Cibiniensem adhibiti sint, insuper tamen ad sectionem quoque lignorum focalium et cumulationem orgiarum in gratiam Civitatis sine alimentatione compulsi fuerint; ad quas querelas delegata Commissio comperit: ex reparatione viarum alpestrium commodum in ipsos Querulantes etiam ex sectione et devectione lignorum quaestum exercentes redundare; querelae proinde eo minus locum esse, quod Querulantes supportatione communium aliorum Sedis Cibiniensis onerum ea propter dispensati sint, ex sectione autem lignorum in Alpibus Civitatis Cibiniensis prope pagum Resinar **[1306]** sitis, quum laboris merces ipsis praestari soleat, plus emolumenti quam aggravii Querulantibus accedere; hinc liquide viarum conservatio et reparatio cuilibet Communitati in suo territorio alioquin etiam incumbat hanc obligationem Querulantibus porro quoque imponendam esse iudicat Regium Gubernium. Non secus, ut ad sectionem et devectionem lignorum cumulationemque orgiarum publici commodi ratione ita exigente penes condignam laboris mercedem iidem imposterum etiam obligentur et, ut habita ratione iuris terrestralis Civitatis Cibiniensis quivis Pater-familias iuxta praevigentem usum titulo taxae Incolatus unum Rhenensem florenum annuatim, quem Taxae Capitis cuiusvis individui, hucdum etiam additum fuisse Querulantes affirmant Testiumque etiam elogiis in inquisitoriis sub Sz. et G. probant, Civitati Cibiniensi exolvant, Cassae Allodiali unacum proventibus Educilli et Terragii inferendum decernitur aliis praestationibus in gratiam Consulis et Officialium Civitatis ante constituta illorum salaria introductis penitus sublati.

Quoad 7um querularum punctum: istud per determinationem superius puncto 3^{io} editam superatum esse, ut nimirum in elocatione pascuorum et alpium Territorii Cibiniensis, potior semper Querulantium tamquam eiusdem Territorii Colonorum quam Extraneorum habeatur ratio. *Actores debita cum reverentia appellant praesens Deliberatum ad Augustissimum Clementiae [1307] Regiae Thronum et petunt ad*

mentem Benignorum Rescriptorum signanter de 30^a Ianuarii 1782, 1783 sub numeris 5117 et 6980, necnon 9246 clementer emanatorum, unacum tota Processus serie transmitti in casum denegatae Transmissionis protestatur de Recursu.

Incausam attracti Querulati contendunt ex sequentibus Benignis Rescriptis Regiis, Benigno enim Regio Rescripto recenti post citatos per Actores emanato, signanter anno 1783 die 12^a Martii numeroque 2107 clementer praescribitur nullas plane causas praeter ibidem specificatas transmittendas esse in verbis: **Omnium Causarum ad nostram secus supervisionem devolvi solitarum finalem decisionem vobis concedimus.** Exceptis 1° Causis in Approbatis Constitutionibus Partis 2^{dae} Titulo 8vo et Decreto 2do et Compilatis Partis 5^{tae} Edicto 27 recensitis. 2° Causis super Nobilitate Productionalibus. 3° Causis Criminalibus. 4° Urbarialibus. Haec autem ad species has nullatenus referri potest, quin expressa sunt eiusdem Benigni Rescripti Regii verba circa finem: **Imposterum nullae Causae amplius exceptis solum illis, quae superius recensitae habentur, ad nos deferendae, sed in ipsa Provincia decidendae erunt;** id, quod confirmatur etiam alio subsequenti Benigno Rescripto Regio sub 16^a Iulii anni itidem 1783 numeroque 6237 emanato. **Cupiant itaque in consequentiam et observantiam horum posteriorum Altissimorum Mandatorum priora tollentium non transmitti.**

Actores inhaerent insinuatae Appellationi et petunt, ut supra submittuntque Gratosio Iudicio.

Incausam attracti inhaerent Contentioni et aequae submittunt.

DELIBERARE

[1285]

Se găsește că obiectele plângerilor pornite de Comunitatea Pârâșă Rășinăreană împotriva Magistratului și Orașului Sibian, supuse deciziei Guberniului Crăiesc în baza Prea-binevoitorului Rescript Crăiesc din 30 ianuarie 1782, constau din următoarele puncte:

Primul. Faptul că ei [Rășinărenii], ca unii care viețuiesc pe Pământul Crăiesc **[1286]** și în Teritoriul Sibian, cu toate că încă din vremurile străvechi se bucuraseră de drepturi și jurisdicții judiciale și teritoriale egale cu locuitorii celorlate Sate Crăiești Săsești și Valahe, totuși încă din anul 1735 au fost deposezați de fapt de toate aceste drepturi ca și de veniturile lor de către Magistratul Sibian.

Al doilea. Faptul că, în timpul consulatului lui Johann Szász [Johann Sachs von Harteneck], au fost privați și despuiați de uzul și de beneficiul cârciumăritului, la început prin rugăminți, dar mai apoi, în vremurile ce au urmat, prin violență și, ca atare, reclamantilor nu li se mai îngăduia să procure vinuri, vinars, bere și nici vermut, nici pentru folosiri particulare, nici pentru eventualele nevoi ale nunților, botezului și înmormântărilor, ci erau siliți să cumpere toate acestea la un preț piperat în cârciumile Magistratului.

Al treilea. Faptul că în anul 1735 au fost privați de către Magistrat de toate pășunile, pe care le posedaseră mai înainte în chip pașnic în schimbul plății *terrarium*-ului, iar noua

taxă în valoare de 200 de Florini Ungurești, care le-a fost impusă atunci și le-a fost stoarsă prin înțemnițări, [1287] crescuse deja din anul 1700 la 329 de Florini Renani și 10 Creițari plătiți anual.

Al patrulea. Faptul că au fost privați de către Magistrat de toată jurisdicția, de care se foloseau între ei în forul sătesc de judecată prin Judele sătesc și prin Sfatul celor Patruzeci de Bărbați aidoma celorlalte Sate Săsești, precum și de gloabele judiciare.

Al cincilea. Faptul că nu li se mai îngăduie să se bucure de uzul ghindăritului - care mai înainte era liber în pădurile de stejar și de fag – decât în schimbul plății unei taxe către oraș.

Al șaselea. Faptul că robotele manuale, cu carele și itinerante – cândva spontane și moderate – acum au fost transformate în unele coercitive și iobăgești și de câțiva ani se cere de la ei, care locuiesc de altminteri locuri de munte și sterile, chiar și puțină pâine câștigată – care de obicei li se dădea înainte.

Al șaptelea. Faptul că deja nici măcar în schimbul taxei înainte introduse cu de-a sila nu li se mai îngăduie să folosească pășunile mai bune, ci, de doi sau de trei ani, acestea sunt arendate de obicei de către Magistrat străinilor din Tilișca și altora.

După ce aceste șapte obiecte ale reclamațiilor au fost analizate și cântărite, în temeiul declarațiilor și [1288] actelor prezentate de părți:

În ceea ce privește primul punct al plângerilor, care se referă în mod precis dreptul terier contestat al Magiastratului, care trebuie dovedit pe calea legii împotriva Comunității Rășinărene în fața Forului Guberniului Crăiesc și care constituie de acum – în urma Binevoitorului Rescript Crăiesc emis în ziua de 30 ianuarie a anului 1782 – principalul obiect al litigiului: chiar reclamanții în persoană înregistrează în șirul declarațiilor lor, drepturile Satelor Libere de pe Pământul Crăiesc derivate din natura Pământului Crăiesc într-o listă cu 23 de poziții, prin care aceste drepturi sunt recunoscute ca fiind proprii cu adevărat locurilor privilegiate, însă nu dovedesc ceea ce se cuvine a fi dovedit prin niciun document potrivit, adică faptul că Satul Rășinari a fost cândva enumerat în rândul unor astfel de locuri privilegiate și libere și că fusese dăruit cu aceleași drepturi și privilegii. Sunt prezentate chiar – sub [literale anexate] BG și C4F – două scrisori de raport asupra unei anchete, deosebite între ele prin numărul de înregistrare și prin cota lor, totuși emise în același an și în aceeași zi și în același loc de către aceiași Oameni Crăiești și înregistrând răspunsurile la aceleași puncte ale Chestiunii – cuprinzând, ca atare, declarații foarte asemănătoare până la al 87-lea martor; de asemenea, o altă scrisoare întocmită în anul 1777 și înregistrată sub literale S.Z.F. arată, din simplă auzire, că Satul (*Colonia*) Valah al Rășinariului este străvechi și că se bucurase în mod slobod de folosirea Munților și a Teritoriului său și că [1289], pe lângă aceasta, exercitase între membrii comunității o jurisdicție locală pentru rezolvarea – de către Judele, Jurații și Sfatul celor Patruzeci – a cauzelor de mai mică importanță ale locuitorilor; iar cârciumăritul, care mai înainte era liber în Posesiunea Rășinari, mai apoi, din timpul lui Johann Sachs a început să țină de Consulul Sibian, introducerea și vinderea vinului fiindu-le interzisă Rășinărenilor (cu excepția Popilor); în fine, că în anul 1735 a fost introdusă și adunată cu severitate o taxă a Munților și a anumitor pășuni: din păcate, aceste declarații nu cuprind nici exercitarea

dreptului înregistrat în 23 de poziții, nici nu demonstrează temeinicia dreptului real pretins de reclamanți. **Căci vechimea Satului (*Coloniae*) nu schimbă natura și condiția locuitorilor săi.** Pe lângă aceasta, jurisdicția Forului Sătesc exercitată în cauzele de mai mică importanță nu este în uz doar în satele libere, ci și în celelalte comunități de condiție jeleră sau iobăgească. În fine, dreptul de cârciumărit și cel de dispunere de beneficiile teritoriale, cu toate că este propriu doar comunităților libere, în alte locuri, în schimb, țin de Domeniul Terestral; totuși, practicarea cârciumăritului și uzufructul teritoriului sunt îngăduite peste tot locuitorilor și în locurile supuse jurisdicției terestre și bunului plac și indulgenței Stăpânului de Pământ (Domnului Terestral), așa încât nu poate fi căutat de către reclamanți un argument valid al pretinsului drept real pornind de la acestea. Mai departe, ceea ce Rășinărenii [1290] au raportat în prima clasă din Registrele Contribuționale, cu ocazia Conscriptiei Domestice [Conscriptia Caselor], acest lucru se recunoaște a nu ține de prezentul litigiu; cât despre faptul că ei sunt datori să plătească o Taxă a Capului de 3 Florini aidoma Jelerilor, și acest lucru este adevărat, însă din registrele contribuționale prezentate sub numărul 1234 nu rezultă că s-ar fi adăugat nici măcar un florin la Taxa Capului fiecărui individ care să fie plătit Magistratului și Comunității Sibiene, în calitate lor de Domni Terestrali, dar și dacă s-ar constata, acest lucru le-ar servi prea puțin Reclamanților, ba chiar ar constitui dovada faptului că Reclamanții au fost socotiți drept Jeleri și Iobagi ai Orașului și ca atare au fost supuși censului domenial.

În plus, Reclamanții prezintă din nou, în original, o anumită scrisoare (cum scriu ei) de hotare, care descrie marginile teritoriului rășinărean, așa cum au fost ele constituite în anul 420 prin străvechea scrisoare de hotare a Regelui Attila, întocmită pe hârtie simplă, și care a fost înnoită în cele din urmă cu consimțământul Regelui Matia în anul 1488, și în ziua de 22 mai a aceluiași a fost an întocmită sub semnăturile a șase Popi și 20 de Bătrâni Rășinăreni în grai valah, de una și aceeași mână și cu caractere noi, și pe care au mai prezentat-o și în anul 1777, iar Guberniul Crăiesc a declarat – în ziua de 30 mai a anului 1777 – că era puțin credibilă, frauduloasă și [1291] fără nicio autenticitate și considerație, dar Reclamanții nu ezită să numească fără socoteală această rezoluție a Guberniului drept pompoasă [specioasă] în rândurile afirmațiilor sale. Însă sare în ochi oricui privește scrisoarea de hotare prezentată că ea nu numai că este supusă suspiciunii, dar și că este cu adevărat falsă, și fabricată cu înșelătorie întru fraudă și că este de așa natură încât - în temeiul Titlului al 14-lea al Părții I a Decretului Tripartit – nu numai că făuritorii acesteia ar trebui pe bună dreptate să ajungă a fi cercetați, dar și cei care au folosit-o cu bună știință să fie judecați printr-un proces public. Fapt este că scrisoarea prezentată ca fiind din anul 1488 este scrisă, de fapt, de o mână și cu caracterele veacului nostru și că este expedită fără procedurile pretinse de Titlul al 86-lea al Părții I a Decretului Tripartit, fără a fi emisă de Judecătorii Ordinari ai Țării sau de Oamenii Crăiești sau de Oamenii de Mărturie Capitulari – după ce se va fi făcut în prealabil rehotărnicirea (cum este cutuma) în prezența megieșilor -, ci a fost întocmită doar cu semnăturile Popilor și ale Bătrânilor Rășinăreni, nemaispunând că este scrisă pe hârtia comună din Transilvania a fabricii mai recente Bethleniene, care are filigranul cu blazonul Șarpelui Familiei Bethlen. Căci este

de notorietate publică faptul că această fabrică Bethleniană a început să lucreze doar în acest veac, lucru pe care îl confirmă literele G.B.K. care indică inițialele numelui Contesei [1292] Bethlen Katalin, care trăiește în acest secol [*Grof Bethlen Katalin*, născută la Bonyhád/Ungaria, în 1700, decedată la Făgăraș, în 1759].

La care se adaugă faptul că nicidecum Popii și Bătrânii Rășinăreni nu au putut să întocmească în mod valid o scrisoare de hotare în propria cauză.

Prin urmare din criteriile expuse mai sus precum și din alte motive de noutate și de suspiciune trecute în revistă în șirul declarațiilor este limpede că scrisoarea de hotare din anul 1488 prezentată în instanță nu merită absolut nicio credibilitate, ci – în conformitate cu Titlurile 14, 15 și 17 din Partea a II-a a Decretului Tripartit - ea trebuie respinsă din procese, ca una care este fabricată în chip fraudulos, deșartă și lipsită de puteri. Nici Harta Topografică a Teritoriului Rășinărean, trasată în anul 1781, printr-un arbitraj privat, pe baza acestei scrisori de hotare suspecte, scrisă în limba Valahilor și prezentată sub litera M, nu are nicio putere probatorie.

În continuare, Reclamanții prezintă scrisoarea fundațională a fostei Abații Cârța din anul 1223, într-o copie simplă, sub [literele] A.B., în care, în textul descrierii hotarelor pământului Dealului Sfântului Mihail [Michelsberg, Cisnădioara], se face mențiunea *Satului Ruchel* și se pretinde de către Reclamanți că această posesiune Ruchel este astăzi Rășinari și că a avut din totdeauna un teritoriu distinct de cel al Sibiului. Totuși, ei nu dovedesc prin niciun argument potrivit [1293] identitatea aceluiași nume de altminteri incert. Însă nici nu se poate deduce din acest înscris afirmația Reclamanților cum că hotarul teritorial al *Satului lui Hermann* (astăzi Hermannstadt) ar fi contradistins [contrar și distinct] de teritoriul Posesiunii Ruchel: de fapt, în înscris nu apare nicio contradistinție [diferențiere] de acest fel a teritoriilor Satului Hermann și Ruchel, mai mult chiar, nici nu se face vreo mențiune a teritoriului Posesiunii Ruchel.

În rest, de vreme ce în prezentul litigiu obiectul de judecat nu este legat de hotarele Teritoriului Rășinărean, ci de dreptul pretins al Comunității Sibiene în Teritoriile Rășinărenilor, conform cerinței Binevoitorului Rescript Crăiesc emis în ziua de 30 ianuarie a anului 1782, au fost examinate tocmai acele documente pe care Magistratul Reclamat le prezintă întru dovedirea pretinsului său drept.

În speță, el prezintă, pe lângă Rezoluțiile și Deciziile Guberniale din anii 1735 și 1777, declarațiile și anumite adevăruri ale Rășinărenilor – sub numărul 3 – în legătură cu lipsa înscrisurilor de hotare ale Reclamanților, precum și o Conscriptie a Satului Rășinari emisă în anul 1700, lipsită de autentificare și care arată că Satul Rășinari așezat în Teritoriul Sibian este lipsit cu totul de păduri și de munți.

1°. Scrisoarea [remisională] de retrocedare a Regelui Matia din anul 1467, în original, în al cărei cuprins [1294] se spune că Satul Valah numit Resinara (*Rășinari*), așezat și avut în Teritoriul Orașului Sibian, **ținând de același Oraș cu drept deplin**, în timpul intrării regretatului Magnific Mihail Szilágyi în aceste părți Transilvane, datorită unei nevoi urgente, a fost obligat prin zălogire de către Primarul, Cetățenii Jurați și de către întreaga Comunitate a aceluiași Oraș Sibian regretatului Petru Gereb de Veres Mart [Rothbav] pentru 300 de florini de aur, iar în cele din urmă, datorită vinei de trădare a

aceluiași Petru Gereb, a ajuns după dreptate și lege în mâinile Crăiești, iar la rugămintea tuturor Cetățenilor și a întregii Comunități Sibiene este restituit, laolaltă cu toate apartenențele – și cu fiecare în parte –, cu folosințele și drepturile care țineau de el din vechime și care se cuveneau să aparțină, din dărnicia Crăiască pentru 250 de florini de aur, aceorași Cetățeni și întregii Comunități a Orașului Sibian, din prezent și din viitor, și, luându-se cu totul mâinile Crăiești de pe acesta, este slobozit pentru a fi stăpânit în veci.

Iar obiecțiile formulate de Reclamanți cu privire la forma acestei scrisori de retrocedare sunt dizolvate cu ușurință chiar prin examinarea originalului, însă sunt cu mult mai importante **[1295]** obiecțiile formulate în legătură cu materia acestui înscris.

Zic, de fapt, Reclamanții – în sensul Titlurilor 8 și 9 din Partea a II-a a Decretului Tripartit – că astfel de danii, care sunt dobândite împotriva dreptului comun, nu valorează nimic; iar prin dreptul comun – conform cu Articolul 33 al Decretului [împăratu]lui Ferdinand din 1542, respectiv cu Articolul 5 al Decretului Pacific Vienez din anul 1606 și cu Articolul 6 al anului 1608 – Orașele Libere și Crăiești (cum este Sibiul) nu sunt în măsură să dețină bunuri corporale. De aceea, pomenita scrisoare de retrocedare sau de danie se cuvine să fie nevalabilă, ca una ce a fost emisă împotriva Dreptului Comun, cu atât mai mult cu cât Satul Rășinari, conform pledoariei Magistratului, se află în Teritoriul Sibian, și ca atare pe Pământul Crăiesc, astfel nefiind nici înstrăinat de către Rege, nici dobândit de Oraș. Mai mult, această danie este lipsită chiar de punerea în stăpânire cerută de Legea Titlurilor 10, 11 și 12 din Partea a II-a a Decretului Tripartit. De altminteri, împotriva acestei puneri în stăpânire trebuise să facă opreliște Magistratul, prin puterea Privilegiului Andreian din anul 1224, sub amenințarea pierderii privilegiului său. Dar în realitate, chiar dacă Articolele citate ar putea **[1296]** fi invocate în mod valid, totuși, fiindcă Legea se referă doar la Cazurile care urmează Legii, nu și la cele care o preced, acest argument nu este aplicabil acestei chestiuni de față, unde, în afara faptului că nu este vorba de vreo nouă danie, ci doar de restituire, scrisoarea de retrocedare invocată este mai veche decât legea. Mai mult, nici nu este adevărat la modul general că, prin Dreptul Comun, Orașele Libere și Crăiești nu sunt îndreptățite să dețină bunuri corporale, fiindcă imediat în Articolul următor, cel cu numărul 34 din același Decret al lui Ferdinand al anului 1542, se garantează faptul că Daniile, pe care Orașele și Târgurile înaintementionate le-au dobândit până acum cu un anumit titlu al bunului lor public, fie de la Maiestatea Crăiască, fie de la alți Regi ai Ungariei, își păstrează tăria perpetuă. Așa cum multe Orașe Crăiești și Libere, mai ales cele mai vechi, dețin, atât în Ungaria cât și în Transilvania, Posesiuni, Sate, *Villas* și Predii, dăruite lor în diferite Comitate de către Sfinții lor Regi și Principi de odinioară pentru conservarea și sporirea bunului public, pe care le stăpânesc cu nume colectiv aidoma Nobililor.

Iar în ceea ce **[1297]** privește partea a doua a obiecției formulate ulterior, este chiar adevărat, prin prisma Legilor și Cutumelor Țării, că Pământul Crăiesc este, prin natura sa, inalienabil și, în concordanță cu acestea, și în Privilegiul Andreian acordat în concret Oaspeților Teutoni și Națiunii Săsești se stipulează ca niciunul dintre Ioabagii Crăiești să nu îndrăznească să ceară de la Maiestatea Crăiască vreo *Villa* sau Prediu (pe Pământul Crăiesc). Iar dacă vreunul va fi cerut, atunci Oaspeții Teutoni pot să facă opreliște acestei

pretenții prin liberarea acordată lor de Maiestatea Crăiască. Dar aici nu este vorba de cererea sau dobândirea unei *Villa* sau a unui Prediu aflătoare pe Pământul Crăiesc, ci de restituirea unei Particule smulse din Teritoriul Sibian. Iar scrisoarea [remisională] de retrocedare din anul **1488** [sic!, 1467] a Regelui Matia prezentată în instanță de Magistrat este departe de a putea fi considerată o înstrăinare, ci mai degrabă trebuie recunoscută ca una prin care s-a declarat și s-a revendicat o particulă din Pământul Crăiesc înstrăinată de corpul său prin zălogirea anterioară, iar dacă este vorba de un caz de restituire, atunci nu mai rămâne loc nici pentru opreliștea **[1298]** ce ar trebui făcută în spiritul pomenitului Privilegiu Andreian, nici pentru punerea în stăpânire în temeiul acestei scrisori de retrocedare, de vreme ce, de altminteri, chiar și Legile invocate trebuie interpretate ca unele ce nu vorbesc de restituire, ci de dobândirea și dania unor drepturi posesionare.

2°. Magistratul prezintă vechea scrisoare de hotare din anul 1372, confirmată de Regele Uladislau [Ladislau, Vladislav] și transumptată în scrisoarea de restituire [inserată în scrisoarea remisională] a noii judecăți a regelui Ioan al II-lea emisă în 1570.

3°. Scrisoarea de transmitere [scrisoarea transmisională] a Procesului Cauzei de hotărnicire dintre Sibieni și Cislădieni, emisă la cererea Regelui Ioan al II-lea la 21 ianuarie 1572.

4°. Scrisoarea de confirmare a Principelui Báthory István – emisă în ziua de 30 mai din anul 1573 - asupra revizuirii hotarelor Teritoriilor Orașului Sibian și al Satului Cislădie, constituite pe baza invocatei scrisori de hotare din anul 1372 de către arbitrii orânduți prin consimțământul reciproc al părților.

Prin prezentarea acestor documente în original se probează că, în des**[1299]**crierea hotarelor care despart Teritoriul Sibian de cel Cislădean, nu se face absolut nicio menționare a Teritoriului Posesiunii Rășinari, aflată la mijloc între acestea, ci, după această veche scrisoare de hotare, Teritoriul Sibian se mărginește cu cel Cislădean atât în munți cât și la câmpie. Ba chiar, cu ocazia revizuirii hotarelor din anul 1572, asumată de Universitatea Națională [Săsească] în temeiul scrisorii remisionale [de retrocedare] a noii judecăți a Regelui Ioan al II-lea, și acea părticică a Teritoriului unde este așezat azi Satul Rășinari a fost disputată între Orașul Sibiu și Satul Cislădiei, și atunci Sibienii au apărut dreptul lor împotriva Cislădenilor, în primul rând prin pacifica Posesiune și folosirea îndelungată, deoarece Satul Rășinari, aflat pe Domeniul Orașului Sibiu, fusese construit tocmai în acel loc disputat fără ca Cislădenii să se împotrivescă și același Oraș [Sibiu] percepușe roadele acestui Sat dintr-o vreme care depășește amintirea omenească și cu consimțământul tacit al Cislădenilor, cu aceste cuvinte: *Voi înșivă ați renunțat la el* [la teritoriul disputat] *când noi am perceput roadele celor două sate Cislădioara și Rășinari, [1300] construite pe el dintr-o vreme ce depășește amintirea omului, și ați consimțit în mod tacit ceea ce este în Stăpânirea noastră pașnică. Și puțin mai jos: Deoarece noi suntem în Stăpânirea locului, pe care l-au stăpânit și Înaintașii noștri, și a satului construit pe el, care și acum se află în stăpânirea noastră.* De unde se spune că același Sat Rășinari a fost numit cândva *Städterdorff* (Satul Orășenesc), drept pentru care se poate deduce din acestea și faptul că Satul Rășinari nu este mai vechi decât Privilegiul Andreian (cum vor să ne convingă Recalamenții), ci a fost populat, cu adevărat, după emiterea scrisorii de

hotărnicire din anul 1372 (în care, la o adică, nu se face nicio mențiune, nici a Satului, nici a Teritoriului Rășinărean) și înaintea emiterii scrisorii [remisionale] de retrocedare a Regelui Ioan din anul 1572.

Iar împotriva acestor documente invocate Reclamanții nu avansează nicio obiecție, cu excepția faptului că spun cum că obiecțiile nu se referă la faptul spolierii, adică la obiectul prezentului litigiu, ci la dreptul bun (al Sibienilor), drept pentru care doresc ca ele să fie respinse, însă, de vreme ce Reclamanții, atât în pornirea litigiului cât și în seria declarațiilor lor și a documentelor prezentate în instanță, vorbesc la început de *restitutione in integrum* [restituirea integrală], apoi de dreptul bun și de hotarele Teritoriului **[1301]** lor și amestecă mereu chestiunile de drept și de fapt, aceste documente prezentate în legătură cu dreptul bun cu atât mai puțin pot fi respinse, deoarece prin Binevoitorul Rescript Crăiesc emis în ziua de 30 ianuarie 1782, pe care, de bună seamă, se sprijină acest Proces, s-a poruncit în mod explicit ca Magistratul Sibian Reclamat să fie trimis pentru acest caz special, spre a dovedi pe calea justiției în fața Guberniului Crăiesc dreptul său anume pretins împotriva Comunității Rășinărene Reclamante și a Teritoriilor și beneficiilor acesteia.

Prin urmare, în urma celor prezentate:

La primul și principalul punct al plângerilor se cuvine să concluzionăm: Încă din vremurile străvechi Orașul Sibian a avut propriul său Teritoriul pe Pământul Crăiesc, despărțit de pământurile celorlalte Sate Libere învecinate de pe Pământul Crăiesc prin distingerea hotarelor, însă cu trecerea timpului a fost populat și Satul Rășinari prin includerea sa între aceleași hotare, fără nicio distingere a hotarelor lui, făcându-se doar o anumită mărginire destinată doar uzului, fiindcă, așa cum scrie Verböczi **[1302]** – în Titlul 84 din Partea I a Decretului Tripartit –, uzul era impus în aceste vremuri vechi. Ca atare, Guberniul Crăiesc hotărăște că Reclamanții pot să fie considerați de drept și pe merit ca și Coloni [iobagi] Prediali statorniciți pe Teritoriul Orașului Sibian și în astfel fiind, în spiritul prevederii Titlului 85 din Partea I a Decretului Tripartit al Regelui cu privire la folosirea îndelungată, pământurile de arătură, luncile, pădurile, povârnișurile și pășunile încredințate lor de Comunitatea Sibiană trebuie să fie lăsate pentru folosul acestora în schimbul plății Terragium-ului, dreptul de proprietate rămânând asupra Orașului.

Cât despre punctul al doilea al plângerilor, Magistratul se ține strâns de documentele sale, prezentate în instanță, și de Decizia Gubernială din anul 1777, ce le urmează acestora. Însă de vreme ce din aceleași documente reiese că Rășinărenii, care locuiesc în calitate de Coloni [iobagi] în Teritoriul Orașului Sibian, conform cuprinsului scrisorii remisionale a Regelui Matia emisă în anul 1467, prezentată în instanță, ei nu pot să bucure de aceleași drepturi cu locuitorii celorlalte Sate Săsești de Condiție Liberă de pe Pământul Crăiesc, Guberniul a hotărât **[1303]** că Dreptul de Crâșmărit le revine Orașului și Comunității Sibiene, iar Reclamanților trebuie să le fie îngăduit să poată să practice în chip slobod Crâșmăritul de la Sărbătoarea Sfântului Mihail până la Sărbătoarea Nașterii Domnului, facultatea de a crâșmări în Crama Orașului rămânând intactă pentru Arendatorul Cramei Orașului și în acest interval de timp, în conformitate cu punctele reglementare ale paragrafului 8 din Articolul 3.

În ceea ce privește punctul al 3-lea al plângerilor, Reclamanții dovedesc, prin depozițiile a mai multor martori din ancheta înregistrată sub B.G., C4F și Sz.F și prin seria plângerilor înaintate începând cu anul 1735, că Magistratul Sibian a impus, mai întâi în anul 1735 o taxă anuală pentru munții, pășunile și fânețele stăpânite mai înainte în schimbul plății *Terragium*-ului, care taxă a fost sporită în timpurile ce au urmat și a fost percepută fără curmare de la aceștia, fără voia lor, ba chiar a cedat câțiva munți în arendă locuitorilor Satelor învecinate. Însă după ce s-a stabilit deja la primul punct al plângerilor dreptul Magistratului și Comunității Sibiene în Teritoriile Rășinărenilor, ca unele ce le aparțineau, și după ce s-a aflat mai sus faptul că a perceput de acolo roadele de când lumea, consecința este că Magistratul s-a folosit de dreptul său în impunerea și strângerea Taxelor Teritoriale și că poate să se folosească de el și în viitor pentru sleirea locuitorilor, totuși cu acea condiție ca, de vreme ce Rășinărenii se servesc de bani nu numai pentru a-și procura hrana, ci și pentru a-și exercita cu profit profesia, atunci să le fie lăsate în schimbul plății *Terragium*-ului și în temeiul uzanței străvechi și a unei juste mărginiri pământurilor de arătură, luncile, pădurile și pășunile necesare pentru hrana și subzistența [1304] lor pe Teritoriul îngăduit lor de folosirea îndelungată. În mod limpede, aceste beneficii sunt astfel, precum cele care trebuie îngăduite chiar și de către Stăpânii de Pământ – după cum reiese din prevederea punctelor de reglementare urbariale - și, prin urmare, nu pot fi refuzate de către Comunitatea Sibiană, căreia îi aparține proprietatea asupra Teritoriului, a Colonilor [iobagilor] care locuiesc în Teritoriul Sibian, a plătitorilor Contribuției Crăiești și a prestatorilor corvezilor publice. Iar de pe urma celorlalți munți și pășuni, în care, la o adică, [Rășinărenii] își exercită în mod profitabil afacerea bănească în scopul câștigului, să se pretindă anual de la aceștia, întru recunoașterea dreptului și avantajul Orașului, o taxă care trebuie vărsată în Casa Alodială, în așa fel încât, în alocarea munților și pășunilor Teritoriului Sibian în care locuiesc, porția principală – înaintea altor locuitori ai Satelor învecinate - să fie socotită cea a Rășinărenilor, în egală măsură a celor săraci cât și a celor bogați.

Cât despre punctul patru al plângerilor, din documentele și argumentele aduse la primul punct este limpede că condiția Colonilor Rășinăreni este diferită de condiția locuitorilor altor Sate Libere ale Pământului Crăiesc și că Rășinărenii nu au fost dăruți vreodată cu privilegiul unei jurisdicții speciale; totuși nimic nu împiedică ca Rășinărenii [1305] să se bucure, aidoma celorlalte Comunități ale Satelor din acest Mare Principat, de rezolvarea de către Judele, Jurații Sătești și de Bătrâni a pricinilor în treburile și neînțelegerile de mai mică importanță, rămânând neatins apelul la Scaunul de Judecată Sibian.

Cât despre punctul al cincilea al plângerilor cu privire la ghindărit, se hotărăște că trebuie să se respecte același lucru, care s-a hotărât mai sus pentru punctul al treilea.

Iar în ce privește cel de-al șaselea [punct], Reclamanții nu dovedesc nimic, ba chiar se află că nici în seria declarațiilor nu au insistat asupra acestei plângeri. Și doar din Protocolul Comisiei delegate în anul 1776 de către Guvernul Crăiesc, cu scopul cercetării plângerilor Rășinărenilor, reiese că această plângere legată de robotele coercitive a constatat în faptul că, deși Rășinărenii au fost folosiți de către Consulul [primarul] Sibian la

repararea și coservarea drumurilor de munte, cu făgăduiala scutirii de celelalte corvezi, ba mai mult, au fost siliți și la tăierea lemnului de foc și la acumularea stânenilor în folosul Orașului fără hrănire, Comisia delegată pentru aceste plângeri a descoperit că din repararea drumurilor se revărsă un mare folos asupra Reclamanților și că, de asemenea, din tăierea și transportarea lemnului rezultă un profit pentru cei ce le fac. Prin urmare prea puțin rămâne loc de plângere, deoarece Reclamanții, prin compensarea celorlalte corvezi ale Scaunului, au fost scutiți tocmai pentru acelea, iar din tăierea lemnului în Munții Orașului Sibian, situați în apropierea Satului Rășinari [1306], cum de obicei câștigul muncii le revine lor, Reclamanților le rezultă mai mult avantaj decât asupra. De aici reiese limpede că întreținerea și reparația drumurilor revine de altminteri fiecărei Comunități pe Teritoriul său, așa că Guvernul Crăiesc socotește că această obligație trebuie impusă și pe mai departe Reclamanților. Nu altfel să fie obligați și în viitor la tăierea și transportarea lemnului și la acumularea stânenilor, deoarece scopul binelui comun o cere așa, în schimbul unei răsplăți corespunzătoare a muncii lor. Dar pentru că, respectând socoteala dreptului terestral al Orașului Sibiu, fiecare tată de familie plătește anual Orașului Sibian – în temeiul uzanței în vigoare încă dinainte și cu titlul de taxă pe Locuire – un Florin Renan, despre care Reclamanții afirmă că a fost adăugat Taxei pe Capul fiecărui individ și dovedesc acest lucru prin depozițiile Martorilor din ancheta înregistrată sub literele Sz și G, se decide ca acesta să fie vărsat în Casa Alodială, împreună cu veniturile Crășmăritului și *Terragium*-ului, celelalte prestații introduse în favoarea Consului și a Slujbașilor Orașenești înainte de stabilirea salariilor lor fiind cu totul desființate.

În ceea ce privește cel de-al șaptelea punct al plângerilor, acesta a fost depășit prin hotărârea emisă mai sus pentru punctul al treilea, și anume ca, în alocarea pășunilor și munților Teritoriului Sibian, porția mai importantă să fie socotită mereu, înaintea celei a Străinilor, ca fiind porția Reclamanților, ca unii care sunt Coloni ai acestui Teritoriu.

Cu cuvenită plecăciune, Pârâșii apelează [înaintează apel prin] prezenta Deliberare la Prea-veneratul [1307] Tron al îndurării Crăiești și cer – în sensul Binevoitoarelor Rescripte, cu precădere al celor emise cu îndurare la 30 ianuarie 1782 și 1783 sub numerele 5117 și 6980, respectiv 9246 – ca aceasta să fie trimisă laolaltă cu întreaga serie a Procesului, iar în cazul refuzului Transmiterii amenință cu Recursul.

Pârâșii Reclamați contestă, folosindu-se de Îndurătoarele Rescripte Crăiești ce au urmat, căci, bunăoară prin Rescriptul Crăiesc emis mai târziu, după cele citate de Pârâși, mai exact în anul 1783, în ziua de 12 martie și cu numărul 2107, se prevede cu îndurare că nu trebuie înaintată absolut nicio cauză în afară de cele specificate în rescript, cu următoarele cuvinte: **Vă încredințăm vouă decizia finală a tuturor cauzelor, care de obicei ne sunt adresate nouă pentru supervizare.** Sunt exceptate: 1°. Cauzele înregistrate în Titlul 8 și Decretul 2 al Părții a II-a din Constituțiile Aprobate și Edictul 27 al Părții a V-a din Constituțiile Compilate. 2°. Cauzele de dovedire a Nobilității. 3°. Cauzele Criminale. 4°. Cauzele Urbariale. În schimb, acestea [ale Reclamanților] nu pot fi raportate la aceste spețe în nici un fel, așa cum o spun în mod expres cuvintele de la sfârșit ale aceluiași Binevoitor Rescript Crăiesc: **În viitor nu vor trebui trimise la noi alte**

cauze decât cele care au fost înregistrate mai sus, ci ele vor trebui decise chiar în Provincie; lucru care este confirmat și în alt Binevoitor Rescript Crăiesc, ce a urmat, fiind emis la data de 16 iulie a aceluiași an 1783 și sub numărul 6237. Ca atare, ei [sibienii] doresc ca în conformitate cu și respectând aceste Prea-înalte Porunci ulterioare, care le anulează pe cele anterioare, să nu se transmită [la forurile imperiale Deliberarea și seria Procesului].

Pârâșii se țin strâns de invocatul apel, cer cele de mai sus și se supun îndurătoarei judecăți.

Părâții se țin strâns de Contestația lor și în egală măsură se supun.

11.

8vo

Conclusio transmissionalium

Transmissionales ..., 1308va

[1308]

Deliberatum

Ad exigentiam benigni de 30^a Mensis Ianuarii 1782. exarati regii rescripti transmittitur.

Facta proinde, ut in praemissis inter memoratas partes litigantes praedeclaratae causae ad Thronum Maiestatis Vestrae Sacratissimae per Actoream Communitatem provocatione, nos quoque eandem cum tota sua serie et processibus, prouti nostri in praesentia per formam reconventionis orta, mota, agitata, in Consilio nostro discussa determinatque exstitit, Altissimo Maiestatis Vestrae Sacratissimae Tribunali pro suprema revisione, ac decisione de genu substernendam esse duximus subditali decisione et homagialis fidelitatis zelo iugiter perseverantes Maiestatis Vestrae Sacratissimae humillimi perpetuoque fideles subditi et servi *Carolus Comes Teleky - David Székelly manu propria Cancellarius - Stephanus Koszta manu propria Secretarius.*

Ex Regio Magni Principatus Transilvaniae Gubernio Cibinii die 5^a Mensis Februarii Anno 1784.

[In calce paginae a sinistra papyro protectum magnum in cera rubra impressum et tondum Magni Principatus Transilvaniae Gubernii sigillum]

A OPTA (PIESĂ)

Concluzia registrului transmiterii de pricină

Transmissionales ..., pagina 1308

[1308]

Hotărâre

Se transmite conform cererii binevoitorului rescript crăiesc emis în ziua a treizecea a lunii ianuarie din anul 1782.

După ce s-a făcut de către Comunitatea Pârâșă – cum se vede în cele de mai sus - recursul înainte-pomenitei cauze dintre menționatele părți pe lângă Tronul Maiestății Voastre Sacratissime, și noi am găsit cu cale să punem în genuncheați la dispoziția Prea-înaltului Tribunal al Maiestății Voastre Sacratissime, pentru revizuire și ultimă sentință, aceeași cauză, laolaltă cu întreaga sa desfășurare și cu actele procesuale, așa cum fusese ea iscată, pornită, desfășurată, iar mai apoi dezbătută și încheiată în Consiliul nostru, rămânând în continuare cu hotărâtă supunere și râvnă de omagială fidelitate prea-umilii și în veci credincioșii supuși, și totodată slugi ale Maiestății Voastre Sacratissime, contele Teleky Károly, cancelar Székely David și secretar Koszta István *manu propria* (cu propria mână).

De la Guberniul Crăiesc al Marelui Principat al Transilvaniei, în ziua a cincina a lunii februarie din anul 1784.

[În josul paginii, în partea stângă se află pecetea mare și rotundă, protejată cu hârtie și imprimată în ceară roșie, a Marelui Principat al Transilvaniei.]

12.

[(1309)]

Taxa expeditionis	140 Rhenenses Floreni 54 Cruciferi
Taxa compactionis	1 Rhenensis Florenus 42 Cruciferi
Taxa Deliberati	10 Rhenenses Floreni
Taxa Collationis	12 Rhenenses Floreni
SUMMA	164 Rhenenses Floreni 36 Cruciferi

Taxa de expediere	140 Florini Renani 54 Creițari
Taxa de compactare	1 Florin Renan 42 Creițari
Taxa deciziei	10 Florini Renani
Taxa de colaționare (i.e. corectare: <i>errata</i>)	12 Florini Renani
TOTAL	164 Florini Renani 36 Creițari

13.
[(1310)]

INDEX

**TRANSMISSIONALIUM IN CAUSA RECONVENTORIA QUERULANTIS
COMMUNITATIS RESINARIENSIS CONTRA QUERULATUM
MAGISTRATUM CIBINIENSEM RATIONE SPOLII MOTA, AC DECISA ET
VIA INTERPOSITAE APPELLATIONIS AD AUGUSTUM REGIAE
CLEMENIAE THRONUM PER SUCCUMBENTEM COMMUNITATEM
RESINARIENSEM PROVOCATA ET TRANSMISSA**

		Sub paginis
1 ^{mo}	Praeambulum transmissionis existat	1 ^{ma} usque ad 2 ^{dam}
2 ^{do}	Certificatoria instructio contra querulatum Magistratum praemissa	2 ^{da} usque ad 10 ^{mam}
3 ^{tio}	Levata actio, una cum allegationibus parte ab utraque factis continetur	11 ^{ma} usque ad 138 ^{vam}
Producta partis querulantis		
1 ^{mo}	Sub litera F. et Numero 1 ^{mo} Instructio Excelsae Camerae Aulicae porrecta	139 ^{na} usque ad 145 ^{tam}
2 ^{do}	Sub litera F. et Numero 2 ^{do} Replica Magistratus Cibiniensis ad instantiam Resinariensium Excelsae Camerae porrectam	145 ^{ta} usque ad 150 ^{tam}
3 ^{tio}	Sub littera F. et Numero 3 ^{tio} Copia benigni rescripti regii anno 1735. 30 ^a 7 ^{bris} ad Excelsum Regium Gubernium emanatum	150 ^{ta} usque ad 151 ^{mam}
4 ^{to}	Sub FH. et Numero 4 ^{to} . Observationes Magistratus Cibiniensis contra asserta Resinariensium	151 ^{ma} usque ad 156 ^{tam}
5 ^{to}	Sub F. et Numero 5 ^{to} . Preces Resinariensium Suae Maiestati anno 1752. Porrectae	156 ^{ta} usque ad 160 ^{mam}
6 ^{to}	Sub F. et Numero 6 ^{to} . Copia benigni rescripti regii de 26 ^a 8 ^{bris} anno 1752.	161 ^{ma} usque ad 161 ^{mam}
[(1311)] 7 ^{mo}	Sub F. et Numero 7 ^{mo} . Commissio Gubernialis ad Nationis Saxonicae Comitem anno 1759. 19 ^{na} Martii exarata	161 ^{ma} usque ad 163 ^{tiam}
8 ^{vo}	Sub littera F. et Numero 8 ^{vo} . Memoriale Rosinariensium a Sua Maiestate Sacratissima fiscalem assistentiam orantium	163 ^{tia} usque ad 165 ^{tam}
9 ^{no}	Preces Rosinariensium Regio Gubernio porrectae, quibus causae assumptionem sollicitant sub F. et Numero 9 ^{no} .	165 ^{ta} usque ad 166 ^{tam}

10 ^{mo}	Aliae Preces et Querelae Rosinariensium Suae Maiestati porrectae sub F. et Numero 10 ^{mo} .	166 ^{ta} usque ad 170 ^{mam}
11 ^{mo}	Sub FH. Deductio territorialis Fundi Regii	170 ^{ma} usque ad 173 ^{tiam}
12 ^{mo}	Decreti 2. Sigismundi Imperatoris Articulus 5 ^{tus} anni 1404. Numero 99.	173 ^{tia} usque ad 175 ^{tiam}
12 ^{do}	Tabella contributorialis pro parte Resinariensium sub Numero 1234. Pro anno militari 1754/5 confecta	175 ^{ta} usque ad 277 ^{mam}
13 ^{tio}	Sub AG. Summarius extractus eorum, quibus Resinarienses spoliati sunt	280 ^{ta} (?) usque ad 285 ^{tam}
14 ^{to}	Inquisitorio-Relatoria pro parte Resinariensium de anno 1738. Medio Regiorum Francisci Kiss et Petri Török peracta sub BG. continens in se 93. Fatentes condensationem pagi Rosinar primaevam perhibens, item quod omnibus beneficiis et emolumentis antea pacifice gavisi sint iurisdictionemque sui in medio soli exercuerint	286 ^{ta} usque ad 481 ^{mam}
15 ^{to}	Aliae Inquisitoriae sub C.4.F. de eodem anno 1738. Ad expositionem Fiscalis illius aevi Directoris, Petri quippe Dobra, medio praescriptorum Regiorum super villae regalis Resinár per vetusta condensatione, beneficiis porro, ac emolumentis antea pacifice usuatis iurisdictionibusque ejusdem in sui gremio libere primitus exercitis ab Officio confectae testes 134. In se continentes.	421 ^{ma} usque ad 580 ^{tam}
16 ^{to}	Aliae Inquisitoriae ad expositionem dictae Communitatis Resinár medio Regiorum Alexii Székely et Alexandri Farkas anno 1776/7 sub B. et F. peractae perhibentes pagum Resinár ab aliis advicinantibus pagis signis metalibus distincta territoria habere eorumque tam alpestrium [(1312)] quam campestrium possessionum pacificum tenuisse, consequenter omnia beneficia primaevis temporibus absque omni dominali taxa libere percepisse, ac de iis disposuisse, quae Inquisitoriae 25. Fatentes in se complectuntur	580 ^{ta} usque ad 747 ^{mam}
17 ^{mo}	Relatio Comitum Nationis Saxonicae ab Adlershausen super gravaminibus, per	747 ^{ma} usque ad 749 ^{nam}

	querulantes Resinarienses obmotis Regio Gubernio sub FH. submissa	
18 ^{vo}	Resolutio Regii Gubernii de 8 ^{va} Martii 1735. Sub Numero 333. Super taxa pascui per Resinarienses Magistratui Cibiniensi solvenda	749 ^{na} usque ad 750 ^{tam}
19 ^{no}	Extractus Protocolli Magistratus Cibiniensis de 28 ^{va} Februarii 1735. Sub F.	751 ^{ma} usque ad 752 ^{dam}
20 ^o	Transumptum Magistratuale continens Processum Magistratum Cibiniensem inter, ut Incausam attractum et Communitatem Resinariensem, ut Actorem antea agitatum. Sub F.	752 ^{da} usque ad 964 ^{tam}
21 ^{mo}	Transumptum Inquisitoriarum de anno 1738. emanatarum superius sub positione 14., ac litera F. specificatarum	965 ^{ta} usque ad 1135 ^{tam}
22 ^{do}	Litterae metales de 22 ^a mai anni 1488 e Valachico in Latinum translatae sub Numero 516.	1136 ^{ta} usque ad 1142 ^{dam}
23 ^{tio}	<i>Testimoniales super dictis metalibus in muro diruti Templi Sanctae Paraschevae occasione reaedificationis per murarios inventis sub Numero 773.</i> Eaedem idiomate Teutonico	1142 ^{da} 1143 ^{tia}
24 ^{lo}	Andreianum privilegium de anno 1224. Sub AGG.	1143 ^{tia} usque ad 1151 ^{mam}
25 ^{to}	Fundationales Abbatiae Kerczensis per Andrean Regem in anno 1223. elargitae sub AB.	1151 ^{ma} usque ad 1155 ^{tam}
26 ^{to}	Tabella topographica in originali sub M. continens antiqua set modernas territorii Resinariensis metas	1155 ^{ta} usque ad 1156 ^{tam}
27 ^{mo}	Resolutio Gubernialis in controversia Communitatem pagi Resinár inter et Magistratum Cibiniensem sub versante de 30 ^{ma} Maii 1777. Emanata. Sub Numero 26 ^o .	1157 ^{ma} usque ad 1166 ^{tam}
28 ^{vo}	Articulus anni 1548. De quinquagesimis	1166 ^{ta} usque ad 1168 ^{vam}
Producta partis querulatae		
1 ^{mo}	Remissionales Divi Mathiae Regis Hungariae de anno 1464. Emanatae et per partem incausam attractam sub Numero 653. Exhibitae	1169 ^{na} usque ad 1171 ^{mam}
2 ^{do}	<i>Recognitio Resinariensium super eo, quod</i>	1171 ^{ma} usque ad

	<i>nullas habeant litteras metales. Sub Numero 3°.</i>	1172 ^{dam}
3 ^{to}	<i>Investigatio status territorios Pagorum Poplaka, Resinâr, Michelsberg, Helthau, Czod, Vestem et Moychen de anno 1700. Emanata. Sub Numero 2333. Per Inclytum Magistratum producta</i>	1173 ^{tia} usque ad 1225 ^{tam}
4 ^{to}	<i>Remissionales Joannis Regis de anno 1570 super causa territoriali Cibinienses v. Helthenses mota, in quibus litterae etiam metales continentur. Sub Numero 966. Per partem incausam attractam productae</i>	1226 ^{ta} usque ad 1246 ^{tam}
5 ^{to}	<i>Transmissionales in causa territoriali Cibinienses inter, ac Heltenses de anno 1572. Emanatae perque partem incausam attractam sub Numero 1016. Productae</i>	1246 ^{ta} usque ad 1270 ^{mam}
6 ^{to}	<i>Compositionales super controversia metali Cibinienses inter, et Helthenses sub[(1313)]versante per Stephanum Bathorem Vajvodam in anno 1573. Confirmatae et per partem incausam attractam sub Numero 1036. Exhibitae</i>	1270 ^{ma} usque ad 1285 ^{tam}
7 ^{mo}	<i>Deliberatum Excelsi Regii Gubernii sub 5ta Februarii anni 1748. Latum, quo mediante actorea Communitas succubuit</i>	1285 ^{ta} usque ad 1306 ^{tam}
8 ^{vo}	Conclusio transmissionalium	1308va

[1310]

INDICELE REGISTRULUI TRANSMISIONAL ÎN CAUZA RECONVENȚIONALĂ A COMUNITĂȚII RĂȘINĂRENE PÂRÂȘE, PORNITĂ ȘI DECISĂ ÎMPOTRIVA MAGISTRATULUI SIBIAN RECLAMAT PE MOTIV DE SPOLIERE ȘI ÎNAINȚATĂ ȘI TRANSMISĂ DE CĂTRE COMUNITATEA PERDANTĂ, PRIN INTERMEDIUL APELĂRII INTERPUSE LA AUGUSTUL TRON AL ÎNDURĂRII CRĂIEȘTI

		La paginile
1 ^o	Preambulul transiterii se află	1 până la 2
2 ^o	Instrucțiunea adeveritoare antepusă împotriva Magistratului reclamat	2 până la 10
3 ^o	Se cuprinde sesiunea de judecată (pornirea pricinii) împreună cu declarațiile făcute de ambele părți	11 până la 138

Actele produse în instanță ale părții reclamante		
1°	Sub litera F și nr. 1: Instrucțiunea înaintată Preaînaltei Camere Aulice	139 până la 145
2°	Sub litera F și nr. 2: Replica Magistratului Sibian la memoriul Rășinărenilor înaintat Preaînaltei Camere	145 până la 150
3°	Sub litera F și nr. 3: Copia binevoitorului rescript crăiesc din anul 1735, 30 septembrie, emis către Înalțul Guberniu Crăiesc	150 până la 151
4°	Sub literele FH și numărul 4: Observațiile Magistratului Sibian împotriva afirmațiilor Rășinărenilor	151 până la 156
5°	Sub litera F și numărul 5: Jalbele Rășinărenilor înaintate Maiestății Sale în anul 1752	156 până la 160
6°	Sub litera F și numărul 6: Copia binevoitorului rescript crăiesc din ziua a 26-a din anul 1752	161 până la 161
7° [(1311)]	Sub litera F și numărul 7: Porunca Gubernială către Comitele Națiunii Săsești, redactată la 19 martie 1759	161 până la 163
8°	Sub litera F și numărul 8: Memoriul Rășinărenilor, care cereau asistență fiscală din partea Maiestății Sale Sacratissime	163 până la 165
9°	Sub litera F și numărul 9: Jalbele Rășinărenilor înaintate Guberniului Crăiesc, prin care solicită asumarea cauzei	165 până la 166
10°	Sub litera F și numărul 10: Alte jalbe și plângeri ale Rășinărenilor înaintate Maiestății Sale	166 până la 170
11°	Sub literele FH: Descrierea teritorială a Pământului Crăiesc	170 până la 173
12°	Sub numărul 99: Articolul 5 al Decretului 2 al Împăratului Sigismund, din anul 1404	173 până la 175
12° (bis)	Sub literele AG și sub la numărul 1234: Graficul contribuțional pe anul militar 1754/1755, confectionat pentru partea Rășinărenilor	175 până la 277
13°	Sub literele AG: Extras sumativ al bunurilor de care au fost spoliați Rășinărenii	280 (?) până la 285

14°	Sub literele BG: Scrisoare de cercetare și de raportare din anul 1738, redactată pentru partea Rășinărenilor prin mijlocirea Oamenilor Crăiești Kiss Ferenc și Török Péter, cuprinzând în ea 93 de mărturii și prezentând prima origine a satului Rășinari, de asemenea și faptul că Rășinărenii s-au bucurat înainte în mod pașnic de toate beneficiile și înlesnirile și că și-au exercitat singuri jurisdicția în sânul comunității lor	286 până la 481
15°	Sub C4F: Altă scrisoare de anchetă din același an 1738, întocmită pentru rechizitoriul Directorului Fiscal din acea vreme, adică al lui Petru Dobra, scrisoare făcută pe baza raportului oficial al Oamenilor Crăiești, în legătură cu străvechea origine a satului crăiesc Rășinari, mai apoi și cu beneficiile și folosințele de care se bucurau mai înainte în chip pașnic, precum și cu jurisdicțiile exercitate încă de la început în chip liber pe teritoriul lor; scrisoarea cuprinde în ea 134 de martori	421 până la 580
16°	Sub literele B și F: Altă scrisoare de anchetă, întocmită pentru rechizitoriul zisei Comunități Rășinari în anii 1776/1777, prin mijlocirea Oamenilor Crăiești Alexius Székely și Alexander Farkas, care arăta că satul Rășinari își avea teritoriile deosebite prin semne de hotar de celelalte sate învecinate și că a deținut în chip pașnic pământurile posesiunilor, atât ale celor de munte [(1312)] cât și ale celor de șes, și ca atare, încă din primele vremuri, a perceput toate beneficiile în chip slobod, fără nicio taxă domenială, și a dispus de ele; această scrisoare de anchetă cuprinde în ea 25 de martori	580 până la 747
17°	Sub literele FH: Raportul Comitelui Națiunii Săsești, Adlershausen, asupra plângerilor inițiate de reclamantii Rășinăreni înaintat Guberniului Crăiesc.	747 până la 749
18°	Sub numărul 333: Rezoluția Guberniului Crăiesc din ziua de 8 martie a anului 1735, asupra taxei de pășunat care trebuie plătită de Rășinăreni Magistratului Sibian	749 până la 750
19°	Sub litera F:	751 până la 752

	Extrasul Protocolului Magistratului Sibian din 28 februarie 1745	
20°	Sub litera F: Transumptul Magistratual care cuprinde Procesul desfășurat înainte între Magistratul Sibian, ca Pârât, și Comunitatea Rășinăreană, ca Pârâșă	752 până la 964
21°	Sub litera F: Transumptul scrisorii de anchetă din anul 1738, emisă mai sus la poziția 14 și specificată sub litera F	965 până la 1135
22°	<i>Sub numărul 516: Scrisoare de descriere a hotarelor din ziua de 22 mai a anului 1488, tradusă din Valahă în Latină:</i>	<i>1136 până la 1142</i>
23°	<i>Sub numărul 773: Scrisoare de mărturie asupra zisei scrisori de descriere a hotarelor, găsită de zidari în zidul bisericii dărmate a Sfintei Paraschiva, cu ocazia reconstruirii acesteia Aceeși scrisoare în grai german</i>	<i>1142 1143</i>
24°	Sub literele AGG: Privilegiul Andreian din anul 1224	1143 până la 1151
25°	Sub literele AB: Privilegiul de fondare a Abației din Cârța, emis de Regele Andrei în anul 1223	1151 până la 1155
26°	<i>Sub litera M: Harta topografică în original, cuprinzând hotarele vechi și actuale ale teritoriului Rășinărean</i>	<i>1155 până la 1156</i>
27°	Sub numărul 26: Rezoluția gubernială emisă la 30 mai 1777, în conflictul ce avea loc între Comunitatea satului Rășinari și Magistratul Sibian	1157 până la 1166
28°	Articolul anului 1548 despre cincizecime	1166 până la 1168
Actele produse în instanță ale părții reclamate		
1°	Sub numărul 653: Scrisoare de cedare de posesiune a Sfântului Matia, Regele Ungariei, emisă în anul 1467 și arătată de partea pârâtă	1169 până la 1171
2°	Sub numărul 3 Recunoașterea din partea Rășinărenilor a faptului că nu dețin nicio scrisoare de descriere a hotarelor	1171 până la 1172
3°	<i>Emisă sub numărul 2333:</i>	<i>1173 până la</i>

	<i>Cercetarea stării teritoriului satelor Poplaca, Rășinari, Cislădioara, Cislădie, Sadu, Veștem și Mohu din anul 1700. Prezentată de Onoratul Magistrat</i>	1255
4°	Sub numărul 966: Scrisoarea de cedare de posesiune a Regelui Ioan din anul 1570, despre cauza teritorială pornită între Sibieni și Cislădieni, în care se cuprinde și scrisoarea de descriere a hotarelor, prezentată de partea reclamată	1226 până la 1246
5°	Sub numărul 1016: Scrisoare de transmitere de pricină, emisă în cauza teritorială dintre Sibieni și Cislădieni în anul 1572 și prezentată de partea reclamată	1246 până la 1270
6°	Sub numărul 1036: Scrisoare de împăcare în conflictul teritorial avut între Sibieni și Cislădieni, [(1313)] confirmată de Voievodul Báthory István în anul 1573 și prezentată de partea reclamată	1270 până la 1285
7°	Hotărârea Înalțului Guberniu, emisă în ziua de 5 februarie a anului 1748, prin care Comunitatea reclamantă a pierdut procesul	1285 până la 1306
8°	Încheierea scrisorii de apel [recurs]	1308